

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
I.P. Colegiul de Medicină Bălți

„Aprobat”

Directoare I.P. Colegiul de Medicină Bălți

Maia Gutu

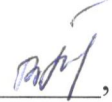

**GHID PENTRU INTEGRAREA ȘI DEZVOLTAREA
PROFESIONALĂ A PROFESORILOR DEBUTANȚI
DIN COLEGIUL DE MEDICINĂ BĂLȚI**

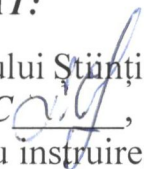
Ghidul pentru integrarea și dezvoltarea profesională a profesorilor debutanți din Colegiul de Medicină Bălți este destinat cadrelor didactice debutante interesate să contribuie la dezvoltarea profesională caa pedagogi.

Lucrare cu caracter didactic, elaborată în conformitate cu recomandările Regulamentului privind publicațiile științifice, științifico-metodice, didactice și alte lucrări, acceptate în procesul de evaluare a cercetării și inovării, decizia CC al ANACEC nr. 17 din 01 martie 2022 ANACEC.

AUTOR:

Aliona BELEAC , metodistă, grad diactic doi

DISCUTAT ȘI APROBAT:

În cadrul ședinței Consiliului Științifico-Metodic, proces-verbal nr.3 din 15.01.2026, **Cristina NAGORNEAC** , președinta Consiliului Științifico-Metodic, directoare adjunctă pentru instruire, master în științe ale educației, grad managerial doi.

COORDONATORI:

Cristina NAGORNEAC , directoare adjunctă pentru instruire, master în științe ale educației, grad managerial doi.

Marina NAGHIRNEAC , Directoare adjunctă pentru instruirea practică, profesoară de Medicina Internă cu Nursing Specific, grad didactic superior

RECENZENȚI:

Victoria MALINOVSKI , șefă secție pentru Asigurarea Calității

ARGUMENT

Transformările actuale din domeniul sănătății, evoluția rapidă a cunoștințelor medicale, modernizarea tehnologiilor clinice și alinierea sistemului educațional din Republica Moldova la standardele europene impun o regândire profundă a formării profesionale inițiale a viitorilor lucrători medicali. În acest context, prezenta lucrare – Ghid pentru integrarea și dezvoltarea profesională a profesorilor debutanți din Colegiul de Medicină Bălți (în Continuare CMB)– se constituie ca un răspuns instituțional necesar și oportun, menit să asigure calitatea și coerența procesului de integrare profesională a cadrelor didactice din CMB.

Calitatea formării viitorilor asistenți medicali și a altor specialiști depinde direct de competența profesională, pedagogică și etică a cadrelor didactice. Această responsabilitate devine și mai stringentă în cazul profesorului debutant, care se află la intersecția a două domenii complexe:

- domeniul clinic – caracterizat prin responsabilitate profesională sporită, risc decizional și necesitatea actualizării continue a cunoștințelor;
- domeniul pedagogic – orientat spre formarea competențelor, dezvoltarea gândirii critice, proiectarea curriculară și evaluarea autentică a performanței.

Această dublă apartenență face ca debutul în cariera didactică medicală să fie semnificativ mai complex decât în alte domenii educaționale, întrucât tânărul cadru didactic trebuie să-și construiască simultan identitatea clinică și cea pedagogică, adesea fără un suport metodologic adaptat specificului medical. Prin urmare, nevoia unui instrument metodologic clar, structurat și ancorat în realitatea formării medicale devine stringentă.

Ghidul pentru integrarea și dezvoltarea profesională a profesorilor debutanți din CMB este elaborat în concordanță cu:

- Codul Educației al Republicii Moldova;
- cadrul normativ privind standardele de competență profesională a cadrelor didactice;
- principiile educației bazate pe competențe;
- standardele ocupaționale din domeniul sănătății;
- protocoalele clinice naționale aplicabile disciplinelor medicale.

Astfel, documentul nu reprezintă doar un îndrumar administrativ, ci un cadru de referință legitimat normativ, menit să faciliteze procesul de inserție profesională a debutantului prin:

- orientarea în proiectarea didactică specifică domeniului medical;

- clarificarea rolului mentoratului;
- dezvoltarea competențelor de evaluare a competențelor practice;
- integrarea metodelor moderne de predare (simulare clinică, studiu de caz, învățare bazată pe probleme);
- promovarea culturii siguranței pacientului și a responsabilității profesionale.

În CMB, actul educațional nu reprezintă doar transmitere de informații, ci formarea unor profesioniști capabili să aplice cunoștințele în situații reale, să ia decizii clinice responsabile și să respecte principiile etice ale profesiei. Această viziune instituțională impune, la rândul ei, un corp didactic bine pregătit, sprijinit și îndrumat încă de la începutul carierei.

Experiența instituțională confirmă faptul că, în absența unui sprijin structurat, debutanții pot întâmpina dificultăți semnificative de adaptare, pot dezvolta stres profesional sau pot aplica neuniform standardele educaționale – aspecte care afectează în final calitatea formării elevilor. În consecință, ghidul propune un cadru coerent de mentorat, autorefecție și dezvoltare profesională continuă, menit să prevină aceste riscuri și să transforme perioada de debut într-una de creștere profesională susținută.

Elaborarea acestui ghid răspunde, așadar, unor necesități instituționale clare:

- asigurarea calității procesului educațional;
- uniformizarea standardelor de predare și evaluare;
- susținerea profesorilor debutanți în dezvoltarea competențelor pedagogice;
- consolidarea culturii organizaționale bazate pe profesionalism și responsabilitate.

Prin urmare, sintetizând rațiunea acestui demers: transformările sistemului de sănătate și complexitatea dublei responsabilități (clinică și pedagogică) generează o vulnerabilitate specifică a profesorului debutant; această vulnerabilitate, nefiind suficient acoperită de cadrul normativ general, necesită un instrument metodologic propriu, adaptat contextului instituțional al CMB; prezentul ghid se dorește a fi exact acest instrument – un suport coerent, legitimat normativ și ancorat în practică, capabil să transforme debutul profesional dintr-o provocare gestionată reactiv într-un proces planificat de dezvoltare profesională.

Cuprins

	Argument	3-4
Capitolul I. PROIECTAREA DIDACTICĂ		
1.1	Proiectarea demersului didactic	6-7
1.2	Proiectarea didactică la disciplină	7-8
1.3	Părțile componente ale PLD	8-9
1.4	Proiectarea didactică de scurtă durată	9-10
1.5	Proiectarea procesului de evaluare școlară.	11-16
Capitolul II. MEDIUL DE ÎNVĂȚARE		
2.1	Crearea unui climat de încredere	16
2.2	Managementul datelor cu caracter personal.	17-18
2.3	Arta comunicării	18-20
2.4	Asigurarea managementului clasei și al comportamentului elevilor	20-22
Capitolul III. PROCESUL EDUCAȚIONAL		
3.1	Gestionarea procesului educațional la clasă	22-29
3.2	Metodele constituie nucleul/componenta de bază a unei strategii	30-42
3.3.	Sporirea performanțelor elevilor prin evaluare și feedback	43-47
3.4.	Evaluarea rezultatelor învățării	47-48
Capitolul IV. DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ		
4.1	Planul individual de dezvoltare personală și profesională	50-55
4.2.	Portofoliul cadrului didactic	55-57
Capitolul V. Conceptul despre mentorat, mentori, mentorabil/ persoana mentorată		
5.1	Noțiuni cheie privind mentoratul	57-59
5.2	Rolul mentorului de dezvoltare profesională	59
Capitolul VI Instrumente digitale pentru profesori debutanți		
6.1.	Rolul instrumentelor digitale în procesul educațional	60
6.2.	Platforme educaționale utilizate în procesul didactic	60
6.3	Instrumente digitale pentru activități interactive	60-62
	<i>Bibliografie</i>	63

Capitolul I. PROIECTAREA DIDACTICĂ

1.1. PROIECTAREA DEMERSULUI DIDACTIC

Documentele de tip reglator, în baza cărora se elaborează proiectarea didactică de lungă durată (PLD), respectiv proiectarea didactică pe unități de învățare (în continuare UÎ), sunt:

Curriculumul național. Curriculumul național la disciplinele școlare (aprobat prin ordinul MECC nr. 906 din 17.07.2019). Curricula pe discipline reprezintă documentele operaționale necesare profesorilor la toate disciplinele, de la toate nivelurile și ciclurile școlare, pentru proiectarea activităților de instruire în funcție de diferite niveluri de referință (nivel școlar, ciclu școlar, semestru școlar, unități de instruire/grupuri de lecții, lecții/activități concrete). Curricula disciplinare/modulare proiectează tematica generală a materiei pe care profesorul urmează să o predea în contextul unor activități de instruire.

În perspectivă curriculară, orice activitate de instruire planificată pe bază de curricula va fi concepută de profesor ca activitate de predare – învățare – evaluare. Funcția centrală a curricula constă în optimizarea proiectării didactice a activităților de instruire concrete (lecții etc.) concepute drept activități de predare – învățare – evaluare.

Reperete metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplinele școlare (aprobat anual de către MEC). Menționăm că Reperetele metodologice privind organizarea procesului educațional la disciplinele școlare prevăd aspecte strategice de organizare a procesului educațional la disciplinele școlare, precum: a) cadrul normativ de organizare a procesului educațional (curricula, ghiduri, metodologii, instrucțiuni etc.); b) dominantele manageriale de implementare a curriculumului național; c) temele de cercetare și aplicare în cadrul activităților comisiilor metodice sau la nivel instituțional, orientate spre elucidarea unor aspecte de actualitate în educație

Planul-cadru pentru învățământul liceal (aprobat anual de către MEC). Funcția centrală, de maximă generalitate, a Planului-cadru de învățământ constă în distribuirea pedagogică optimă a disciplinelor școlare pe niveluri, trepte, cicluri de instruire, ani, semestre, săptămâni. La elaborarea proiectării didactice de lungă durată, cadrele didactice vor reține din Planul-cadru de învățământ: a) structura anului de studii care începe la 1 septembrie, perioada vacanțelor și a zilelor de sărbători, când nu se planifică ore (hramul localităților, 1 mai sau 9 mai etc.);

Manualele școlare reprezintă documentele curriculare operaționale necesare elevilor de la toate nivelurile și treptele școlare în acțiunea de învățare eficientă în context formal (școlar). În perspectiva paradigmei curriculumului, manualele școlare reflectă obiectivele/ competențele specifice aflate la baza curricula disciplinare, operaționalizate la nivelul unor sarcini de învățare concrete, propuse elevilor pentru facilitarea învățării în clasă și în afara clasei (și a școlii). Funcția centrală a manualelor școlare vizează formarea-dezvoltarea capacității de (auto) învățare și de (auto) instruire a elevului. Aceasta presupune evidențierea conținuturilor de bază și structurarea lor ca sarcini de învățare concrete, realizabile diferențiat, plecând de la obiectivele specifice curriculumului, formulate în termeni de competențe (Curriculum Național, p. 53).

În conformitate cu Codul Educației al Republicii Moldova, art. 64, curriculumul specialității pentru învățământul tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar din domeniul sănătății este structurat din următoarele componente:

- Planul de învățământ — documentul de proiectare curriculară care stabilește durata studiilor, repartizarea pe ani de studiu, disciplinele/modulele obligatorii și opționale, ponderea orelor de teorie și a stagiilor de practică, precum și formele de evaluare finală;
- Curricula modulelor/disciplinelor — documente de detaliere curriculară ce definesc competențele specifice, obiectivele, conținuturile tematice, metodologiile de predare-învățare-evaluare și resursele necesare pentru fiecare unitate de curs inclusă în planul de învățământ;
- Ghiduri metodologice de aplicare a curriculumului).

În domeniul medical, curricula modulelor sunt elaborate de CEMF „Raisa Pacalo”, în concordanță cu Cadrul Național al Calificărilor, coordonate cu comitetele sectoriale din domeniul sănătății și aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu organele centrale de resort.

1.2 Proiectarea didactică la disciplină

Proiectarea procesului de predare-învățare-evaluare la disciplină este esențială și menită să asigure o viziune de ansamblu, precum și pașii în atingerea finalităților educaționale. Pentru eficientizarea proiectării procesului de predare – învățare – evaluare, cadrul didactic:

Ghid pentru dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice debutante

- ***aplică*** curriculumul și documentele de management curricular, aprobate de Minister;

• **elaborează** proiectul didactic de lungă durată (orientativ) și proiectează unitățile de învățare sau lecțiile. Aplicarea proiectării în baza unităților de învățare exclude obligativitatea proiectului didactic zilnic, acesta fiind aplicat la decizia cadrului didactic, cu **excepția tinerilor specialiști pentru care proiectul zilnic este obligatoriu;**

• **corelează** elementele curriculumului (competențele specifice, unitățile de competență, conținuturile, activitățile de învățare și produsele școlare recomandate) cu numărul de ore, resursele didactice disponibile, nivelul și particularitățile clasei;

• **respectă** cerințele, termenii și formatul stabilit la nivelul instituției de învățământ în corespundere cu Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general (aprobat prin ordinul MECC nr.1467 din 12.11.2019);

• **are libertate** în eșalonarea unităților de învățare, respectând principiile de studiere corespunzătoare treptei de școlaritate și repartizarea orientativă a numărului de ore.

Conform Nomenclatorului tipurilor de documentație școlară și rapoarte în învățământul general, anexa la ordinul MECC nr. 1467 din 12.11.2019:

a) Proiectul didactic de lungă durată pentru disciplinele de studiu (sau unitățile de curs, în cazul disciplinelor medicale) se elaborează de către cadrul didactic până la data de 1 septembrie, cu excepția unităților de curs modulare, care se elaborează semestrial. Acesta este analizat în ședința catedrei, verificat în Consiliul Metodico-Științific și aprobat de directorul adjunct pentru instruire și educație.

b) Proiectul didactic pentru o lecție sau pentru o unitate de învățare, elaborat în conformitate cu curriculumul disciplinar/modular, are caracter obligatoriu pentru cadrele didactice debutante, pentru cele fără grad didactic, precum și pentru cadrele didactice deținătoare de grad didactic doi.

Pentru cadrele didactice cu experiență, deținătoare de grad didactic unu sau superior, elaborarea demersului didactic zilnic detaliat este obligatorie în contextul procesului de atestare, în special în cadrul lecțiilor publice, precum și pentru elaborarea și valorificarea proiectelor didactice-model.

1.3 Părțile componente ale PLD

1. Foaia de titlu.

Pe foaia de titlu se va menționa numărul și data procesului-verbal al ședinței de catedră, al ședinței Consiliului Metodico -Științific, semnăturile șefului de catedră, Metodistei și se va aproba de către directoarea adjunctă pentru instruire și educație prin semnătură și ștampilă.

2. Proiectul de administrare a disciplinei.

Proiectul de administrare a disciplinei, la rândul său, se elaborează în conformitate cu cerințele curriculare disciplinare/modulare documentele de tip reglator și prevederile Ghidului de implementare a curriculumului după cum urmează:

I. DATE GENERALE: perioada vacanțelor; orarul lecțiilor; orarul sunetelor.

II. DATE SPECIFICE DISCIPLINEI: competențele specifice disciplinei; unități de competențe; asigurarea bibliografică.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI: proiectarea anuală; proiectarea semestrială.

IV. MATRICEA DE EVIDENȚĂ A UNITĂȚILOR DE COMPETENȚĂ

3. proiectarea propriu-zisă a unităților de învățare

Anexa 1. Structura proiectului didactic de lungă durată (model)

Anexa 2. Structura proiectului de lungă durată discipline specialitate (model)

1.4 PROIECTAREA DIDACTICĂ DE SCURTĂ DURATĂ (ERRE)

Disciplina:

Clasa:

Data:

Unitatea de învățare:

Subiectul lecției:

Tipul lecției (după domeniul competenței):

Competențe specifice:

Unități de competență: UC1: UC2:

Obiective operaționale: O1: O2: O3:

Tehnologii didactice: Metode și tehnici: Forme de activitate: activitate individuală/frontală, pe echipe etc. Mijloace didactice: manual, planșe, scheme, fișe didactice etc.

Evaluare: a) Metode de evaluare: evaluarea orală/scrisă etc.

b) Tipuri de evaluare: evaluare formativă/autoevaluare, observarea etc. Bibliografie:

Etapele lecției	Obiectivele operaționale	Timp	Activități de învățare	Metode și tehnici	Mijloace didactice	Tipul evaluări
Evocare						
Realizarea sensului	O1					
Reflecție	O2					
Extindere	O3					

Anexa 3. Proiectare de scurtă durată discipline liceale (model)

Anexa 4. Proiectare de scurtă durată discipline de specialitate (model)

Anexa 5. Proiectare didactică de scurtă durată lecție practică

PROIECTAREA DIDACTICĂ PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Obiectivele operaționale ale lecției	Etapele lecției Timp alocat	Conținutul lecției	Strategia didactică	Activități și produse de învățare	Evaluare
Tema 1					
	Evocare				
	Realizarea sensului				
	Reflecție				
	Extindere				
Tema 2					
	Evocare				
	Realizarea sensului				
	Reflecție				
	Extindere				
Tema 3					
	Evocare				
	Realizarea sensului				
	Reflecție				
	Extindere				
Sinteză					
		Evaluare sumativă Analiza evaluării sumative			

1.5 Proiectarea procesului de evaluare școlară.

Evaluarea este o componentă esențială a procesului educațional, prin care se stabilește nivelul de competență a elevilor și care permite actanților să organizeze eficient timpul pentru predare-învățare.

În sistemul de învățământ actual, evaluarea este concepută ca o autentică activitate educațională integrată, unitară și sistemică, fiind o modalitate de transmitere și însușire de cunoștințe și de formare de abilități, capacități, competențe, comportamente etc. Evaluarea rezultatelor școlare reprezintă, așadar, un moment esențial al „triadei” didactice, întrucât aceasta este o acțiune didactică premeditată și vizează atingerea anumitor obiective în raport cu ce s-a proiectat și ce s-a realizat, cu „evidențierea atât a cantității cunoștințelor dobândite, cât și a calității lor”, în vederea luării unor decizii de orientare și îmbunătățire a finalităților educaționale.

Este esențial ca evaluarea să nu fie concepută doar ca instrument de control sau de măsurare obiectivă a cunoștințelor, ci ca reper de îmbunătățire și perfecționare a competențelor participantului la evaluare.

Examinând prevederile din [Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar, Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studii Transferabile](#) constatăm că evaluarea rezultatelor învățării reprezintă „o activitate educativă complexă de colectare sistematică a informațiilor despre calitatea și dinamica rezultatelor școlare, de prelucrare și interpretare contextuală a acestora în vederea adoptării unor decizii semnificative conform finalităților educaționale și scopului acțiunii de evaluare”.

În cadrul Colegiului de Medicină Bălți, procesul de evaluare a rezultatelor învățării, a activității didactice este organizat și realizat în conformitate cu cadrul normativ național și cu documentele instituționale interne.

Procesul de evaluare este reglementat de următoarele acte normative și documente instituționale:

- Codul educației al Republicii Moldova;
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;
- Standardele de acreditare și evaluare externă a instituțiilor de învățământ profesional tehnic;
- Planul de Dezvoltare Strategică al Colegiului de Medicină Bălți;
- Regulamentul intern al Colegiului de Medicină Bălți;
- Procedurile operaționale privind evaluarea și asigurarea calității în cadrul instituției;

- Metodologia instituțională de evaluare a performanței didactice și manageriale;

Respectarea cadrului normativ menționat asigură transparența, obiectivitatea și relevanța procesului de evaluare, contribuind la monitorizarea și îmbunătățirea continuă a calității procesului educațional și managerial din cadrul instituției.

Prin urmare, evaluarea presupune colectarea, apoi prelucrarea și interpretarea informațiilor cu referire la aprecierea rezultatelor elevilor, la eficientizarea și optimizarea activităților de învățare întru atingerea finalităților educaționale.

Așadar, evaluarea rezultatelor învățării reprezintă o activitate educativă complexă de colectare sistemică a informațiilor despre calitatea și dinamica rezultatelor școlare, de prelucrare și interpretare contextuală a acestora în vederea adoptării unor decizii semnificative conform finalităților educaționale și scopului acțiunilor evaluative.

Evaluarea bazată pe competențe presupune aprecierea integrată a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor pe care elevul le mobilizează și le transferă în rezolvarea unor situații-problemă concrete, întâlnite în contexte variate de învățare și practică. În acest sens, cadrul didactic va proiecta activitatea de evaluare în corelație directă cu demersul de predare-învățare, asigurând coerența dintre obiective, conținuturi și metode. În funcție de momentul realizării actului evaluativ, vor fi utilizate următoarele tipuri de evaluare: evaluarea inițială, evaluarea formativă (continuă) și evaluarea sumativă.

Evaluarea inițială (EI) –la disciplinele se organizează în formă scrisă, orală sau practică, decizia privind perioada și forma de desfășurare aparținând cadrului didactic în funcție de specificul disciplinei școlare. Aceasta se administrează la începutul unui program de instruire (ciclu de învățământ, semestru, începutul unui modul etc.), obligatorie pentru ciclul liceal clasa a X-a, pentru disciplinele de specialitate la discreția profesorului. La elaborarea evaluării inițiale se va ține cont de următoarele cerințe:

- proba de evaluare inițială va include sarcini de evaluare variate care vizează conținuturile parcursului școlar din anul precedent de studii pentru a determina nivelul de competențe ale elevilor racordate la competențele specifice și finalitățile disciplinei. Rezultatele obținute vor fi indicatori în determinarea progresului școlar;

Evaluarea formativă (EF) se realizează și se notează pe tot parcursul unității de învățare. Ritmicitatea aplicării evaluării continue este stabilită în funcție de numărul de ore, specificul disciplinei, conform documentelor de curriculum elaborate de MEC.

Aceasta facilitează cunoașterea nivelului real de pregătire al elevilor, identificarea dificultăților după fiecare secvență didactică și, implicit, adoptarea unor

măsurile remediale adecvate pentru creșterea randamentului școlar, atât la nivel individual, cât și la nivelul întregului proces educațional.

Totodată, evaluarea formativă, reflectată în proiectarea pe unități de învățare și în proiectarea didactică zilnică, asigură un feedback continuu și imediat privind progresul școlar, fiind realizată pe parcursul lecției sau al unității de învățare.

Anexa 6 Evaluare formativă discipline de specialitate teorie/ practică (model).

Evaluarea sumativă (ES) – reprezintă o metodă de evaluare care măsoară nivelul de cunoaștere și competențe dobândite de elevi la finalul unei unități de învățare, a unui semestru sau a unui an școlar. Scopul principal este de a oferi o înțelegere clară a performanței academice și de a certifica competențele acumulate.

Numărul de evaluări sumative pe durata unui semestru, pentru fiecare disciplină școlară, este egal cu cel puțin numărul unităților de învățare/ modulelor proiectate. Aspectele specifice de proiectare a evaluărilor sumative sunt stabilite prin documentele de curriculum.

IMPORTANT!

A nu se confunda evaluarea sumativă cu cea finală. Evaluarea finală este examenul național de bacalaureat. Așadar, cadrul didactic va specifica în proiectarea didactică de lungă durată, la sfârșitul fiecărui an de studii/în cadrul ultimei unități de învățare etc., că desfășoară evaluarea **sumativă** și nu finală.

Cum se ține evidența evaluărilor în proiectul didactic de lungă durată?

Evaluarea inițială are ca obiectiv stabilirea nivelului de pregătire al elevilor la debutul demersului educațional, precum și reactualizarea sistemelor de noțiuni necesare pentru asigurarea succesului școlar în noul parcurs de învățare. Aceasta se realizează la disciplinele școlare, discipline de specialitate în formă scrisă, orală sau practică, forma de desfășurare fiind stabilită de cadrul didactic, în funcție de specificul disciplinei. Conform pct. 23 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea învățământului primar și secundar, **rezultatele obținute la evaluarea inițială nu se trec în Catalogul electronic** și sunt repere pentru determinarea nivelului elevilor la etapa inițială de instruire. În funcție de rezultatele elevilor la evaluarea inițială, profesorul va planifica, la necesitate, ore de recuperare/de consolidare a materiei de studii.

Evaluarea formativă va fi raportată la o unitate de competență sau la câteva unități de competență, care trebuie să asigure pregătirea elevilor pentru evaluarea sumativă la finele respectivului parcurs de învățare. Ritmicitatea aplicării evaluării continue este stabilită în funcție de numărul de ore, specificul disciplinei, conform documentelor curriculare disciplinare/ modulare și a Reperelor metodologice de

organizare a procesului educațional la disciplinele liceale, aprobate anual de către minister.

IMPORTANT ! Acest tip de evaluare nu se înscrie, în catalogul școlar, cu titlu separat. În cazul în care evaluarea formativă a întrunit cerințele pentru aprecierea rezultatelor prin acordarea notei (include sarcini cu divers grad de complexitate, a conținut un răspuns complet, este produs educațional evaluabil, a demonstrat un grad de complexitate sporit etc.), se va face remarca „Evaluare formativă” la rubrica „Notele profesorului” din Catalogul electronic. Aceste evaluări vor urmări formarea și dezvoltarea unităților de competență și a competențelor specifice preconizate în cadrul probei de evaluare sumativă. În acest caz, rezultatele obținute la evaluarea formativă/continuă se notează și se înregistrează în catalogul electronic și sunt repere pentru măsurarea progresului elevilor.

Cadrelle didactice nu vor confunda evaluarea formativă prin notare (în baza unui produs de învățare) cu evaluarea formativă ca parte intrinsecă a lecției de predare – învățare – evaluare, cea care oferă posibilitatea intervenției imediate și permite aplicarea în timp optim a unor măsuri corective într-o modificare/sporirea rezultatelor elevilor.

Evaluarea sumativă, având funcția de constatare a nivelului de formare a unităților de competență și a competențelor specifice, se realizează la finele unei/unor unități de învățare, cu specificarea produsului. Tehnologia evaluării sumative se bazează pe respectarea corelațiilor optime dintre:

- competență, standardul care urmează a fi evaluat, obiectivul de evaluare;
- forma de evaluare, formatul probei de evaluare;
- tipul, varietatea, dificultatea, compatibilitatea sarcinilor;
- baremul analitic de apreciere/grila de evaluare;
- convertirea punctajului în notă.

Conform prevederilor Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea învățământului:

- la elaborarea proiectului didactic de lungă durată, cadrul didactic va eșalona/repartiza uniform evaluările sumative pe durata ambelor semestre;
- numărul de evaluări sumative pe durata unui semestru, pentru fiecare disciplină școlară, este egal cu cel puțin numărul unităților de învățare proiectate, dar nu mai mic de doi (art. 14 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea învățământului).

Aspectele specifice de proiectare a evaluărilor sumative la disciplinele liceale/ de specialitate sunt stabilite anual prin Reperele metodologice de organizare a procesului educațional la disciplinele școlare, aprobate de către minister; în cazul disciplinelor de specialitate în curricula.

- ponderea evaluărilor sumative, în funcție de tipul produsului furnizat de elevi, va respecta principiul 2:1:1, adică 2 evaluări scrise, una orală și una practică/complexă, de tip proiect;

- la aplicarea evaluărilor sumative cadrele didactice elaborează și instrumentele de evaluare:matricea de specificație (pentru evaluările în baza testelor docimologice și în cazul tezelor semestriale), conținutul probei de evaluare, baremul de corectare, **schema de convertire a punctajului** în note (art. 15 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea învățământului);

- rezultatele obținute la evaluarea sumativă se notează și se înregistrează în catalogul școlar, în data susținerii acesteia, iar nota obținută este o notă curentă;

- cadrul didactic va înscrie în catalog notele de la evaluările scrise, orale, practice, în termen de 5 zile lucrătoare (art. 25 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea învățământului).

După realizarea evaluării sumative, se va proiecta, în mod obligatoriu, lecția de analiză a evaluării care va include două aspecte importante:

- analiza rezultatelor, exerciții de remediere a greșelilor, explicații diferențiate;
- autoevaluarea reflexivă care stimulează învățarea conștientă, autonomă și centrată spre succesul elevului.
- **Tezele semestriale** în clasele liceale, dar și la disciplinele de specialitate , conform planului de învățământ reprezintă probe de evaluare sumative, de aceea acestea nu vor fi dublate cu evaluări sumative suplimentare. **Anexa 7** (teză semestrială model) Pentru tezele semestriale, cadrul didactic elaborează un set complet de instrumente de evaluare (matricea de specificații **Anexa 8**, testul docimologic, baremul analitic de verificare Anexa 9 , schema de convertire a punctajului în note **Anexa 10**), rezultatele obținute fiind notate în catalogul electronic conform regulamentului respectiv.

În cadrul disciplinelor de specialitate, examenele se organizează în format scriptic (**Anexa 11 Model de bilet**), mixt, care include o probă teoretică realizată la calculator și o probă practică. În cazul examenelor mixte, în care teoria este susținută în platforma ISpring, iar proba practică, oral, profesorii completează borderoul cu notele obținute la proba orală, le transmit responsabililor de de e-examen care completează [borderoul cu nota finală](#), calculată conform formulei: (Nota examen teoretic *0,4 + Nota examen practic *0,6).

În cadrul disciplinelor liceale, elevul va acumula note după cum urmează:

- la evaluările sumative (în funcție de numărul unităților de învățare studiate la clasă) ;
- la prezentarea Portofoliului elevului la sfârșitul semestrelor, în cadrul evaluării (2 note anual);
- la prezentarea produselor școlare elaborate ca teme individuale/în diverse modalități (o notă per unitate de învățare);
- la realizarea proiectelor (1-2 note pe an)

În cadrul lecțiilor practice la disciplinele de specialitate elevii completează ghidul lecțiilor practice, care reprezintă un instrument didactic important pentru consolidarea cunoștințelor teoretice și formarea competențelor profesionale. Ghidurile include sarcini aplicative, algoritmi de realizare a tehnicilor și itemi de autoevaluare, facilitând implicarea activă a elevilor în procesul de învățare. Completarea ghidurilor permite monitorizarea progresului elevilor și evaluarea nivelului de însușire a competențelor practice specifice domeniului medical.

(Anexa 12)

IMPORTANT!

Modalitățile menționate mai sus sunt aplicabile disciplinelor liceale și nu au caracter obligatoriu pentru disciplinele de specialitate, unde evaluarea se realizează conform prevederilor curriculumului modular și specificului formării profesionale.

Capitolul II. MEDIUL DE ÎNVĂȚARE

2.1 CREAREA UNUI CLIMAT DE ÎNCREDERE

Asigurarea unui mediu educațional favorabil reprezintă una dintre sarcinile esențiale ale cadrului didactic din cadrul CMB, având ca obiectiv principal crearea condițiilor optime pentru formarea profesională, dezvoltarea personală și educația viitorilor specialiști în domeniul sănătății, precum și protecția acestora împotriva oricărei forme de violență. Niciun act de violență asupra elevilor nu poate fi justificat, iar orice tip de violență poate fi prevenit.

Acțiunile de prevenire primară a violenței se adresează tuturor elevilor urmăresc furnizarea de informații, dezvoltarea abilităților fundamentale și formarea atitudinilor adecvate cu privire la fenomenul violenței și la consecințele acestuia, în concordanță cu valorile eticii medicale și ale deontologiei profesionale. Cunoștințele și competențele de prevenire a violenței au un caracter proactiv și sunt dezvoltate atât în cadrul disciplinelor de studiu (inclusiv în cadrul orelor Comunicare și psihologie medicală, etică și deontologie profesională, dezvoltarea profesională, lecțiile de dirigenție), cât și prin intermediul activităților extracurriculare și al

practicii clinice. Toate cadrele didactice ale colegiului au obligația de a contribui la dezvoltarea acestor abilități, precum și de a oferi sprijin individualizat și intensiv elevilor care au experiența unui abuz.

Analiza climatului psiho-social în grupele de studiu permite identificarea problemelor existente în relațiile dintre personalul didactic și elevi (chestionare anonime), precum și dintre aceștia și ceilalți angajați ai instituției, inclusiv în cadrul stagiilor de practică desfășurate în unitățile medicale partenere. Datele obținute în urma acestei analize contribuie la stabilirea direcțiilor de intervenție pentru armonizarea relațiilor interpersonale și pentru consolidarea unui climat de încredere, esențial în formarea profesioniștilor în domeniul sănătății. În acest context, se au în vedere diversele tipuri de violență, cauzele și factorii determinanți ai acestora, precum și caracteristicile personale, de vârstă și de gen ale persoanelor implicate – victime, agresori/abuzatori și martori.

2.2 Managementul datelor cu caracter personal.

Datele cu caracter personal se gestionează în conformitate cu Legea nr. 113/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Securitatea informațiilor și protecția datelor sunt importante pentru instituțiile de învățământ, inclusiv pentru cadrele didactice și diriginți. Păstrarea datelor cu caracter personal este un element esențial al bunelor practici de protecție a copilului. Instituția de învățământ stabilește clar necesitatea de a documenta orice suspiciune ce vizează un elev sau mai mulți elevi, statutul acestor informații și condițiile în care acestea urmează a fi transmise altor agenții. Datele cu caracter personal:

- sunt prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată („legalitate, echitate și transparență”);
- sunt colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri;
- sunt adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate („reducerea la minimum a datelor”);
- sunt exacte și, în cazul în care este necesar să fie actualizate, trebuie să se ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că datele cu caracter personal care sunt inexacte, având în vedere scopurile pentru care sunt prelucrate, sunt șterse sau rectificate fără întârziere („exactitate”);
- sunt păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele;
- sunt prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și

împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin luarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare („integritate și confidențialitate”).

Anual, atât diriginții, cât și cadrele didactice semnează Angajamentul privind confidențialitatea datelor cu caracter personal și respectă prevederile Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a Sistemului informațional de management în educație și instruire.

IMPORTANT!

Lista datelor sau informațiilor cu caracter personal include – prenumele, numele, adresa de acasă, numerele de telefon al elevului, al părinților de la telefonul fix de acasă, locurile de muncă ale părinților, adresa electronică, fotografia feței elevului, obiceiurile și preferințele personale, orarul zilei elevului și al membrilor familiei, identificatorii on-line și orice alte date ce țin de identitatea fizică, fiziologică, economică, culturală sau socială, care pot fi utilizate pentru identificare direct sau indirectă a copilului/elevului. Prelucrarea, adică preluarea, păstrarea și utilizarea acestor date personale sau a informațiilor cu caracter personal, se permite numai în cazurile strict prevăzute de lege. Respectiv, prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie realizată cu maximă grijă și precauție, iar protecția lor este nu doar prioritară, dar – obligatorie!

2.3 Artă comunicării

Comunicarea poate fi considerată o veritabilă artă, iar înțelegerea principiilor sale fundamentale, valorificarea avantajelor acesteia și manifestarea sensibilității atât față de nevoile celorlalți, cât și față de propriile nevoi contribuie la dezvoltarea unei comunicări autentice și eficiente. Totodată, comunicarea reprezintă un proces complex, susceptibil la erori și neînțelegeri, ceea ce impune o abordare conștientă, responsabilă și reflexivă. În context educațional, modul în care cadrele didactice comunică reflectă atitudinea acestora față de elevi și influențează semnificativ stima de sine, încrederea și motivația pentru învățare. Mesajele transmise – atât verbale, cât și nonverbale – pot consolida sau diminua percepția beneficiarului educației asupra propriei valori, având un impact direct asupra climatului psiho-social al grupei de studiu.

Divergențele de opinie pot constitui bariere în înțelegerea perspectivei celuilalt, limitând capacitatea de empatie și deschiderea către dialog. Din acest motiv, comunicarea eficientă devine o competență transversală esențială în educație, fiind necesară atât în relația cadru didactic–elev, cât și în colaborarea dintre cadrele didactice, în interacțiunea cu părinții sau tutorii legali, precum și în cadrul stagiilor

de practică desfășurate în unitățile medicale partenere, în vederea identificării unor soluții optime la diverse situații educaționale și profesionale.

Capacitatea de a comunica eficient, atât în rolul de emițător, cât și în cel de receptor al mesajului, contribuie direct la creșterea eficienței actului didactic. În procesul de predare, cadrele didactice trebuie să asigure claritatea și accesibilitatea mesajului, ținând cont de diversitatea stilurilor de învățare ale elevilor. Astfel, unii beneficiari ai educației învață preponderent vizual, alții auditiv sau kinestezic (prin activitate practică), ceea ce impune utilizarea unor strategii variate de comunicare, adaptate specificului disciplinelor medicale.

Un cadru didactic eficient valorifică multiple canale de comunicare și reiterează conținuturile esențiale prin activități diverse, desfășurate atât în cadrul orelor de curs, cât și în contexte educaționale complementare, facilitând astfel înțelegerea profundă și durabilă a informațiilor. În particular, în formarea viitorilor profesioniști în domeniul sănătății, dezvoltarea competențelor de comunicare eficientă reprezintă o componentă esențială a pregătirii profesionale, având implicații directe asupra calității relației cu pacientul și a actului medical în ansamblu. Pentru a obține succese, este necesar ca profesorul să efectueze anumiți pași:

- să transmită ideea că toți elevii sunt bineveniți și se bucură de apreciere.
- să utilizeze termenii corecți privind dizabilitatea. Cuvintele influențează percepția și când folosim expresii de genul „dificil, sălbatic, invalid”, acestea fiind considerate etichetări negative, pot afecta copiii, chiar dacă ele nu sunt exprimate în mod direct niciodată.
- să folosească în comunicarea cu elevii aprecieri, laude, comentarii, expresii de genul: „Ai muncit din greu, dar a meritat!; Ce bine te-ai descurcat!; Te pricepi!; Mult mai bine!; Minunat!; Ai reușit întru totul!; Așa-mi place!; Super!; Te descurci bine!; Sunt impresionat (ă)!; Extraordinar!; Ai făcut mult efort! Încă un pic și-ai reușit! Uau!; Bună treabă!; Ai stabilit un nou record!; Felicitări!; Ai reușit singur (ă)!; Așa treabă mai zic și eu! Ăsta-i un început bun!”
- să fie disponibil pentru ascultare, să pătrundă în esența a ceea ce i se comunică și să urmărească ceea ce i se transmite.
- să ocupe poziția în clasă pentru a fi văzut bine de către toți elevii.
- să vorbească clar și să ridice (ușor) vocea, dar să nu strige.
- să folosească cuvinte simple și fraze scurte.
- să atragă atenția elevilor asupra mesajelor importante: „Ascultați cu atenție”;
- să stabilească contacte vizuale cu aceștia.
- să repete mesajele importante.

- să folosească gesturi și expresii ale feței în timpul vorbirii pentru a-și face înțeles mesajul. Acestea sunt foarte folositoare la organizarea sau conducerea clasei.
- să verifice dacă elevii au înțeles sarcina sau mesajul transmis.

- să încurajeze elevii să recunoască atunci când nu înțeleg materia, ridicând mâna și punând întrebări. De asemenea, ar trebui să facă același lucru dacă n-au înțeles ce au spus alți elevi.

- să încurajeze elevii să mimeze ori să gesticuleze pentru a transmite mai clar mesajul.

- colectivul clasei poate învăța câteva semne sau limbajul prin semne, astfel încât să poată comunica și ei cu colegii lor.

- să îmbogățească comunicarea orală cu imagini, desene și mesaje scrise.

În această ordine de idei, profesorul debutant deține în comunicare propriile cunoștințe, dar deseori experiențele lui sunt limitate, iar în acest caz, o cunoaștere profundă ar însemna dezvoltarea abilităților comunicative și sunt propuse tendințe legate de cunoașterea de sine.

- cunoaște-te pe tine însuși – cadrul didactic debutant cu o imagine negativă despre sine nu va reuși să comunice eficient din teamă, iar aceasta va bloca integrarea socioprofesională.

- lăsați ca ceilalți să vă cunoască cine sunteți – cadrele didactice debutante care nu-i lasă pe ceilalți să-i cunoască cine sunt, ascund slăbiciuni și se simt în nesiguranță. În acest sens, este recomandabil să fiți transparenți în ceea ce privește propriile atitudini. Transparența implică un anumit risc, dar, totodată, vă permite să înțelegeți și să-i acceptați pe ceilalți.

- cunoașteți-i pe ceilalți – este clar, cunoașterea de sine va conduce la cunoașterea celorlalți, ceea ce înseamnă să cunoaștem nevoile lor. În special, elevii au necesitatea de a fi acceptați, iubiți și apreciați pentru ceea ce sunt și ce fac.

Așadar, comportamentele noastre îi influențează pe alții, iar aceștia, la rândul lor, nu pot să nu reacționeze la aceste comunicări, și prin însuși acest fapt, ei comunică.

2.4 ASIGURAREA MANAGEMENTULUI CLASEI ȘI AL COMPORTAMENTULUI ELEVILOR

A asigura managementul clasei înseamnă a aplica un set de instrumente de gestionare a relațiilor dintre cadrul didactic și elevi pe de o parte, și dintre elevi pe de altă parte. Acest set de instrumente este oferit cadrelor didactice pentru a le facilita munca și pentru a-i ajuta să construiască un mediu de muncă sănătos.

Utilizarea acestor instrumente la clasă urmărește două scopuri egale ca importanță:

- a asigura reducerea stresului pe care îl presupune munca în școală, prin gestionarea eficientă a problemelor de disciplină și a relației cu elevii;
- a proteja sănătatea emoțională a elevilor și a le asigura dezvoltarea armonioasă.

Acest aspect este deosebit de important, deoarece problemele emoționale determină problemele de comportament. Cele mai multe dintre comportamentele violente și situațiile de indisciplină cu care ne confruntăm în mediul școlar se datorează problemelor emoționale. Lipsa unor metode de disciplinare conduce către apariția și menținerea unor probleme de comportament la elevi și a unui mediu de muncă deosebit de stresant. O metodă poate fi considerată eficientă dacă:

- îl învață pe elev ce să facă, ce se așteaptă de la el.
- încurajează sau menține comportamentele dezirabile ale elevilor.
- dezvoltă o relație bazată pe încredere și nu pe frică între cadru didactic și elev.
- ceilalți elevi din clasă primesc de asemenea un mesaj de învățare.
- crește stima de sine a elevului și simțul răspunderii.

Tehnici și procedee pentru un management eficient în clasa de elevi

- **Valorizarea elevilor: „Și eu sunt important!”/ „Fă-mă să mă simt important!”**

Oamenii au nevoie de apreciere, de feedback pozitiv pentru a continua cu succes activitățile. Cu atât mai mult, elevii, care sunt într-un proces de formare a personalității au nevoie de motivare, de sprijin, de susținere și încurajare pentru a se implica activ în propria dezvoltare.

- **Tehnica „timpului datorat” (Froyen, Iverson, 1999)**

Această tehnică se aplică în cazul în care timpul irosit în clasă din cauza comportamentului neadecvat al elevului va fi recuperat de acesta în timpul lui liber. Se fixează intervale mici de timp pentru fiecare abatere. Profesorul trebuie să decidă care va fi activitatea elevului în intervalul de „timp datorat”. Exemplu: „Mihai, este important să asculți când altcineva vorbește”. Dacă elevul continuă să vorbească, profesorul îi comunică: „Mihai, ne ești dator trei minute.”

- **Descoperirea și câștigarea „liderului negativ”**

În orice clasă există câțiva elevi care pot crea probleme de disciplină. A identifica care sunt acei elevi și a-i „câștiga”, înseamnă a-i atrage de partea ta și a le corija comportamentul (acei elevi pot primi sarcini specifice în clasă, care să-i mențină ocupați și să-i facă să se simtă importanți, să contribuie la starea lor de wellbeing). Controlându-i pe ei, avem implicit controlul asupra grupului, iar ceilalți le vor urma exemplul.

- **Responsabilizarea elevilor**

Scopul tuturor măsurilor de disciplinare în clasă este disciplina autoimpusă. Elevii vor fi stimulați să se comporte într-un mod dezirabil, să-și asume consecințele acțiunilor proprii, cu maturitate și responsabilitate. Prin adaptarea acestor tehnici și aplicarea lor în clasă, cadrul didactic poate optimiza atât motivația elevilor, cât și anumite capacități intelectuale ale acestora. Un moment negativ din punct de vedere al motivației este non-implicarea elevilor în interacțiunile din clasă.

Capitolul III. PROCESUL EDUCAȚIONAL

3.1. GESTIONAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA CLASĂ

Ansamblul circumstanțelor, evenimentelor și interrelațiilor dintre competențele specifice disciplinei și unitățile de competență, proiectul didactic, mesajul educațional și repertoriul comun cadru didactic–elev, organizat în jurul unui sistem de situații de învățare și susținut de mecanismele de feedback intern și extern, definește și conferă coerență procesului de învățare școlară. Situația de învățare se configurează, în esență, ca o situație-problemă, a cărei rezolvare optimă este facilitată prin intervenția pedagogică orientată spre formarea și dezvoltarea unităților de competență, valorificând în mod integrat factorii interni și externi care influențează învățarea. În contextul formării profesionale din CMB, situațiile de învățare sunt adesea structurate sub forma unor cazuri clinice, simulări sau scenarii practice, care reflectă complexitatea și dinamica actului medical.

Rezolvarea progresivă a acestor situații de învățare conduce la constituirea unui sistem coerent de unități de competență, contribuind astfel la dezvoltarea unitară a competențelor specifice disciplinei. Totuși, chiar și în condiții externe favorabile, succesul învățării nu este garantat în absența motivației, a voinței de a învăța și a unei structuri cognitive adecvate din partea elevului.

În acest context, nu situația de învățare în sine are valoare formativă, ci acțiunea conștientă și implicarea activă a beneficiarului educației în cadrul acesteia. Prin urmare, învățarea autentică și dezvoltarea personală se realizează în măsura în care elevul participă activ, responsabil și reflexiv la soluționarea situațiilor de învățare propuse. Această perspectivă este fundamentală în pregătirea viitorilor profesioniști în domeniul sănătății, unde capacitatea de a acționa conștient, de a reflecta asupra propriei practici și de a asuma responsabilitatea deciziilor profesionale reprezintă competențe esențiale.

Etape de elaborare a situației de învățare:

1. Precizarea unității/unităților de competență vizate – se identifică și se delimitează competențele specifice disciplinei care urmează a fi formate sau dezvoltate prin intermediul situației de învățare;
2. Formularea obiectivelor operaționale – se stabilesc obiectivele în corelație directă cu competențele urmărite, asigurându-se astfel orientarea precisă a demersului didactic;
3. Stabilirea sarcinilor de învățare – se definesc sarcinile în concordanță cu operațiile gândirii vizate prin obiective, promovând procesarea activă și conștientă a conținuturilor;
4. Selectarea și structurarea conținuturilor relevante – se aleg conținuturile care facilitează învățarea, organizându-se într-o succesiune logică și progresivă;
5. Determinarea formei de organizare a activității de învățare – se stabilește forma adecvată (individuală, în perechi, pe grupe mici, frontală etc.) în funcție de natura sarcinilor și de obiectivele propuse;
6. Selectarea și combinarea adecvată a metodelor și tehnicilor didactice – se aleg metodele și tehnicile care să asigure implicarea activă a elevilor și să corespundă specificului conținuturilor și al competențelor vizate;
7. Alegerea resurselor didactice necesare – se identifică și se pregătesc resursele materiale, informaționale și tehnologice care susțin desfășurarea situației de învățare;
8. Distribuirea eficientă a timpului – se alocă durate optime pentru fiecare secvență de învățare;
9. Precizarea produsului/rezultatului așteptat al învățării – se definește în mod explicit ceea ce urmează să realizeze studentul/elevul ca dovadă a achiziției competențelor vizate;
10. Elaborarea criteriilor de evaluare a produsului sau a rezultatului obținut – se stabilesc criterii clare, transparente și operaționale, care să permită aprecierea obiectivă a gradului de atingere a obiectivelor și a nivelului de dezvoltare a competențelor.

IMPORTANT !

Situația de învățare:

- conduce la formarea unităților de competență;
- este centrată pe elev – activitatea profesorului constituie, de regulă, 30%, iar activitatea elevilor 70% din timp;
- reflectă conținuturi selectate rațional de către profesor după principiul relevanței, actualității și pertinentei;
- este axată pe metode/tehnici optime de predare – învățare – evaluare, corelate cu mijloace eficiente de învățământ;
- valorifică parteneriatul de tipul profesor – elev, elev – elev; elev – profesor;
- este fundamentată pe corelația predare – învățare – evaluare în vederea formării durabile a cunoștințelor – abilităților – atitudinilor și valorilor.

O situație de învățare se construiește în baza obiectivelor operaționale ale lecției, prezentate elevilor prin intermediul sarcinilor didactice, care pot fi realizate prin valorificarea diverselor resurse didactice pentru a obține rezultate personalizate ale învățării. Pentru eficientizarea managementului procesului de învățare:

1. Sensibilizați/Motivați elevii pentru cunoaștere/învățare:

- creați un cadru stimulator;
- utilizați diverse tehnici de captare a atenției;
- focalizați atenția elevilor asupra sarcinii de învățare, precizând valoarea rezultatului pentru autoconstrucția Eului lor.

2. Prezentați succesiv sarcinile didactice:

- prezentați sarcina și oferiți elevului posibilități de realizare a ei cu economie de efort și timp;
- stabiliți un timp limită pentru realizarea fiecărei sarcini;
- distribuiți solicitările pentru întreaga clasă, dar cu dozarea individuală a efortului cognitiv;
- ajutați elevii cu un ritm lent de învățare, pentru a se încadra în timp.

3. Organizați și dirijați procesul de învățare:

Pentru a asigura eficiența demersului didactic și pentru a crea un mediu educațional favorabil formării competențelor profesionale, cadrul didactic are responsabilitatea de a organiza și dirija procesul de învățare prin următoarele acțiuni:

- ghidați acțiunile frontale, de grup, individuale;
- utilizați argumente pentru orice idee nouă, propusă de elevi;
- utilizați în comunicare limbajul nonverbal, paraverbal, plastic etc.;
- formulați întrebările clar, pe înțelesul elevilor, variat și bine direcționat;
- în explicații apelați la concursul elevilor, exersând cu ei tehnici de argumentare; utilizați materiale ilustrative sau alte probe pentru consolidarea explicației;
- clarificați prompt neclaritățile, ajutându-i pe elevi să depășească dificultățile de învățare;
- acordați încredere elevului în completarea unor răspunsuri ale colegilor;
- aduceți probe evidente, pentru a-i convinge pe elevi de adevărul argumentelor;
- demonstrați tact și discreție în relațiile cu elevii;
- manifestați atitudine empatică față de elevi.

4. Sistematizați și fixați rezultatele învățării:

Finalitatea procesului educațional este condiționată de eficiența strategiei didactice aplicate. În contextul pedagogiei centrate pe competențe, se recomandă valorificarea strategiilor care favorizează structurarea coerentă a cunoștințelor și consolidarea durabilă a achizițiilor. În acest sens, cadrul didactic are responsabilitatea de a sistematiza și fixa rezultatele învățării prin următoarele acțiuni:

Evidențierea elementelor esențiale de conținut

- Se identifică și se subliniază conceptele-cheie, ideile fundamentale și informațiile esențiale pentru formarea competențelor vizate.

Stabilirea conexiunilor între elementele conținutului

- Se stabilesc relații logice între concepte, corelații intra- și interdisciplinare, utilizând scheme sintetice sau hărți conceptuale.

Încurajarea exprimării ideilor și informațiilor asimilate

- Se creează un cadru favorabil în care studenții/elevii își exprimă liber ideile, prezintă informațiile asimilate și sintetizează conținuturile studiate.

Generarea schimbului de idei între elevi

- Se facilitează interacțiunea educațională prin dezbateri, discuții structurate și dialog constructiv, stimulând gândirea critică și colaborarea.

1.Strategia învățării active presupune:

Pornirea de la experiențe-lecția pornește de la experiențele elevilor și generează întrebări/activități care îi implică.

Autonomia în documentare- elevii aleg modul de documentare și forma de prezentare a rezultatelor.

Dezvoltarea autonomiei informaționale- se dezvoltă aptitudinea de a găsi singuri informațiile necesare; nu se oferă informații standardizate.

Competențe transversale-se urmărește dobândirea unor aptitudini transferabile: lucrul în echipă, învățarea să înveți.

Aplicarea teoriei- evaluările includ aplicarea teoriei în situații reale: studii de caz, simulări, scenarii clinice.

Diversificarea stilurilor de învățare- lecțiile combină activități care abordează stilurile preferate: vizual, auditiv, practic/kinestezic.

Descoperire ghidată- lecțiile facilitează descoperirile sub îndrumare și solicită participarea activă a studenților/elevilor.

Reflecția finală- lecțiile se încheie cu reflectarea asupra celor învățate și a modului de lucru adoptat.

2. **Strategia simulării de cazuri**– o modalitate de a prezenta conținuturi didactice într-o formă coerentă, cu situații și date reale sau concepute special în acest scop, dar care imită situații ce pot fi întâlnite în realitate.

3. **Strategia învățării experiențiale în 4 etape:**

Strategia învățării experiențiale se desfășoară în patru etape succesive:

- etapa experiențială– etapa concretă, activă, în care elevul este expus unei experiențe de învățare;
- etapa reflexivă – recapitulativă, în care elevul observă consecințele acțiunii sale, analizează experiența de învățare;
- etapa concluzivă – este o etapă a conceptualizării experienței, bazată pe observația elementelor comune cu alte experiențe similare;
- etapa de planificare – este o etapă activă, de planificare și experimentare a unor noi experiențe.

4. **Strategia învățării colaborative** (denumită și cooperativă sau prin cooperare), bazată pe lucrul în echipă. Echipele pot fi grupuri de elevi, diade de elevi sau chiar diada profesor-elev.

1. Aplicarea oricărui tip de strategie didactică presupune stimularea motivației de învățare /elevilor, prin:

Cunoașterea și valorificarea particularităților individuale, cunoașterea necesităților de învățare ale studenților/elevilor;valorificarea particularităților individuale de învățare.

Dezvoltarea impulsului cognitiv utilizarea metodelor și procedeele didactice pertinente; asigurarea interesului pentru conținuturile studiate.

Captarea și menținerea interesului prin tehnici variate de captare a atenției; prin entuziasmul și măiestria cadrului didactic.

Tehnica întrebărilor successive practicarea întrebărilor în lanț;menținerea implicării active a elevilor.

Disonanța cognitivă utilizarea situațiilor de conflict cognitiv; stimularea curiozității și a gândirii critice.

2. Organizarea condițiilor ergonomice, crearea climatului pozitiv:

- ca organizare a spațiului, materialelor, sala de clasă trebuie să permită și activitatea individuală, cu materialele-suport, dar și cea în grup, pentru dezbateri;
- organizarea grupului de dezbateri va ține cont de compoziția sa eterogenă, de dozarea timpului între munca individuală și cea în grup, de coordonarea relațiilor intragrupale în dezbateri și negocieri, de nevoia de flexibilizare a grupurilor, de dinamica discuțiilor și de respectarea opiniilor celorlalți, de afirmarea echitabilă a tuturor, de posibilitatea efectuării generalizărilor finale;

- încurajarea independenței, limitarea constrângerilor, încurajarea comunicării, eliminarea atitudinilor de blocaj;
- prevederea din timp a materialelor suport pentru utilizarea de către elevi în timpul cercetării individuale: informații variate, situații, cazuri, exemple, probleme, texte, imagini, surse primare materiale, mape tematice, proiecte pentru analize, reviste, scheme, hărți cognitive, diferite instrumente de reprezentare a problemelor, modele cognitive, sinteze cu informații anterioare;
- susținerea unui climat stimulat, ce încurajează reflecția personală, stimulează autocontrolul și controlul reciproc, evaluează progresul.

4. ***Alegerea, utilizarea strategiilor, metodelor, procedeele adecvate.***

În acest sens se recomandă pregătirea și antrenarea elevilor în selectarea strategiilor/modelelor de învățare, în combinarea lor în funcție de scopuri, probleme de rezolvat, etapă a cunoașterii, instrumentele disponibile. Se vor da prioritate învățării prin cercetare, învățării experiențiale, învățării situaționale/contextuale, învățării progresive după etapele cunoașterii, învățarea colaborativă sau prin cooperare, învățarea prin rezolvarea de probleme ș.a. Pot fi utilizate cu succes analizele critice, rezolvările de probleme și situații, studiile de caz, metodele inductive și deductive, modelarea, procedeele de interpretare și argumentare, procedeele de procesare mentală și de organizare cognitivă a informațiilor (scheme, rețele, hărți cognitive), tehnicile de colaborare/cooperare, dezbateri și negocieri, procedee de proiectare a verificării ipotezelor ș.a.

Metodele pot fi optimizate prin apelul la corelații interdisciplinare, efectuarea de analogii, găsirea de relații și explicații generale, sugerarea de noi abordări, formulări de ipoteze, reconstrucția schemelor mentale, afirmarea creativității.

4. ***Valorificarea inteligențelor multiple și respectarea stilului de învățare al elevilor.*** Pentru stilul vizual se vor utiliza mijloace vizuale: imagini, hărți, grafice; se vor folosi culori aprinse pentru a sublinia informația importantă dintr-un text; se vor utiliza mijloace multimedia: computer, video, dispozitive. Pentru stilul auditiv se vor discuta ideile principale ale lecției, se vor elabora notițe, se va folosi analogii verbale, asociații, se va expune punctul de vedere. Pentru stilul tactil/ kinestezic se vor lua pauze în timpul învățării, se va extrage conceptele-cheie din subiectul abordat etc.

5. ***Individualizarea și diferențierea în procesul de predare-învățare.*** Individualizarea semnifică diferențierea sarcinilor didactice și ale căilor de îndeplinire a lor, a normelor de efort și a procedeele de reglare a acestora, potrivit particularităților elevilor. Profesorul nu va transmite cunoștințe, ci va organiza, îndruma activitatea de învățare, va asista procesul de formare/autoformare a competențelor, va asigura adaptarea la situații noi.

Procesul de diferențiere se referă la:

- diferențierea obiectivelor de învățare (luarea în considerare a faptului că elevii dispun de niveluri diferite de cunoaștere și înțelegere, că nu au același stil de învățare și nu vor învăța în același ritm);
- diferențierea activităților de învățare (inițierea de activități care să țină seama de stilurile de învățare și de preferințele tuturor elevilor din grup);
- diferențierea evaluării (folosirea unor instrumente de evaluare variate, multiple, inclusiv instrumente care implică elevii în acțiuni de autoevaluare).

Logica demersului didactic se va orienta spre înțelegerea conexiunilor între: a învăța să știi/să cunoști, a învăța să faci, a învăța să muncești cu ceilalți, a învăța să fii, a învăța să te transformi pe tine și să schimbi societatea. Pentru realizarea acestui deziderat, elevii vor fi dirijați să parcurgă calea de la informare la acțiune, care constă din câțiva pași: de la însușirea unui volum de cunoștințe, la formarea capacităților de analiză a informațiilor, de apreciere și exprimare a opiniei personale. Mai apoi, elevii învață cum să identifice probleme și să ia decizii, cum să-și formeze atitudini valorice, cum să inițieze activități în cooperare, cum să elaboreze și să implementeze proiecte individuale și proiecte de acțiuni în folosul comunității.

6.Accentuarea/fortificarea procesului de formare a atitudinilor, ca element durabil și cu impact asupra competenței școlare, reprezintă o direcție esențială. Formarea și dezvoltarea atitudinilor este condiționată de trei zone semnificative ale personalității:

- **Zona A** – sistemul valoric – cuprinde opinii, atitudini și valori sistematizate, coerente, la care elevul aderă și care funcționează ca un filtru pentru noile informații, opinii și idei obținute în procesul educațional.
- **Zona B** – zona acordului – vizează acceptarea faptelor și a influențelor, fiind mai extinsă decât prima zonă pentru a permite acceptarea/asimilarea noilor valori și atitudini.
- **Zona C** – zona dezacordului – este responsabilă de conduitele de respingere, de refuz al influențelor din exterior.

Dezvoltarea cu succes a atitudinilor depinde de gradul lor de organizare, structurare și profunzime, de intensitate și extensie, de interacțiunea lor funcțională, precum și de o multitudine de factori contextuali.

Taxonomia acțiunilor pedagogice recomandate pentru formarea atitudinilor include:

<i>Finalitatea</i>	<i>Contextul/Activități de formare</i>	<i>Acțiunea elevului</i>
Receptarea mesajului atitudinal	-identificarea termenilor/elementelor referitoare la atitudini și valori; - manifestarea interesului pentru ascultarea mesajului; - înțelegerea mesajului receptat și alegerea unui răspuns adecvat; -construirea unui răspuns structurat, argumentat	să accepte/respingă, să aleagă, să asculte, să diferențieze, se separe, să manifeste interes, să opteze etc
Răspunsul la mesajul receptat	-respectul pentru valorile altora; - aprecierea critică a contextului unor situații de viață; - oferirea unor justificări în sprijinul opiniei formulate; - discutarea opiniei receptate	să urmeze, să aprobe, să discute, să practice, să argumenteze, să revizuiască, să susțină etc
Valorizarea axiologică a mesajului atitudinal	-valorizarea diferitelor opinii exprimate; -respectul față de adevăr; - înțelegerea diversității umane; -înțelegerea oportunităților și a limitelor limbajului ca instrument de comunicare atitudinală; -angajare individuală pentru o anumită opțiune; - dezvoltarea interesului pentru comunicarea opțiunilor.	să renunțe, să specifice, să încurajeze, să protesteze, să nege, să discearnă, să critice, să convingă etc.
Organizarea comportamentului personal	-compararea tipurilor de demersuri atitudinale posibile; -compararea unor alternative, colaborarea, discutarea unor idei sau propuneri; -autodezvoltarea motivației intrinseci în învățare	să armonizeze, să organizeze, să compare, să omogenizeze etc.
Caracterizarea dimensiunii atitudinale	-evaluarea validității unui demers; - încrederea în sine și susținerea unui demers; - orientarea unor activități personale sau de grup în sensul unor aprecieri manifestate de colegi; - explicarea oportunităților subiectului dezbătut pentru viață; - asumarea unor inițiative personale (sau colective) de acțiune	să schimbe, să completeze, să aprecieze, să evite, să colaboreze, să reziste, să persevereze.

3.2 Metodele constituie nucleul/componenta de bază a unei strategii

Metodele constituie nucleul/componenta de bază a unei strategii și se referă la calea ce trebuie urmată, drumul ce conduce la atingerea obiectivelor educaționale. Pentru diversificarea procesului educațional se recomandă utilizarea mai multor metode.

La etapa Evocare pot fi aplicate:

1. Gândește–Perechi– Prezintă.

Algoritm de aplicare :Se constituie perechi de elevi, atribuindu-se fiecărui partener (A și B) câte un subiect sau o sarcină similară, formulate în raport cu obiectivele lecției. Se acordă un timp limitat pentru realizarea individuală, în scris, a sarcinii (aproximativ trei–cinci minute), în vederea structurării ideilor.

Ulterior, elevii își prezintă reciproc produsele, etapa de lucru în pereche constituind primul nivel de analiză și apreciere critică a ideilor exprimate. În cadrul dialogului, partenerii își clarifică opiniile, formulează argumente și hotărăsc asupra unei variante de prezentare – comună sau individuală – pe care o vor susține.

În etapa finală, profesorul solicită prezentarea rezultatelor în plen (două–trei intervenții), în funcție de timpul disponibil și de obiectivele didactice stabilite, facilitând astfel valorificarea răspunsurilor și consolidarea învățării.

2. Grafitele.

Algoritm de aplicare: Tema, noțiunea sau cuvântul-cheie se înscrie în centrul unui poster sau pe tablă. Elevii sunt invitați să noteze, pe întreaga suprafață disponibilă, idei, informații, opinii sau asocieri legate de subiectul propus.

Participarea este generală și liberă, fiecare elev exprimându-se fără teama de a fi evaluat sau criticat imediat. Contribuțiile nu se semnează și nu sunt supuse unei evaluări directe, ceea ce favorizează un climat deschis și noninhibitor.

În etapa ulterioară, elevii, împreună cu profesorul, analizează și discută conținutul realizat, identificând idei relevante, clarificând eventualele neînțelegeri și structurând informațiile obținute. Datorită caracterului său flexibil, tehnica poate fi utilizată atât la începutul unei teme, în scop de evocare, cât și la final, ca formă de evaluare neformală a achizițiilor elevilor.

3. **Asociațiile libere.** Algoritm de aplicare: Elevilor li se propune o temă, formulată ca îmbinare de cuvinte. Fiecare scrie, individual și fără să discute cu colegii, toate cuvintele asociate, pentru el, cu cei doi termeni ai enunțului dat. Cele două colonițe de cuvinte obținute se completează prin Gândește– Perechi–Prezintă și interogare frontală de tip brainstorming. Materialul colectat se utilizează pentru alcătuirea colectivă a definiției. Elevii construiesc îmbinări de cuvinte, apoi definiția în întregime. Ca și grafitele, asociațiile libere sunt utilizabile la debutul unei teme.

Libertatea scrierii este mai mare, de vreme ce asociațiile implică atât informații, cât și idei proprii.

4. **Metoda fulgerului.** Algoritmul de aplicare: Fiecare elev este invitat să-și spună părerea într-o problemă de conținut, fără o discuție între membrii grupului. Cine nu vrea să participe spune „mă abțin”. Apoi se decide cum să se procedeze cu opiniile exprimate. De exemplu, grupul poate decide să rețină și să discute părerile importante. Pentru un fulger inițial, este favorabilă tema cercetării așteptărilor și a intereselor elevilor, pentru un fulger intermediar, abordarea întrebărilor deschise și a problemelor, iar pentru un fulger final – primirea sugestiilor și a feedback-ului. Utilitate: fiecare elev primește automat cuvântul. Prin interzicerea discuțiilor între exprimările opiniilor se conferă fiecărei păreri o importanță egală. Eficacitate: metoda fulgerului ajută la formarea unei priviri de ansamblu asupra opiniilor membrilor grupului.

5. **Turul galeriei** este o metodă interactivă care combină exprimarea creativă, colaborarea și analiza critică, transformând spațiul clasei într-un cadru expozițional. Algoritmul de aplicare:

Clasa este împărțită în grupe de câte patru–cinci elevi. Fiecare grup primește o foaie mare de flipchart sau un poster pe care va lucra. Pe această suprafață, elevii își consemnează răspunsurile la o sarcină dată – poate fi o problemă de rezolvat, o temă de analizat, o întrebare deschisă sau o situație-problemă.

După finalizarea lucrului în grup (aproximativ 10–15 minute), posterele sunt expuse pe pereții clasei, la distanță unul de celălalt, amenajate ca într-o galerie de artă. Elevii, în perechi sau în grupe mici, vizitează fiecare stație, analizând lucrările colegilor. Pe parcursul vizitei, aceștia pot adăuga comentarii, întrebări sau completări pe foite lipicioase (post-it) lângă fiecare poster.

După vizitarea galeriei, elevii revin la locurile lor și, sub îndrumarea profesorului, discută observațiile făcute, compară soluțiile și extrag concluziile esențiale.

Metoda poate fi aplicată atât în etapa de documentare și explorare, cât și în etapa de reflecție și consolidare a învățării.

La Realizarea sensului este bine să se valorifice un șir de metode/tehnici ce facilitează cunoașterea, înțelegerea, aplicarea, analiza.

6. **Metoda expunerii-** atunci când e nevoie de prezentat un material necunoscut pentru elevi, poate fi aplicată. De fapt, această metodă este potrivită atunci când se constată lipsa sau insuficiența resurselor de informare, când elevii trebuie atenționați operativ despre materialele nou apărute (care nu figurează în listele bibliografice existente) sau cu referire la relațiile dintre aceste materiale noi

și cele deja studiate. Pentru a activa elevii și a-i implica în activitate, pot fi practicate diverse tehnici specifice metodei expunerii:

- **Tehnica momentelor critice** vizează unele controverse științifice ce se referă la unele elemente de conținut ale expunerii. Este important ca profesorul să nu-și prezinte de la început punctul de vedere. El își va expune pe rând, cu obiectivitate, argumentele sau demonstrațiile ce se aduc în sprijinul punctelor de vedere controversate, lăsând timp auditoriului pentru a analiza informațiile și a găsi o soluție.

- **Tehnica opoziției** confruntă unele teorii, opinii, soluții, realizări tehnice separate prin mari intervale temporale sau spațiale. Tehnica este aplicată, îndeosebi, de cadrele didactice care sunt bine familiarizate cu evoluția concepțiilor sau teoriilor din domeniul de cunoaștere abordat. Punerea în opoziție a unor concepții dominante, grupate în anumite epoci, este un exemplu în acest sens.

- **Tehnica întrebărilor-problemă**. Denumirea tehnicii constituie și esența acesteia, nu întotdeauna este necesar să fie formulate răspunsuri – întrebările pot fi și retorice. Important este ca de fiecare dată după formularea unei întrebări-problemă să se facă o pauză. Momentul recomandabil pentru utilizarea tehnicii este la începutul expunerii.

- **Tehnica prezentării unor puncte de vedere personale**. În esență, tehnica presupune formularea și prezentarea unor puncte de vedere personale, originale, ce vizează unele elemente de conținut ale expunerii.

- **Tehnica inductivă** reprezintă utilizarea unor serii de exemple și argumente pentru a se asigura înțelegerea regulilor, conceptelor, legilor sau generalizărilor.

- **Tehnica deductivă** constă în enunțarea unei definiții. În baza ei, elevii furnizează exemple sau explicații privind modul în care conceptul, legea sau principiul se aplică în situații concrete.

- **Tehnica expunerii genetice**. Sunt prezentate multiple niveluri explicative la care s-a concretizat în timp o teorie, sau sunt descrise tehnici și/sau proceduri care au contribuit la creșterea graduală a eficienței unei anumite perspective metodologice.

- **Tehnica analogiilor** constă în utilizarea de analogii, pornind de la elemente bine cunoscute sau care sunt înțelese.

- **Tehnica demonstrării prin date statistice** se referă la utilizarea de date statistice structurate în tabele sau grafice pentru facilitarea înțelegerii unităților de conținut.

- **Tehnica demonstrării prin folosirea mijloacelor audio-vizuale** presupune utilizarea înregistrărilor video și audio, montajelor audio-vizuale complexe. Pe lângă

efectul direct de facilitare a înțelegerii, care recurge din diversificarea modalităților de codificare a informației, există și efecte indirecte, care rezultă :

a) din posibilitățile crescute ale profesorului de a păstra contactul vizual cu auditoriul, de a înregistra semnalele care sugerează dificultăți de înțelegere sau de adaptare la ritmul expunerii;

b) din câștigul de timp pentru explicații suplimentare.

• ***Tehnica sublinierii verbale*** și gestuale constituie utilizarea concomitentă a sublinierilor verbale și gestuale pentru a evidenția secvențe ale expunerii sau pentru a structura situația de învățare. Sublinierea verbală poate fi realizată prin accent, modificare a ritmului emisiei verbale, adaptarea volumului sau tonului vocii.

7 Metoda discuției dirijate reprezintă un ansamblu de tehnici de comunicare și interacțiune între profesor și elevi, care facilitează mobilizarea grupului în efectuarea unor analize, explorarea inițială sau aprofundarea unor teme, concepte sau probleme, prin abordarea unei secvențe prestabilite de teme de discuție. Valorificarea potențialului formativ al discuției dirijate este în corelație cu pregătirea judicioasă a acesteia, care se concretizează în parcurgerea unei serii de etape:

• ***Stabilirea obiectivelor discuției.*** La stabilirea obiectivelor, se va ține cont de elementele de cunoaștere, abilitățile sau, eventual, atitudinile care se doresc a fi valorificate, structurate, aplicate sau transferate.

• ***Analiza subiectului*** presupune stabilirea succesiunii etapelor logice necesare pentru realizarea obiectivelor.

• ***Definitivarea succesiunii tematice.*** La această etapă, se va stabili succesiunea temelor ce vor fi puse în discuție, de preferință, sub forma unui șir de întrebări. Numărul de teme, de elevi, în corelație cu implicarea participanților, va determina o estimare a intervalului de timp necesar pentru finalizarea discuției.

• ***Elaborarea introducerii.*** Funcționalitatea introducerii constă în a motiva elevii și a uniformiza capitalul de cunoaștere și a forma abilități cu care aceștia abordează discuția.

• ***Asamblarea planului discuției.*** La nivelul acestei etape, se redactează forma finală a planului discuției, care poate căpăta noi elemente față de cele sugerate la etapele 2 și 3, ținând cont de modul în care a fost elaborată introducerea.

Pentru a asigura eficacitatea acestei metode sunt recomandabile: dimensiuni optime ale grupului; o aranjare a elevilor care să permită stabilirea contactului vizual între colegii de discuție (așezarea în semicerc sau în cerc); să se pregătească din timp lista temelor cheie ale discuției; orientarea discuțiilor prin sintetizări și reformulări ale ideilor participanților; egalizarea participării și stimularea, respectiv controlul liderilor de discuții productivi sau contraproductivi, care se afirmă în cadrul

grupului; returnarea unei întrebări formulate de un elev, chiar către acesta; furnizarea de către profesor a unui punct de vedere, în situația în care nu se poate ajunge, într-un interval de timp rezonabil, la o perspectivă cu care cea mai mare parte a membrilor să fie de acord.

8. **Metoda problematizării** Algoritmul de aplicare: presupune utilizarea unui complex de tehnici pentru obținerea rezultatelor de învățare prin formularea răspunsurilor consecutive la întrebări-problemă sau în rezolvarea de probleme sau de situații-problemă.

- Întrebarea-problemă solicită, de regulă, formularea unui răspuns în domeniul tematic al cauzalității – „De ce...?”.

- Problema presupune găsirea unei soluții de rezolvare a unei situații noi, pornind de la elemente de cunoaștere și abilități deja stăpânite – „Cum... ?”.

- Situația problemă determină identificarea mijloacelor pentru găsirea soluțiilor, care pot fi multiple, fiecare având avantaje și dezavantaje, de exemplu „Care sunt soluțiile pentru...?” , „Cum pot fi aplicate elementele?”.

Tehnici caracteristice pentru metoda problematizării:

- Tehnica solicitării inițiale presupune ca stimulul utilizat pentru declanșarea învățării să fie caracterizat de: autenticitate – este important ca stimulul să fie asociat cu o nevoie reală resimțită de elevi sau să fie perceput ca o componentă reală a activității profesionale; complexitate – aceasta înseamnă că stimulul va avea o structură suficient de complexă pentru a nu avea o soluție evidentă sau deja prezentată ca atare în secvențe de instruire anterioare; conflictualitate– aceasta înseamnă că stimulul va fi caracterizat de contradicții între soluții și cunoștințele și abilitățile elevilor.

- Tehnica grupării reprezintă expunerea la situația de învățare a unor grupuri de 5-8 elevi, care vor fi invitați să coopereze pentru rezolvarea sarcinii.

- Tehnica alocării timpului se referă la gestionarea timpului disponibil, astfel încât să poată exista atât posibilitatea fizică a explorării tuturor dimensiunilor situației-stimul, a elementelor disponibile pentru facilitarea rezolvării problemei, a alternativelor de soluționare, cât și posibilitatea prezentării soluțiilor de către raportorii grupurilor și discutarea în cadru larg a acestora.

- Tehnica moderării se va concretiza în întrebări și reformulări. Tipurile de întrebări pot fi:

- Întrebări de clarificare a mesajului – Ce înțelegeți prin... ?, Când spuneți... ce aveți în vedere?

- Întrebări de elaborare – Ați putea să spuneți mai multe...?

- Întrebări care solicită argumente – Ce vă face să afirmați că...?, Care este dovada că...?

- Întrebări care solicită exemple – Puteți să-mi dați un exemplu... ?
- Întrebări de demonstrare – Cum ar fi indicat de procedat în această situație?
- Întrebări de clarificare a semnificațiilor
  - Ce concluzie trageți dvs. de aici?

Reformulările pot fi:

- Rezumatul reflexiv – semnalizează atenția, înțelegerea aportului adus de membrii grupurilor, acceptarea contribuției și recompensarea acesteia.

- Rezumatul de clarificare – să vedem dacă am înțeles bine punctul dvs. de vedere...

- Rezumatul tematic – Ați început prin a vorbi despre... apoi ați trecut la... și, în sfârșit, v-ați referit la... Care dintre aceste aspecte credeți că ar trebui discutate mai întâi?

9. Metoda/tehnica Fishboning - Algoritmul de aplicare: presupune implicarea elevilor în grupuri de câte 10-12 persoane ce vor soluționa o problemă. În fiecare grup, se pot aplica fișe speciale, apoi, după completarea cauzelor eșecului, se analizează și se introduc în matricea de bază. Elevii revizuiesc fiecare cauză și iau decizii asupra acesteia. În final, profesorul elucidează fiecare cauză în parte, împreună se decide importanța cauzelor eșecului, folosindu-se o scală din 5 trepte (de la 1, cel mai important, spre 5 – cel mai puțin important), apoi se discută asupra diagramei și se elaborează concluzii.

10. Analiza cauzelor și consecințelor - Algoritmul de aplicare: se aplică în baza unui tabel care conține: problema, cauzele, consecințele, dificultatea de a corecta problema și notarea stării critice prin 5 puncte. Această metodă dezvoltă capacitățile și abilitățile metacognitive de analiză, sinteză și realizare a pronosticului.

11. Metoda cardurilor - Algoritmul de aplicare: cu sarcini se referă la exersarea elevilor în învățarea asociativă. Cardul poate fi pregătit variat. Spre exemplu: o subgrupă de elevi au rolul de experți și pregătesc cardurile, apoi le taie astfel ca sarcina și rezultatul să fie separate. Cealaltă subgrupă de elevi găsește sarcina și răspunsul potrivit, apoi se analizează și discută rezultatele. Elevii-experti sunt rugați să cerceteze/studieze tema/ modulul de sine stătător, să selecteze sarcini interesante și să elaboreze răspunsurile într-un mod incomplet pentru ca ceilalți să reflecteze, să le dezvolte și să completeze răspunsurile.

12. Diagrama cauzelor și a efectului. Algoritmul de aplicare: Trasarea diagramei cauzelor și a efectului permite de a pune în evidență identificarea apariției unei probleme, a unui eveniment sau a unui rezultat. Diagramele sunt folosite de grup ca un proces creativ de generare și organizare a cauzelor majore (principale) și minore (secundare) ale unui efect.

Regulile de organizare și etapele de realizare a diagramei cauzelor și a efectului:

- Se împarte grupul în echipe de lucru.
- Va fi notată problema identificată, rezultat al unei întâmplări sau al unui eveniment deosebit – efectul; fiecare grup va analiza câte un efect.
- Are loc dezbaterea în fiecare grup pentru a identifica cauzele care au contribuit la efectul discutat; cauzele se vor înregistra în caiete sau la tablă.
- Pe axa principală a diagramei se trece efectul, pe ramurile axei principale vor fi scrise cauzele majore (principale) ale efectului corespunzând celor 6 întrebări: Când? Unde? Cine? De ce? Ce? Cum? (s-a întâmplat); cauzele minore (secundare) ce decurg din cele principale vor fi trecute pe câte o ramură mai mică ce se deduce din cea a cauzei majore.
- Etapa examinării listei de cauze generate de fiecare grup.
- Evaluarea modului în care s-a făcut distincție între cauzele majore și cele minore și a plasării lor corecte în diagramă, cele majore pe ramurile principale, cele minore pe cele secundare, relaționând și/sau în funcție de acestea; evaluarea diagramei fiecărui grup și discutarea lor.
- Stabilirea concluziilor și a importanței cauzelor majore.

13. **Explozia stelară.** Algoritm de aplicare: Explozia stelară este o metodă ce facilitează participarea întregului colectiv, stimulează crearea de întrebări la întrebări. Se scrie ideea sau problema pe o foaie de hârtie și se înșiră cât mai multe întrebări care au legătură cu ea. Un bun punct de plecare îl constituie cele de tipul: Ce? Cine? Unde? De ce? Când? Lista de întrebări inițiale poate genera inopinat altele care, posibil, solicită o concentrare mai mare pentru a găsi răspuns la ele. Etapele metodei: propunerea unei probleme; organizarea colectivului în grupuri preferențiale; munca în echipă pentru a elabora o listă cu mai multe întrebări și cât mai diverse; comunicarea rezultatelor muncii de grup; evidențierea celor mai interesante întrebări și aprecierea muncii în procesul de cooperare.

14. **Harta conceptuală** - Algoritm de aplicare: se practică pentru: a comunica sau a prezenta idei complexe; a explica modul în care noile cunoștințe se integrează în sistemul celor vechi într-un domeniu de studiu; a crea soluții alternative unei probleme date; a explica managementul cunoașterii; a analiza și a evalua rezultatele; a facilita înțelegerea și a accesibiliza cunoașterea; a ilustra modul de percepție, reprezentare și gândire a unei realități, a unor fapte sau lucruri; a reprezenta rețelele dintre concepte și a diagnostica lacunele și lipsa legăturilor dintre acestea.

Sunt 4 categorii mari de hărți conceptuale. Ele se disting prin forme diferite de reprezentare a informațiilor:

- Hărți conceptuale cu forma „pânzei de păianjen”: în centru se scrie un concept de bază, o temă unificatoare, de la care pleacă legăturile sub formă de raze către celelalte concepte secundare.

- Harta conceptuală ierarhică: prezintă informațiile în ordinea descrescătoare a importanței. Cea mai importantă se află în vârf. În funcție de gradul de generalitate, de modul cum decurg unul din celălalt și de alți factori, sunt aranjate celelalte concepte. Această aranjare în termenii unei clasificări, începând de la ceea ce este mai important și coborând prin divizări progresive către elementele secundare, se mai numește hartă conceptuală sub formă de copac.

- Harta conceptuală lineară: informațiile sunt prezentate într-o formă lineară.

15. **Controversa academică**- Algoritm de aplicare: presupune parcurgerea următoarelor etape:

a) Profesorul pregătește subiecte de discuție în legătură cu care se pot exprima cel puțin două puncte de vedere diferite;

b) Elevii sunt împărțiți în grupuri a câte patru;

c) În cadrul grupurilor, fiecare pereche ia o poziție pe care trebuie să o justifice/să o argumenteze;

d) Perechile fac liste de argumente plauzibile pentru poziția asumată;

e) Perechile se despart temporar și se formează perechi noi, cu colegii care susțin același punct de vedere. Fiecare exprimă argumentele de pe lista făcută în perechea inițială;

f) Elevii se întorc la partenerii inițiali și împreună formulează o afirmație a poziției lor, urmată de argumente care o susțin: „Susținem că, pentru că X, Y, Z....”;

g) Fiecare pereche își prezintă poziția, iar celelalte perechi din cadrul grupului care ascultă iau notițe;

h) Cele două perechi încep apoi o dezbatere;

i) Opțional, perechilor din fiecare grup li se propune să-și schimbe pozițiile și să repete pașii 4-8;

j) În final, elevii formulează poziția în legătură cu care pot ajunge la un consens, evocând cele mai relevante argumente, care au ieșit la lumină în timpul discuției anterioare.

16. **Investigația de grup** - Algoritm de aplicare: presupune parcurgerea următoarelor etape: a) Se alege o temă actuală. Înainte de a anunța tema, profesorul colectează materiale de referință suficiente pentru cercetare; b) Profesorul anunță tema și le oferă elevilor sursele pe care le pot folosi pentru cercetare; c) Grupul consultă aceste surse, formulează întrebări la care urmează să găsească răspuns și împarte tema în capitole de cercetare; d) Elevii se organizează în grupuri de cercetare și elaborează un plan al cercetării; e) Membrii fiecărui grup comunică personal

rezultatele propriei investigații și se asigură că tema este examinată în totalitate; f) Grupurile pregătesc o prezentare. Membrii grupului au sarcina să determine aspectele cele mai importante, pe care le-au descoperit în cursul cercetărilor. Este important ca prezentarea să întrunească anumite cerințe, printre care: să fie activă și interesantă; să implice toți membrii grupului; să includă explicații succinte, susținute de scheme sau alte reprezentări grafice etc. g) Grupurile de elevi prezintă concluziile și discută despre modalitatea de conlucrare aplicată.

La etapa Reflecție pot fi valorificate tehnicile/metodele descrise mai jos:

17. ***Cvintetul.*** Algoritm de aplicare:

La finele orei, elevii vor sintetiza ceea ce au învățat prin intermediul cvintetului:

- 1) Tema – un subiect.
- 2) Descrierea temei – două adjective.
- 3) Acțiuni referitoare la temă – trei verbe la gerunziu.
- 4) Sentimente generate de temă – o expresie formată din patru cuvinte.
- 5) Un sinonim pentru temă – un alt subiect.

18. ***Rezumă – lucrează în perechi – comunică.*** Algoritm de aplicare:

Metoda solicită elevilor să reflecteze asupra informației prezentate mai devreme și să o rezume în două sau trei fraze. Ulterior, fiecare dintre ei, discută cu colegul rezumatul, identifică asemănările și deosebirile dintre rezumatele lor sau elaborează un rezumat comun. Această activitate poate fi desfășurată după discutarea unui subiect, după prezentarea unui nou conținut.

19. ***Metoda ciorchinelui*** Algoritm de aplicare: constă în exprimarea grafică a conexiunilor dintre idei, în realizarea unor asociații între acestea sau de a releva noi sensuri ale ideilor. Realizarea unui ciorchine presupune parcurgerea câtorva pași:

- se scrie o noțiune sau o propoziție-nucleu în centrul tablei sau al paginii, se notează toate cuvintele sau sintagmele aferente/asocierile cu nucleul scris anterior;
- se unesc ideile sau propozițiile găsite ulterior cu nucleul scris la început prin linii care exprimă grafic conexiunile dintre idei;
- se scriu toate ideile, pe care le avem la tema/problema propusă, până la expirarea timpului alocat acestui exercițiu sau până la epuizarea tuturor tezelor, care se corelează cu tema propusă.

Metoda vizată poate fi aplicată la începutul orei, generând un fundament teoretic pentru prezentarea ulterioară a noțiunilor științifice sau, la sfârșitul orei, ca o concluzie și o sinteză. În ultimul caz, elevii pot fi ghidați prin intermediul unor

întrebări, pentru a grupa informațiile în baza unor criterii. Astfel, se structurează mai bine informația și se facilitează înțelegerea acesteia.

20. **Metoda cubului.** Algoritmul de aplicare:

Se confecționează un cub din carton sau hârtie, pe fiecare față fiind inscripționată câte o cerință operațională: Descrie!, Compară!, Asociază!, Analizează!, Aplică!, Argumentează! – sau variante adaptate obiectivelor lecției.

Elevii, organizați în grupe mici, primesc câte un cub și o sarcină comună. Prin aruncarea cubului, se determină ordinea operațiilor cognitive pe care le vor realiza asupra temei studiate. Fiecare față a cubului ghidează elevii către un tip specific de abordare: descrierea caracteristicilor, compararea cu alte elemente, identificarea asocierilor, analiza componentelor, aplicarea în contexte noi sau argumentarea unei opinii. Activitatea se desfășoară în ritm propriu, fiecare grup înregistrând răspunsurile în scris. Pe parcurs, profesorul oferă sprijin și orientare, fără a impune răspunsuri corecte.

În etapa finală, grupurile își prezintă concluziile în plen, iar profesorul facilitează sinteza și clarificarea ideilor. Metoda poate fi utilizată atât în faza de dezvoltare a lecției, pentru aprofundarea conținuturilor, cât și în faza de evaluare formativă.

21. **Graficul T.** Algoritmul de aplicare:

- se formulează o problemă binară, o opțiune în procesul de analiză sau de rezolvare a problemei.

- se poate utiliza un tabel cu două coloane simetrice, rubrica din stânga va conține partea afirmativă a binomului: da, bine, pro, forte, prioritate, iar rubrica din dreapta – partea negativă a binomului: nu, contra, puncte vulnerabile.

Elevii cercetează problema și completează ambele aripi ale graficului, apoi examinează relația dintre argumente și contraargumente, bifând argumentul și contraargumentul – pereche. Se estimează ponderea unei aripi a graficului. Se formulează concluzia generală asupra problemei. Evaluarea produsului presupune marcarea argumentelor valide (mai ales dacă s-a solicitat un număr minim), analiza relațiilor constatate dintre argumente și contraargumente.

22. **S.W.O.T.** Algoritmul de aplicare: Este o tehnică de analiză a deciziilor luate, similară cu Graficul T în cadranele superioare, dar care conține, în plus, o ajustare a deciziei la situația/cazul concret, pentru elucidarea oportunităților și a temerilor în

raport cu hotărârea adoptată. Așadar, tehnica S.W.O.T., cuprinde 4 cadrane, în care se vor înscrie în procesul discuției argumentele.

23. **Turul galeriei**–Algoritmul de aplicare: Fiecare grup de elevi pregătește un poster sau un produs final care sintetizează concluziile esențiale ale demersului de învățare. Aceste produse pot include: hărți conceptuale, eseuri scurte, colaje, planuri de acțiune sau răspunsuri la întrebări de tipul: Ce am învățat?, Cum mi s-a schimbat opinia?, Ce voi face diferit de acum înainte?

Posterele sunt expuse pe pereții clasei. Elevii, în perechi sau în grupe mici, vizitează fiecare stație, analizând produsele colegilor și lăsând comentarii scrise pe foite lipicioase (post-it), formulate ca aprecieri, întrebări sau sugestii. După vizitare, are loc o discuție finală în plen, în care se evidențiază diversitatea concluziilor și se celebrează progresul fiecărui grup.

Metode adaptate pentru DISCIPLINELE DE SPECIALITATE

1. **Cubul**– În context medical, cubul poate fi utilizat pentru a explora sau a sintetiza un caz clinic, o boală, un simptom sau o problemă etică din multiple perspective. Algoritmul de aplicare:

Pe fețele cubului sunt inscripționate cerințe specifice domeniului medical:

Describe! – simptome, semne clinice, factori de risc;

Compară! – diagnostice diferențiale;

Asociază! – investigații paraclinice relevante;

Analizează! – mecanisme fiziopatologice;

Aplică! – conduită terapeutică sau plan de îngrijire;

Argumentează! – decizie clinică sau opțiune terapeutică.

La evocare, cubul poate fi utilizat pentru a activa cunoștințele anterioare despre o patologie înainte de a începe studiul sistematic. De exemplu, înaintea unei lecții despre insuficiența cardiacă, studenții aruncă cubul și răspund pe baza cunoștințelor dobândite anterior.

La reflecție, cubul poate fi utilizat pentru a sintetiza un caz clinic complex, după parcurgerea unității de învățare, sau pentru autoevaluarea raționamentului clinic: Ce diagnostic aș fi stabilit la început?, Ce informații mi-au lipsit?, Cum voi aborda un caz similar în viitor?

2. **Turul galeriei** (Gallery Walk) – În educația medicală, turul galeriei poate fi utilizat pentru a expune și a analiza cazuri clinice, planuri de îngrijire, algoritmi decizionali sau reflecții etice.

Algoritmul de aplicare:

Studenții, organizați în grupe, primesc câte un caz clinic (de exemplu, un pacient cu dureri toracice, o situație de urgență, o dilemă etică). Fiecare grup elaborează pe un

flipchart: ipotezele diagnostice; investigațiile necesare; planul terapeutic; aspectele de comunicare cu pacientul; eventualele dileme etice.

Posterele sunt expuse pe pereți. Studenții vizitează fiecare stație, analizează abordarea colegilor și adaugă comentarii pe foite lipicioase: Ce aș fi făcut diferit?, Ce aspect a fost omis?, Ce argumente susțin această decizie?

La evocare, turul galeriei poate fi utilizat pentru a explora cunoștințele anterioare despre o patologie înainte de o sesiune teoretică. De exemplu, fiecare grup primește un simptom (tuse, dispnee, durere abdominală) și notează tot ce știe despre cauzele posibile, investigații și tratament.

La reflecție, turul galeriei devine un spațiu de expunere a planurilor de management clinic elaborate pe parcursul unei unități de învățare, facilitând feedback-ul între colegi și consolidarea raționamentului clinic.

3. **Jurnalul cu dublă intrare** -este un instrument valoros pentru dezvoltarea gândirii critice, reflecția asupra practicii clinice și formarea atitudinilor profesionale.

Algoritmul de aplicare:

Elevii primesc o fișă împărțită în două coloane.

La evocare, coloana din stânga poate conține afirmații controversate legate de practica medicală: „Asistentul medical trebuie să își păstreze întotdeauna detașarea emoțională”, „Pacientul nu are competența de a lua decizii privind propria sănătate”. În coloana din dreapta, studenții notează opinia personală inițială, justificând-o pe scurt.

La reflecție, după parcurgerea unei unități de învățare (de exemplu, comunicarea în medicină, etica îngrijirii paliative), coloana din stânga poate conține experiențe clinice semnificative, cazuri discutate sau texte studiate. În coloana din dreapta, studenții reflectează asupra modului în care aceste experiențe le-au influențat atitudinile profesionale: Ce am gândit la început?, Ce gândesc acum?, Ce experiență mi-a schimbat perspectiva?

Jurnalul poate fi utilizat și în timpul stagiilor clinice, ca instrument de reflecție asupra întâlnirilor cu pacienții și a deciziilor clinice asumate.

4. **Controversa creativă** -medicina este un domeniu în care dezacordul profesional este frecvent și poate fi valorificat constructiv. Controversa creativă este o metodă ideală pentru a pregăti viitorii medici să gestioneze conflicte de opinii, să argumenteze decizii clinice și să colaboreze în echipe multidisciplinare.

Algoritmul de aplicare:

Se selectează o temă controversată din domeniul medical, de exemplu:

Indicația de tratament antibiotic în infecțiile virale respiratorii;

Avantajele și dezavantajele telemedicinii;

Eutanasia activă – poziții pro și contra;

Confidențialitatea versus obligația de a informa familia.

Elevii sunt organizați în grupe de câte patru, subdivizate în două perechi. Fiecare pereche primește o poziție de susținut, diferită de cealaltă. Perechile au timp să documenteze și să construiască argumente pe baza ghidurilor clinice, a literaturii de specialitate și a cadrului legal.

Urmează confruntarea argumentată, după care perechile inversează rolurile, susținând punctul de vedere opus. În final, grupul trebuie să ajungă la un consens sau să elaboreze o sinteză care să integreze ambele perspective.

La evocare, controversa poate fi utilizată pentru a scoate la suprafață opiniile preexistente și rezistențele față de anumite practici medicale. La reflecție, controversa permite studenților să demonstreze capacitatea de a susține o poziție argumentată, bazată pe dovezi științifice, și de a înțelege complexitatea deciziilor în medicină.

5. **Cinci întrebări** se potrivește perfect structurii raționamentului clinic, fiind utilizată frecvent în abordarea cazurilor medicale.

Algoritmul de aplicare:

La evocare, înaintea unei lecții despre o patologie, studenții răspund la întrebările:

Cine este afectat? (factori de risc, categorii de pacienți);

Ce se întâmplă? (simptome, semne clinice);

Unde? (localizare anatomică, sistem afectat);

Când? (instalare acută sau progresivă);

De ce? (etiologie, mecanisme fiziopatologice).

Se poate adăuga Cum diagnosticăm? și Cum tratăm?

Răspunsurile sunt consemnate individual sau în perechi, apoi discutate în plen.

Metoda permite profesorului să evalueze rapid nivelul de cunoștințe anterioare și să identifice lacunele care vor necesita atenție.

La reflecție, întrebările sunt reformulate pentru a evalua învățările și a consolida raționamentul clinic:

Ce am învățat nou despre această patologie?

Cum voi aborda un pacient cu aceste simptome de acum înainte?

De ce este important să cunosc aceste aspecte în practica mea?

Unde voi căuta informații atunci când voi întâlni un caz similar?

3.3. SPORIREA PERFORMANȚELOR ELEVILOR PRIN EVALUARE ȘI FEEDBACK

Elementul integrant al procesului de învățământ, ce relevă rezultatul, calitatea și progresul înregistrat de elevi în termeni de competențe, îl constituie evaluarea. Un proces integrat de evaluare solicită organizarea activităților de evaluare inițială, formativă, sumativă/finală:

- **Evaluarea inițială** este realizată la începutul studierii disciplinei de învățământ/la început de semestru/modul și are funcții diagnostice și prognostice, de construire a designului formării competențelor prin raportare la nivelul de pregătire al elevului.

- **Evaluarea formativă** se realizează pe tot parcursul unui demers de formare a competențelor, este frecventă sub aspect temporal și are ca finalitate remedierea lacunelor în procesul de formare. Acest tip de evaluare informează elevul și profesorul despre gradul de atingere a obiectivelor, ajutându-i să determine mai bine achizițiile necesare pentru a aborda sarcina următoare, într-un ansamblu secvențial; asigură o reglare a procesului de formare; este continuă, analitică, centrată mai mult pe cel ce învață, decât pe produsul finit.

- **Evaluarea sumativă** se realizează la finele unui modul/semestru; Evaluarea finală sau de bilanț este realizată la încheierea disciplinei de studiu; la finalizarea programului de învățământ etc

Evaluarea trebuie să se bazeze pe (a) produsele propuse pentru a fi elaborate și (b) pe procesele ce urmează a fi dezvoltate. Pentru evaluarea produselor învățării, este necesar a specifica clar criteriile de evaluare.

Produse	Criterii de evaluare a produselor
Exercițiul rezolvat	<p>Înțelegerea enunțului exercițiului.</p> <p>Corectitudinea formulării ipotezelor. Corectitudinea raționamentelor.</p> <p>Corectitudinea testării ipotezelor.</p> <p>Corectitudinea strategiei rezolutive.</p> <p>Corectitudinea rezultatelor.</p> <p>Modul de prezentare și interpretare a rezultatelor</p>
Problema rezolvată	<p>Înțelegerea problemei.</p> <p>Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei.</p> <p>Formularea și testarea ipotezelor.</p> <p>Stabilirea strategiei rezolutive.</p> <p>Prezentarea și interpretarea rezultatelor</p>

Situția problemă	<p>Corectitudinea interpretării situației-problemă.</p> <p>Coresponderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat.</p> <p>Corectitudinea lingvistică a formulărilor.</p> <p>Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză.</p> <p>Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea clară a acesteia.</p> <p>Capacitatea de analiză și de sinteză a informației, adaptarea conținutului.</p> <p>Originalitatea studiului, a formulării și a realizării.</p> <p>Personalizarea (să nu fie lucruri copiate).</p> <p>Aprecierea critică, judecata personală a elevului.</p>
Argumentarea scrisă	<p>Coresponderea formulărilor temei.</p> <p>Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespondere cu tezele puse în discuție.</p> <p>Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor discutate</p>
Argumentarea orală	<p>Coresponderea formulărilor temei.</p> <p>Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespondere cu tezele puse în discuție.</p> <p>Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor discutate.</p>
Proiectul elaborat	<p>Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusa. Completitudinea proiectului.</p> <p>Elaborarea și structura proiectului – acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor.</p> <p>Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a.</p> <p>Creativitatea – gradul de noutate, pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.</p>
Referatul	Coresponderea temei referatului subiectului propus.

	<p>Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei.</p> <p>Adecvarea la conținutul surselor primare.</p> <p>Coerența și logica expunerii.</p> <p>Utilizarea dovezilor din sursele consultate.</p> <p>Gradul de originalitate și de noutate.</p> <p>Modul de structurare a lucrării.</p> <p>Justificarea ipotezei referitoare la tema referatului</p>
Studiul de caz	<p>Corectitudinea interpretării studiului de caz propus.</p> <p>Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse și argumentarea acestora;</p> <p>Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat.</p> <p>Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză.</p> <p>Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.</p> <p>Punerea în evidență a subiectului, a problematicii de bază.</p> <p>Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate;</p> <p>Exactitudinea rezultatelor și rigoarea probelor.</p> <p>Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului.</p> <p>Originalitatea studiului, a formulării și a realizării produsului.</p> <p>Aprecierea critică, judecata personală.</p> <p>Corectitudinea interpretării studiului de caz propus.</p> <p>Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse și argumentarea acestora.</p> <p>Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat.</p>
Itemul electronic rezolvat	<p>Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare.</p> <p>Corespunderea rezolvării propuse de condițiile indicate în item.</p> <p>Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare.</p> <p>Corectitudinea selectării răspunsului (pentru itemi cu alegere duală).</p>

	<p>Integritatea și corectitudinea setului de selecții (pentru itemi cu alegere multiplă).</p> <p>Stabilirea corectă a perechilor corelate (pentru itemii tip asociere).</p> <p>Coresponderea răspunsului setului prestabilit de valori.</p> <p>Coresponderea răspunsului cerințelor din enunțul itemului (în cazul itemilor cu răspuns deschis).</p> <p>Localizarea corectă a elementelor grafice (în cazul itemilor cu zone grafice active).</p> <p>Calitatea grafică a prezentării răspunsului.</p>
Prezentarea PowerPoint	<p>Să conțină cel puțin 15 slide-uri.</p> <p>Primul slide al prezentării trebuie să conțină: titlul prezentării, numele și prenumele.</p> <p>Prezentarea trebuie să posede un contrast plăcut între fond și caractere.</p> <p>Calitatea materialului folosit în realizarea prezentării, varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora ș.a.</p> <p>Folosirea unui limbaj bogat, adecvat tematicii și grupului țintă.</p> <p>Coerența și logica expunerii.</p> <p>Modul de structurare a prezentării</p>
Posterul	<p>Titlul trebuie să fie de o mărime suficientă pentru a fi văzut de la o distanță de 3 m.</p> <p>Prezența esențialului unei probleme.</p> <p>Utilizarea un font simplu de dimensiuni adecvate pentru text.</p> <p>Trebuie să fie sugestiv și să evidențieze ideile de studiu.</p> <p>Utilizarea obiectelor ilustrative (imagini, figuri, diagrame, grafice, tabele) pentru o mai bună înțelegere a textului.</p>
Pliantul	<p>Coresponderea conținutului pliantului cu subiectul propus.</p> <p>Coresponderea conținutului prezentat cu materialul ilustrativ.</p>

	<p>Trebuie să fie sugestiv și să evidențieze ideile de studiu.</p> <p>Corectitudinea selectării materialului în funcție de grupul țintă.</p> <p>Corectitudinea lingvistică a formulărilor.</p> <p>Gradul de originalitate și de noutate.</p>
--	--

3.4. EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII

Un instrument util de evaluare finală îl constituie testul, cu ajutorul căruia se verifică și se evaluează nivelul asimilării cunoștințelor/capacităților prin raportarea la o scară de aplicare etalon.

Testele, ca instrument de evaluare, pot fi clasificate în:

- **Testele de evaluare inițială**, ce se administrează la începutul unei etape de instruire și sunt destinate să furnizeze profesorului informații privind nivelul cunoștințelor și al abilităților de care elevii au nevoie pentru a parcurge cu succes următoarea etapă de instruire.

- **Testele sumative**, ce se administrează la sfârșitul unei unități mari de instruire.

La elaborarea unui test se parcurg etapele: scrierea/selectarea itemilor, aranjarea itemilor selectați, elaborarea baremelor de notare, elaborarea matricei de specificații, verificarea produsului final. Fiecare test include itemi/sarcini corelați/corelate cu următoarele domenii cognitive:

A. **Cunoaștere și înțelegere** (recunoașterea, reprezentarea și asocierea simbolurilor, termenilor, noțiunilor din conținut). Pentru a evalua acest domeniu, testele includ itemi obiectivi:

- a) itemi cu alegere multiplă;
- b) itemi de tip pereche;
- c) itemi cu alegere duală (adevăr, fals; da, nu);
- d) itemi cu răspuns scurt (de completare) la nivel de cunoaștere și înțelegere.

B. **Aplicare** (utilizarea procedeelelor, a metodelor de rezolvare, a algoritmilor, a formulelor etc.). Pentru a evalua acest nivel, testele includ itemi semiobiectivi:

- a) întrebări, exerciții, probleme structurate de tip standard (cu argumentările respective);
- b) itemi cu răspuns scurt la nivel de aplicare (cu argumentările respective);
- c) itemi cu alegere duală, cu argumentările respective, la nivel de aplicare;
- d) eseu structurat.

C. **Integrare** (rezolvarea problemelor nonstandard, rezolvarea situațiilor-problemă). Pentru a evalua acest domeniu, testele conțin itemi subiectivi (cu răspuns liber):

a) întrebări, exerciții, probleme nestructurate, situații de problemă ce verifică nivelurile cognitive superioare;

b) eseu nestructurat.

Acești itemi se vor rezolva prin metodele alese de către elevi.

În formularea itemului (sarcinii) se recomandă a respecta următoarele cerințe:

a) Formularea itemului este corectă dacă se răspunde la întrebările: Ce? Cât? Cum? De exemplu: Ce trebuie să facă elevul?, Cât trebuie să facă elevul?, Cum trebuie să facă elevul?

b) Numărul de itemi (sarcini) se determină conform raportului 1:3, adică un elev rezolvă de 3 ori mai lent decât un matur.

Pentru elaborarea testului, profesorul va ține cont de harta tehnologică:

1. Va selecta temele, conținuturile, conform planului de lungă durată, care vor fi supuse testării;

2. Va determina obiectivele de evaluare corespunzătoare unităților de competență/competențelor supuse evaluării;

3. Va elabora matricea de specificații a testului.

De exemplu:

<i>Domenii/obiective</i>	<i>Cunoaștere/obiective reproductive, în %</i>	<i>Aplicare/obiective productive, în %</i>	<i>Integrare/obiective creative și de inserție, în %</i>	<i>În total, în %</i>
Conținuturi				
Obiectivul 1	10 (itemi)	14	10	34
	30 (%)	40	30	100
Obiectivul 2	10	14	10	34
	30	50	20	100
Obiectivul 3	12	12	8	32
	30	40	30	100
În total:	32	40	28	100

4. Va elabora itemi de diferite tipuri în corelare cu matricea de specificații și obiectivele de evaluare formulate;

5. Va rezolva testul elaborat pentru a determina dacă elevii vor putea să-l rezolve în timpul alocat; va corecta testul;

6. Va elabora baremul de corectare: model de barem de corectare

Capitolul IV. DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Educația contemporană se află la intersecția dintre tradiție și inovație, iar cadrele didactice sunt primele care resimt presiunea acestei schimbări — o presiune ce devine, în același timp, un motor al dezvoltării personale și profesionale. Dezvoltarea carierei este strâns legată de dezvoltarea personală, care se conturează în timp, prin acumularea experienței și în conformitate cu cadrul legislativ specific — respectiv, obligativitatea urmării *cursurilor de formare continuă* (psihopedagogie, discipline de specialitate, formarea evaluatorilor) în vederea acumulării creditelor de dezvoltare profesională.

Cariera profesională se construiește în raport cu competențele europene și naționale ale secolului XXI:

Informații și abilități media — capacitatea de a analiza, accesa, gestiona, integra, evalua și crea informații în forme și medii diverse;

Gândire critică și gândire sistemică — abilitate cognitivă de ordin superior, care presupune autonomie intelectuală, flexibilitate și un grad constructiv de scepticism. Gândirea critică se află în strânsă corelație cu gândirea analitică (ce permite explorarea sensului și a structurii unei situații), cu gândirea creativă (ce evidențiază existența multiplelor soluții posibile) și cu metacogniția (ce ne permite să conștientizăm, să controlăm și să evaluăm propriul proces de gândire);

Responsabilitate socială — acțiunea responsabilă în raport cu interesele comunității, manifestarea unui comportament etic în context personal, profesional și comunitar.

Pentru un management eficient al propriei cariere, este necesară stabilirea unor obiective clare, urmată de monitorizarea gradului lor de îndeplinire, precum și implementarea unor proceduri de autocunoaștere, autoevaluare, dezvoltare a abilităților personale și planificare a traseului profesional.

Autocunoașterea și autoevaluarea

Aceste activități implică cunoașterea valorilor, aspirațiilor și scopurilor profesionale proprii, dar mai ales a motivațiilor fundamentate pe intuiție, cunoaștere, spirit critic, luciditate, realism și obiectivitate — elemente care conduc, în cele din urmă, spre clarificarea imaginii de sine, astfel încât aceasta să fie corectă, realistă și pozitivă. O imagine de sine pozitivă se dezvoltă prin:

- anticiparea dificultăților în atingerea obiectivelor;
- asumarea responsabilităților și a riscurilor;
- manifestarea dorinței de învățare continuă.
- Dezvoltarea abilităților proprii

Cadrul didactic debutant, aflat în procesul de construire a carierei profesionale, ar trebui să inițieze propriul demers de dezvoltare pornind de la întrebări esențiale: „Cine sunt?”, „Ce pot face?”, „Ce știu să fac?”, „Cum pot să fac?”.

Programul de dezvoltare personală se va raporta la abilități precum:

- învățare permanentă;
- cercetare (surse, resurse, materiale);
- capacitatea de a formula scopuri și obiective clare;
- luarea deciziilor corecte și oportune;
- autoevaluare și autocorectare.
- comunicare și ascultare activă

4.1 Planul individual de dezvoltare personală și profesională

Fiecare cadru didactic trebuie să-și construiască un ***Plan individual de dezvoltare personală și profesională***. E posibil să vă întrebați: Ce este un astfel de plan și la ce folosește acesta? Posibil, pur și simplu nu știți încă în ce mod vă puteți construi o carieră didactică și este necesar să porniți de la o autorefecție sau să aveți nevoie de un mentor care să vă îndrume. Ori, poate, e bine să știți exact ce doriți pe termen mediu și lung, având în vedere oferta de formare continuă, care este extrem de bogată, fiind oferită de instituțiile de formare continuă și universități. Odată ce vă veți stabili proiectul, nu vă rămâne decât să-l urmați, să-l modificați (poate) în funcție de noile nevoi profesionale apărute.

Plan individual de dezvoltare profesională pentru următorii trei ani, (model)

Scop: Edificarea propriei identități profesionale în concordanță cu rolurile prescrise de funcția didactică, prin proiectarea propriului traseu de dezvoltare profesională.

Obiective:

O1 – să cunosc curricula, precum și nivelurile de competență ce trebuie atinse la sfârșitul fiecărei unități de învățare;

O2 – să dobândesc abilități de a întocmi documentele școlare (proiectarea didactică/pe unități de învățare, proiecte de lecții, proiecte educaționale de parteneriat, fișe de evaluare, sprijinirea și monitorizarea fiecărui copil, portofoliul profesional etc.);

O3 – să demonstrez manifestarea responsabilității pentru calitatea pregătirii profesionale etc.

Nota Bene: Fiecare cadru didactic debutant va specifica propriile obiective și direcții de dezvoltare. Resurse: documente școlare, cărți de didactică, cărți de specialitate etc.

Timp: perioada 3 ani

Rezultate așteptate: Satisfacerea nevoilor de asistență metodică/de orientare profesională ale debutanților: managementul clasei, ca mediu de învățare, managementul timpului, proiectarea și organizarea lecțiilor, a conținuturilor, evaluarea achizițiilor elevilor, aplicarea standardelor privind învățarea și evaluarea elevilor, adaptarea la mediul de învățare etc

Analiza SWOT a tânărului specialist (la debutul/începutul carierei, la început de an școlar) .

Analiza SWOT	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe teoretice temeinice; • Motivație pentru implicare activă în activitatea școlară ; • Competențe metodice medii, în proces de consolidare; • Toleranță și deschidere față de copii. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți în elaborarea documentației școlare (proiectări de lungă durată, pe unități de învățare, proiecte de scurtă durată); • Gestionarea ineficientă a timpului didactic; • Necesitatea aplicării consecvente a standardelor privind învățarea și evaluarea elevilor.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Existența mentorului în instituție; • Oferta diversificată de cursuri de formare și dezvoltare profesională; • Acces facil la informație și resurse prin intermediul tehnologiilor informaționale; • Sprijin metodologic la nivel instituțional. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nesiguranța privind evoluția în cariera didactică; • Birocrația documentației școlare; • Implicarea redusă a părinților și a comunității locale în activitățile educaționale; • Schimbări frecvente în cadrul normativ și curricular.

Nr d/o	Obiective	Acțiuni/activități de formare profesională continuă	Perioada/anul de studii	Credite profesionale	Resurse	Resurse Indicatori de performanță/Așteptări
<i>Activități organizatorice, de documentare/informare</i>						
1	Cunoașterea reciprocă, stabilirea primelor contacte	Numirea mentorilor până la 10 septembrie	până la 10 septembrie			
2	Identificarea nevoilor de formare profesională (profesorului mentorat)	Analiza SWOT	august			
3	Documentarea/informarea privind obligațiunile funcționale ale cadrului didactic debutant	Familiarizarea cu fișa-post Semnarea contractului individual de muncă (cadrele didactice debutante vor semna modelul de contract individual de muncă, aprobat de minister)	August-septembrie			
4	Identificarea competențelor profesionale în vederea promovării serviciilor educaționale de calita	Elaborarea planului de inserție profesională a cadrului didactic debutant	August septembrie			
5	Cunoașterea legislației/a documentelor aplicabile în organizarea unui proces educațional de calitate	Studierea documentelor de politici educațional a b	August septembrie (la necesitate)			
		Studierea documentelor interne ale instituție a b	August septembrie			

<i>Activități metodicodidactice</i>						
6	Elaborare calitativă a proiectării de lungă durată (personalizată)/pe unități de învățare/PEI, conform recomandărilor curriculare	Consiliere metodică privind elaborarea proiectării de lungă durată/pe unități de învățare/PEI la: a. disciplina școlară b. dezvoltare personal	August septembrie			
7	Claritate în formularea obiectivelor, optimizare în corelarea obiectivelor, conținuturilor și a strategiilor didactice	Consiliere metodică privind elaborarea proiectelor de scurtă durată: a. Exersarea formulării corecte a obiectivelor lecției; b. Proiectarea (în echipă) cu mentorul a secvențelor de lecție; c. Realizarea individuală a proiectării	Pe parcursul anului			
8	Dezvoltarea competențelor de predare	Consiliere metodică privind pregătirea și prezentarea orelor a. b.	Pe parcursul anului			
		Prezentarea orelor publice de către: a. mentori b. comisia metodică				
9	Asigurarea unei evaluări obiective; Aplicarea rezultatelor evaluării în	Consiliere metodică privind evaluarea elevilor:	La necesitate			

	reglarea procesului educațional	a. Stabilirea obiectivelor și funcțiilor evaluării b. realizarea lecțiilor de evaluare (în echipă cu mentorul) c. evaluarea online a elevilor				
10	Realizarea activităților extracurriculare conform obiectivelor formulate	Consiliere metodică privind organizarea și desfășurarea activităților extracurriculare				
		Activități extrașcolare	Pe parcursul anului			
11	Folosirea unei game variate de strategii în relația cu părinții	Consilierea privind pregătirea ședințelor cu părinții (inclusiv pentru diriginții debutanți)	La necesitate			
12.	Completarea portofoliului profesional conform instrucțiunilor existente	Consiliere metodică privind completarea portofoliului a. profesional b. al dirigintelui	Pe parcursul anului			
Activități științifico- metodice						
13	Studierea experienței pedagogice a colegilor; Observarea lecțiilor pe baza obiectivelor propuse	Școala tânărului specialist	Conform planului			
		Interasistențe/schimb de bune practici (colaborarea cu colegii)	Pe parcursul anului			

14	Implicarea (participant, raportor, formator) în activități de dezvoltare profesională prin dovezi elocvente	Implicarea (participant, raportor, formator) în activități de dezvoltare profesională	Pe parcursul anului			
		Activități în diverse tipuri de comisii, comitete, grupuri de lucru, consilii etc.				
Autoevaluare						
15	Autoanaliza activității desfășurate pe parcurs	Autoanaliza semestrială	La sfârșit de an			

Analiza SWOT (la sfârșit de an școlar permite proiectarea obiectivelor și a activităților pentru următorul an)

Puncte tari	Puncte slabe
➤	➤
Oportunități	Amenințări
➤	➤

IMPORTANT!

Formarea profesională continuă reprezintă atât un DREPT, cât și o OBLIGAȚIE a cadrului didactic, potrivit legislației în vigoare. Evoluția în cariera didactică se realizează prin participarea în procesul de evaluare a competențelor profesionale în vederea conferirii/confirmării gradului didactic doi, gradului didactic unu și a gradului didactic superior. De asemenea, prin implicarea în probe/concursuri de certificare a diferitelor niveluri de competență didactică.

4.2 Portofoliul cadrului didactic(fizic/digital)

Portofoliul cadrului didactic reprezintă o colecție structurată, organizată și adnotată de documente, materiale și artefacte profesionale care reflectă în mod autentic activitatea profesională, competențele pedagogice, parcursul formativ și evoluția în carieră a profesorului. Mai mult decât o simplă acumulare de documente,

portofoliul este o oglindă a practicii didactice, un demers reflexiv care permite cadrului didactic să își construiască și să își valideze identitatea profesională.

În contextul actual al educației, portofoliul poate fi realizat atât în format fizic (dosar), cât și în format digital (site personal, platforme educaționale), fiecare dintre aceste variante având avantaje specifice și putând fi adaptat nevoilor și preferințelor cadrului didactic.

Rolul și funcțiile portofoliului

Portofoliul îndeplinește multiple funcții esențiale în dezvoltarea profesională a cadrului didactic:

a) ***Funcția de autoevaluare și reflecție profesională***

Portofoliul oferă cadrului didactic posibilitatea de a-și analiza critic propria activitate, de a identifica punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire, de a reflecta asupra deciziilor didactice luate și de a trage concluzii relevante pentru practica viitoare. Prin selectarea și organizarea deliberată a materialelor, profesorul își construiește o imagine clară asupra propriului parcurs profesional.

b) ***Funcția de monitorizare a performanței didactice***

Portofoliul permite urmărirea evoluției în timp a competențelor pedagogice, documentarea progresului înregistrat și evidențierea rezultatelor obținute de către profesori și de către elevi. Constituie astfel un instrument de măsurare a calității actului didactic și a eficienței strategiilor utilizate.

c) ***Funcția de documentare și evidență profesională***

Prin colectarea sistematică a documentelor relevante (planificări, fișe de lucru, materiale didactice, lucrări ale elevilor, rapoarte de activitate, certificate de participare la cursuri etc.), portofoliul devine o bază de date personală care atestă parcursul profesional și care poate fi valorificată în diverse contexte.

d) ***Funcția de evaluare și atestare***

Portofoliul este utilizat în mod oficial în procesul de evaluare periodică a cadrelor didactice, precum și în procedurile de atestare a treptelor de competență profesională. În acest sens, el reprezintă o probă documentară a îndeplinirii standardelor profesionale.

e) ***Funcția de comunicare și valorizare profesională***

Portofoliul (în special cel în format digital) poate fi partajat cu alți colegi, cu mentorul, facilitând schimbul de bune practici, colaborarea profesională și vizibilitatea realizărilor.

4.2.3 Importanța portofoliului pentru profesorul debutant

Pentru cadrul didactic aflat la începutul carierei, portofoliul are un rol strategic deosebit, contribuind semnificativ la o inserție profesională de succes și la o dezvoltare armonioasă a competențelor.

Astfel, portofoliul:

1. Permite organizarea sistematică a activităților desfășurate – în primii ani de activitate, profesorul debutant se confruntă cu o diversitate de sarcini și responsabilități; portofoliul oferă un cadru structurat de organizare a documentelor, planificărilor, materialelor și evidențelor, prevenind dezorganizarea și supraîncărcarea.
2. Evidențiază progresul profesional – prin compararea materialelor din diferite etape (de exemplu, planificări de la începutul și de la sfârșitul anului școlar, fișe de observație a lecțiilor inițiale și ulterioare), profesorul poate observa în mod concret evoluția propriilor competențe și poate avea o imagine clară a progresului înregistrat.
3. Documentează experiențele didactice acumulate – portofoliul devine un jurnal al experiențelor de învățare profesională, păstrând dovezi ale lecțiilor model, ale activităților extracurriculare desfășurate, ale proiectelor implementate, ale cursurilor de formare urmate etc.
4. Facilitează relația cu mentorul – portofoliul oferă un suport concret pentru discuțiile periodice cu profesorul mentor, permițând analiza în comun a activității, identificarea nevoilor de dezvoltare și stabilirea unor obiective realiste de îmbunătățire.
5. Pregătește demersurile de atestare – prin construirea treptată și riguroasă a portofoliului încă din perioada de debut, profesorul își creează o bază solidă de documente și materiale care vor fi necesare pentru susținerea examenului de definitivat și pentru promovarea în gradele didactice ulterioare. (*Anexa 13 Structura portofoliului cadrului didactic*)

Capitolul V. Conceptul despre mentorat, mentori, mentorabil/ persoana mentorată

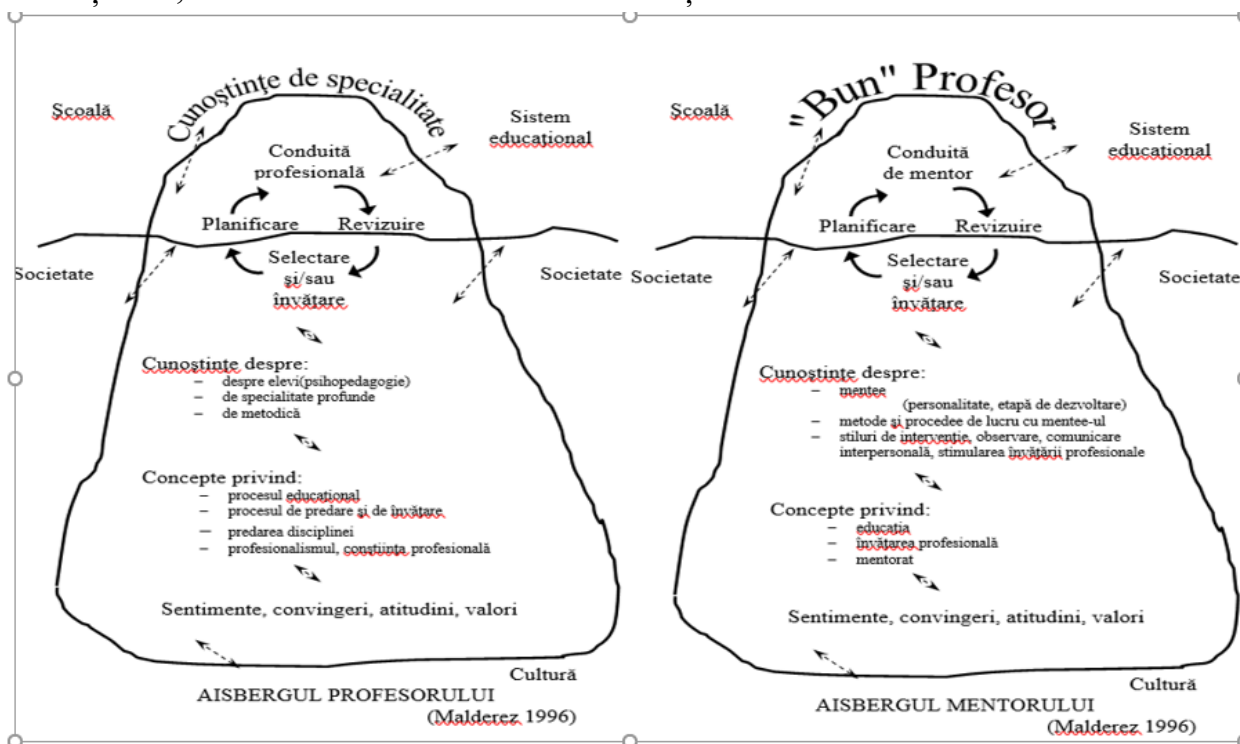
5.1 Noțiuni cheie privind mentoratul

Conform analogiei dezvoltate în literatura pedagogică și asociate perspectivei lui Robert J. Mager, „aisbergul” reprezintă o metaforă a complexității activității didactice. Aceasta sugerează că doar o parte redusă din munca profesorului este vizibilă în mod direct în cadrul procesului instructiv-educativ. Asemenea unui aisberg, care are o componentă vizibilă deasupra apei și una mult mai amplă, ascunsă în profunzime, activitatea cadrului didactic include:

- *componenta vizibilă* – predarea lecțiilor, evaluarea elevilor, gestionarea activităților didactice;
- *componenta invizibilă* – planificarea curriculară, proiectarea demersului didactic, analiza performanțelor elevilor, reflecția profesională, colaborarea

cu colegii, comunicarea cu părinții, dezvoltarea profesională continuă și gestionarea situațiilor educaționale complexe.

Metafora „Aisbergul profesorului” evidențiază faptul că o parte semnificativă a efortului profesional rămâne adesea nevizibilă pentru cei din afara sistemului educațional, dar constituie fundamentul calității actului didactic.

În contextul mentoratului, această analogie subliniază rolul mentorului în sprijinirea cadrului didactic pentru a analiza și înțelege „zona invizibilă” a propriei activități. Prin observare sistematică, reflecție ghidată și feedback constructiv, mentorul facilitează identificarea cauzelor dificultăților și dezvoltarea strategiilor de optimizare a practicii pedagogice.

Mentorat- proces organizat de îndrumare, ghidare și sprijinire a învățării și dezvoltării profesionale, desfășurat între mentor și persoana mentorată, bazat pe colaborare activă, responsabilitate reciprocă și obiective clar stabilite.

Mentor- funcție didactică reglementată de Codul Educației (Art. 3), exercitată de un cadru didactic sau managerial cu experiență, care oferă sprijin profesional sistematic.

Mentorabil / Persoană mentorată- cadru didactic debutant, cadru de conducere sau stagiar care beneficiază de un program de mentorat pentru inserție profesională sau dezvoltare continuă.

Activitate de mentorat- proces de ghidare și susținere profesională desfășurat într-un cadru instituțional, orientat spre dezvoltarea competențelor didactice și manageriale.

Tipuri de mentorat

Mentoratul de inserție profesională se realizează la locul de muncă prin îndrumarea cadrului didactic sau managerial debutant, în primii trei ani de activitate profesională.

Scopul mentoratului de inserție:

- facilitarea integrării socio-profesionale;
- dezvoltarea competențelor pedagogice;
- sprijin în adaptarea la cultura organizațională a instituției.

În cazul revenirii în sistem după o întrerupere de minimum 3 ani, cadrul didactic poate beneficia, la solicitare, de mentorat de inserție profesională. Dacă mentorabilul necesită consiliere specifică disciplinei predate, acesta poate solicita sprijin din partea unui mentor local, regional sau național, inclusiv din rețelele disciplinare specializate.

Mentoratul de dezvoltare profesională se desfășoară la nivel instituțional, la solicitare, pe tot parcursul carierei didactice și contribuie la dezvoltarea personală, profesională și la avansarea în carieră.

5.2 Rolul mentorului de dezvoltare profesională

Mentorul:

- participă la identificarea nevoilor de dezvoltare profesională și personală;
- asistă mentorabilul în elaborarea planului individual de dezvoltare a carierei;
- desfășoară activități formative adaptate nevoilor identificate;
- monitorizează aplicarea competențelor dobândite în activitatea didactică;
- oferă feedback constructiv și sprijin metodologic;
- creează contexte pentru reflecție profesională și analiză pedagogică;
- sprijină documentarea experienței și valorificarea bunelor practici;
- recomandă resurse educaționale relevante;
- colaborează cu instituțiile de formare continuă pentru monitorizarea implementării rezultatelor obținute în urma programelor de formare.

Capitolul VI. Instrumente digitale pentru profesori debutanți

6.1. Rolul instrumentelor digitale în procesul educațional

Integrarea tehnologiilor digitale în procesul de predare–învățare–evaluare constituie o componentă fundamentală a educației moderne, contribuind la creșterea calității actului didactic și la adaptarea acestuia la cerințele societății contemporane. Utilizarea instrumentelor digitale facilitează organizarea eficientă a activităților educaționale, diversifică strategiile didactice și stimulează motivația și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Pentru cadrele didactice debutante, resursele digitale oferă oportunitatea de a crea un mediu educațional interactiv și flexibil, adaptat stilurilor diverse de învățare ale elevilor. În același timp, acestea contribuie la dezvoltarea competențelor digitale și la formarea unor abilități esențiale pentru integrarea în societatea bazată pe cunoaștere.

Utilizarea eficientă a instrumentelor digitale permite:

- diversificarea strategiilor didactice;
- organizarea și gestionarea eficientă a activităților educaționale;
- evaluarea rapidă, obiectivă și transparentă a rezultatelor învățării;
- facilitarea comunicării și colaborării între profesor și elevi.

6.2. Platforme educaționale utilizate în procesul didactic

În practica didactică pot fi utilizate multiple platforme educaționale care sprijină organizarea și desfășurarea eficientă a procesului instructiv-educativ.

Moodle reprezintă o platformă educațională complexă, utilizată pentru gestionarea cursurilor online și a resurselor didactice. Aceasta permite încărcarea materialelor, elaborarea testelor online, monitorizarea progresului elevilor și facilitarea comunicării între participanți.

Google Classroom este o platformă intuitivă care facilitează distribuirea materialelor didactice, organizarea sarcinilor de lucru și evaluarea activităților elevilor. Profesorii pot crea clase virtuale, pot transmite teme și pot oferi feedback rapid și personalizat.

6.3. Instrumente digitale pentru activități interactive

Utilizarea aplicațiilor interactive contribuie la realizarea unui proces educațional dinamic, participativ și centrat pe elev.

- Instrumente digitale interactive pentru furnizarea feedbackului imediat, utilizate în activități de brainstorming, reflecție și evaluare formativă

<i>Platformă</i>	<i>Scop</i>	<i>Link</i>
Platforme interactive		
Mentimeter	Crearea de sondaje interactive, nori de cuvinte și chestionare în timp real	www.mentimeter.com
Kahoot	Crearea de quiz-uri interactive și evaluări formative prin joc	https://kahoot.com
AnswerGarden	Generarea de nori de cuvinte și colectarea ideilor	https://answergarden.ch
Slido	Întrebări live, voturi și sondaje în timpul lecției	https://www.slido.com
Padlet	Colaborare online, brainstorming, panouri interactive	https://padlet.com
Jamboard	Tablă digitală colaborativă	https://jamboard.google.com
Nearpod	Lecții interactive cu evaluare integrată	https://nearpod.com
Pear Deck	Prezentări interactive integrate în Google Slides	https://www.peardeck.com
Blooket	Învățare prin joc și competiție	https://www.blooket.com
Wordwall	Crearea de jocuri didactice interactive	https://wordwall.net
LearningApps	Exerciții interactive (drag & drop, potriviri etc.)	https://learningapps.org
Quizlet	Flashcard-uri și exerciții pentru memorare	https://quizlet.com

Wooclap	Interacțiuni live și feedback instant	https://www.wooclap.com
<i>Dezvoltarea vocabularului</i>		
Socrative	Teste și evaluare	https://www.socrative.com
Plickers	Evaluare fără dispozitive	https://www.plickers.com
ProProfs	Teste online	https://www.proprofs.com
Quizizz	Evaluare gamificată	https://quizizz.com
Formative	Evaluare în timp real	https://www.formative.com
Quizalize	Testare și analiză	https://www.quizalize.com
Wizer.me	Fișe interactive	https://www.wizer.me
Testmoz	Creare teste	https://testmoz.com
<i>Creație digitală</i>		
Canva	Postere și design	https://www.canva.com
Piktochart	Infografice	https://piktochart.com
Infogram	Grafice și vizualizare	https://infogram.com
Calameo	Cărți digitale	https://www.calameo.com
Issuu	Publicare reviste	https://issuu.com
MakeBeliefsComix	Benzi desenate	https://www.makebeliefscomix.com

IMPORTANT!

Platformele interactive nu trebuie utilizate în mod izolat, ci integrate strategic în demersul didactic, în funcție de obiectivele lecției: activarea cunoștințelor (Mentimeter, Answer Garden), consolidare (Wordwall, LearningApps), evaluare (Kahoot, Quizizz) și reflecție (Padlet, Tricider).

Bibliografie

1. Ghidul metodologic Dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice debutante, elaborat în temeiul Ordinului nr. 636 din 01.07.2022 al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova.
2. Curriculumul național pentru învățământul profesional tehnic. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Chișinău.
3. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Iași: Editura Polirom.
4. Păun, E. (2017). Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative. București: Polirom.
5. Strategia „Educația 2030”. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.
6. Strategia națională de sănătate „Sănătatea 2030”
Acte normative de referință
7. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319–324.
8. Curriculumul național la disciplinele școlare, aprobat prin Ordinul MECC nr. 906 din 17.07.2019.
9. Curricula modulare la disciplinele de specialitate.
10. Ghidul managementului calității în învățământul profesional tehnic, aprobat prin Ordinul MECC nr. 609 din 19.12.2017.

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
Colegiul de Medicină Bălți**

Discutat la ședința catedrei Discipline Socio-Umane Proces verbal nr. din _____ Șefă de catedră:	Evaluat la Consiliul Metodic-Științific Proces verbal nr. _____ din _____ Metodistă _____	„Aprobat” Directoare adjunctă pentru instruire și educație _____
---	---	---

**PROIECT DIDACTIC DE LUNGĂ DURATĂ
LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ *LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ***

(elaborat de Grupul de lucru conform ordinului MEC nr.1544/2023 în baza Curriculumului disciplinar la Limba și literatura română, clasele a X-a – a XII-a, aprobat prin ordinul MEC nr. 906/2019, adaptat de grupul de profesori de limba și literatura română din CMB)

Clasa a X-a, profil real

Anul de studii: 2025-2026

Profesoară:

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

	<i>Semestrul I</i>	<i>Semestrul II</i>	<i>Anual</i>
Unități de învățare	4	4	8
Număr de ore	60	60	120
Lecții (predare/învățare)	30	32	62
Ateliere (lectură, discuție, scriere, creație, dezbateri etc.) Activități transdisciplinare	4 ateliere, 8 ore	3 ateliere, 6 ore	14
Ore de sinteză/recapitulare	2 lecții de sinteză, 4 ore	3 lecții de sinteză, 6 ore	10
Probe de evaluare	1 probă inițială 4 probe sumative 10 ore	4 probe sumative 8 ore	18
Ore de analiză a evaluării	4 lecții, 8 ore	4 lecții, 8 ore	16

Manualul recomandat:

Clasa	Titlul	Autori	Editura	Anul ediției
Clasa a XI-a	<i>Limba și literatura română</i>	<i>Natalia Grâu, Viorica Oleinic, Bogdan Rațiu, Ramona Jitaru</i>	<i>Prut internațional</i>	<i>2024</i>

Notă:

Cadrul didactic la disciplină are libertatea de a personaliza proiectarea de lungă durată la disciplină, în funcție de potențialul și particularitățile de învățare ale clasei și resurselor educaționale disponibile, în conformitate cu prevederile curriculumului la disciplină (ediția 2019).

COMPETENȚELE SPECIFICE /UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

Competențe specifice	Unități de competență
1. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context european și global, demonstrând empatie și deschidere pentru diversitatea lingvistică și culturală.	1.1. Argumentarea propriului statut de vorbitor al limbii române; 1.2. Promovarea adevărului științific despre limbă, cultură și identitate națională.
2. Racordarea discursului la diverse situații de comunicare personală și publică, dovedind atitudine constructivă și bunăvoință.	2.1. Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată; 2.2. Realizarea unei dezbateri pe o temă de interes general; 2.3. Susținerea unei prezentări multimodale în fața unui public.
3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură; 3.2. Rezumarea unui text literar și de graniță; 3.3. Analiza specificului de gen și specie a textului literar și de graniță; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar și de graniță; 3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță; 3.6. Explicarea funcției cognitive, educative și estetice a textului literar și de graniță.
4. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate.	4.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale, imaginative în bază de algoritmi și scheme; 4.2. Respectarea rigorilor grafice la elaborarea textelor scrise.
5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal; 5.2. Rezolvarea cazurilor dificile de ortografiere; 5.3. Respectarea normelor în textele redactate în stiluri funcționale diferite.
6. Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în vederea dezvoltării personale pe parcursul vieții, demonstrând interes axiologic și estetic.	6.1. Aplicarea experiențelor literare în diferite circumstanțe ale comunicării orale și scrise; 6.2. Producerea textelor cu caracter funcțional și aplicativ prin utilizarea resurselor digitale/ media.

PROIECTAREA DIDACTICĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE / UNITĂȚILOR DE CONȚINUT

Semestrul I

Nr. d/o	Competențe specifice	Unități de competență	Subiectul/ Tema lecției	Texte literare/ de graniță/ surse	Nr. ore	Data	Activități de predare/ învățare/ evaluare	Note	
Unitatea I: 12 ore									
1	1. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context european și global, demonstrând empatie și deschidere pentru diversitatea lingvistică și culturală. 5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în	1.1. Argumentarea propriului statut de vorbitor al limbii române. 1.2. Promovarea adevărului științific despre limbă, cultură și identitate națională. 5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare	1. Prezentarea studiului integral al disciplinei Limba și literatura română în clasa a X-a.	Manualul școlar	2		Discuția ghidată.	ex.6. 8. 9 pag. 34	
2			2. Statutul de vorbitor cult al limbii române.	„ <i>Limba de hârtie</i> „, de Tamara Cărăuș			Portofoliul: structurare, argumentare.		
3			3. Atelier de discuție transdisciplinar: Vorbirea corectă: din spațiul școlii în spațiul vieții.				Elaborarea unui proiect transdisciplinar (2 săptămâni).		
4				4. Probă de evaluare inițială: test.		2		Test cu itemi de analiză lingvistică și literară a unui text.	
5				5. Analiza probei de evaluare inițială.	DOOM 3			Autoanaliza curenților.	
6				6. Adevărul științific despre limba română, cultură și identitate națională.	„ <i>Cântare scrisului nostru</i> ” de Grigore Vieru	1		Argumentarea situației actuale a limbii române ca idiom (unde și de cine este vorbită/ studiată etc.).	De scris ex.6,7,8,9,10 pag. 28

7	exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	a activității verbal. 5.2. Rezolvarea cazurilor dificile de ortografiere.	7. Sentimentul demnității umane în context național și european.	„Odă limbii române” de Dumitru Ichim	1		Comunicare orală (la sfârșitul unității: lecțiile nr.17-18).		
8	3. Lectura și interpretarea textelor	3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură.	8. Textul literar și lectura ca ipoteză esențială a receptării.	„Lecția despre cub,, de Nichita Stănescu	2		Lectura independentă și dirijată a textelor.	De studiat arhi- text . De scris ex 5,3,6,7 „Lecția despre cub,, de Nichita Stănescu(fișăde lucru)	
9	literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.		9. Formarea cititorului-receptor al literaturii.	„Scrisoare cu tibișirul” de Tudor Arghezi				Discuții asupra lecturilor.	
10	demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.		10. Literatura – formă de cunoaștere și artă a cuvântului.						Comentarea semnificației titlului.
11			2.1. Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată.	11. Statutul și rolul cititorului în fundamentarea personalității.	„Arhimede și soldatul” De Radu Stanca	1		Lectura dirijată.	„Felul de a vorbi” de Andrei Pleșu, Arhitext ex,4, 5, 6 pag.42
12			12. Dimensiunea culturală și socială a literaturii.						
13	2. Racordarea discursului la diverse situații de comunicare personală și publică, dovedind atitudine constructivă și bunăvoință.		13. Elemente verbale, nonverbale și paraverbale utilizate într-o situație de comunicare.	„Felul de a vorbi” de Andrei Pleșu	1		Discuția ghidată. Analiza lingvistică și literară.		
14-15			14-15. Probă de evaluare sumativă pe tema: <i>Necesitatea dobândirii de către tânărul contemporan a unei culturi lingvistice/ literare.</i>		1		Evaluarea discursului cu o grilă.		
16			16. Analiza probei de evaluare.	DOOM 3	1		Autoanaliza carențelor.		

Unitatea II: 16 ore

17	5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal. 5.2. Rezolvarea cazurilor dificile de ortografiere.	1. Norme ortoepice și ortografice. Modificări normative stipulate în DOOM	<i>DOOM 3</i> Selecție de texte pentru exersare	1		Selecție de reguli.	De studiat arhitext . De scris ex. 7,7.1 pag.44 De studiat arhitext . De scris ex. 7,7.1 pag.44 ex 3, 4 pag.23 (limba română ediția 2012)
18			2. Relații logico-semantice între cuvinte.	<i>„Așadar” de Anatol Codru</i>	1		Asocieri libere/forțate.	
19			3. Sinonimia contextuală.				Comentarea relațiilor logico-semantice între cuvinte.	
20	4. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate.	4.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale, imaginative în bază de algoritmi și scheme. 4.2. Respectarea rigorilor grafice la elaborarea textelor scrise.	4. Etapele de elaborare a textului scris.		1		Exerciții de redactare a textului scris.	Ex. 14 pag.39
21			5. Reguli de tehnoredactare. Portofoliul la LLR.	<i>„Cod” de Leonida Lari</i>	1		Structurarea informației.	
22			6. Calitatea mesajului scris: coerență și coeziune.				Exerciții de structurare a textului pe secvențe logice.	
23			7. Atelier de scriere. Scrierea metaliterară.	<i>„Copaci și scriitori” de Igor Guzun</i>	2		Atelierul de scriere.	
24			8. Genurile literare și receptarea operei din perspectiva cititorului cunoscător al elementelor de teorie și critică literară. Prezentare generală.	Fragmente de texte ce aparțin celor trei genuri literare	2		Prezentarea în diferite forme grafice a termenilor/noțiunilor.	
25	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță,	3.1. Aplicarea diverselor	9. Genul liric. Particularități.	<i>„Morgenstimmung” De Tudor Arghezi</i>	2		Structurarea informației.	De scris ex.5,6,7,10,11,12 pag.133

26	demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	strategii de lectură. 3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță.	10. Elemente de structură a textului poetic: temă, motiv, laitmotiv.	<i>„Decor” de George Bacovia</i>	1		Comentarea motivelor literare.	De scris ex. 4,5,6,7,8 pag.205 (ediția 2012)	
27			11. Elemente de prozodie: rimă, ritm, strofă, vers alb.		1		Prezentarea în diferite forma grafice a noțiunilor.		
28			29	12. Limbajul textului poetic: imaginea artistică.	<i>„Variantă posibilă” de Vasile Romanciuc</i>	1		Comentarea algoritmică a figurilor de stil.	EX.8,9,11,13,14,15,1,4 (pag.199 ediția 2012)
30				13. Limbajul textului poetic: figuri de stil.		1			
31			14. Sinteză.	<i>„Brâncuși” de Grigore Vieru</i>					
32			15. Probă de evaluare sumativă: comentariul poetic al unui text la prima lectură.		2		Comentariul textului liric.		
			16. Analiza probei de evaluare.	DOOM 3			Autoanaliza carențelor.		

Unitatea III: 16 ore

33	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică	3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură. 3.3. Analiza specificului	1. Lirica populară: doina. 2. Lirica populară: cântecul popular. 3. Lirica populară: colindul.	<i>„Doina” (variantă de Vasile Alecsandri)</i> <i>Cântecul popular „Vai, sărmana turturică!”</i>	2		Lectura independentă și dirijată a textelor.	Ex. 7,8,10,12,15 pag.137
34							Agenda cu notițe paralele.	

35	și atașament față de valorile naționale și general-umane.	de gen și de specie a textului literar.		<i>Colindul „Plecat-or, plecat-or”</i>				
36			4. Eul liric: stări și ipostaze.		1		Identificarea trăirilor, stărilor, ipostazelor eului liric.	Testul : Eul liric: stări ipostaze pag. 40, caietul elevului
37	4. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate.	4.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale, imaginative în bază de algoritmi și scheme.	5. Dinamica eului liric în poezia contemporană.		1			
38			6. Poezia cultă, actualizare și aprofundare: oda.	<i>„Odă către Runa” de Lucian Blaga</i>	2		Analiza comparativă.	de scris ex. 10.12 pag.148
39	5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal.	7. Poezia cultă, actualizare și aprofundare: elegia.	<i>Pe lângă plopii fără soț” de Mihai Eminescu de Tudor Arghezi</i>	2		Discuții asupra lecturilor.	Ex.4,4.1, 5,7,12
40			8. Atelier de lectură.	<i>„De dragul tău” de Arcadie Suceveanu</i>	2		Atelierul de lectură.	
41-42		5.3. Respectarea normelor în textele redactate în stiluri funcționale diferite.	9-10. Poezia cultă, actualizare și aprofundare: meditația. Structura meditației. Discursul meditației.	<i>„La steaua” de Mihai Eminescu</i>	2		Comentarea algoritmică a figurilor de stil.	
43			11. Valoarea stilistică a substantivului în contexte relevante.		2		Actualizarea valorilor stilistice a substantivului în contexte relevante.	
44			12. Valoarea stilistică a adjectivului în contexte relevante.				Actualizarea valorilor stilistice a adjectivului în contexte relevante.	
45			13. Valoarea stilistică a pronumelu în contexte relevante.				Actualizarea valorilor stilistice a	
			14. Sinteză.					

							pr numelui în contexte relevante.	
46							PPT.	
47			15. Probă de evaluare sumativă: test.		1		Test cu itemi.	
48			16. Analiza probei de evaluare.	DOOM 3	1		Autoanaliza carențelor.	
Unitatea IV: 16 ore								
49	5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică. 3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal. 5.3. Respectarea normelor în textele redactate în stiluri funcționale diferite. 3.3. Analiza specificului de gen și de specie a textului literar.	1. Valoarea stilistică a verbului în contexte relevante.		1		Actualizarea valorilor stilistice a verbului în contexte relevante.	Valoarea stilistică a verbului în contexte relevante. Valoarea stilistică a adverbului în contexte relevante. fisa de lucru
50			2. Valoarea stilistică a adverbului în contexte relevante.		1		Actualizarea valorilor stilistice a adverbului în contexte relevante.	
51-52			3-4. Poezia de formă fixă: rondel. Studiul unui text reprezentativ.	<i>„Rondelul rozelor ce mor” de Alexandru Macedonski</i>	2		Analiza simbolului literar.	Fișă de lucru
53-54			5-6. Poezia de formă fixă: sonet. Studiul unui text reprezentativ.	<i>„Sonetul” lui Vasile Romanciuc</i>	2		Algoritmul.	EX. 10,12, 13,15 pag.155
55-56			7-8. Poezia de formă fixă: glosa. Studiul unui text reprezentativ.	<i>„Glossă” de Mihai Eminescu</i>	2		Comentarea motivelor literare.	Diagrama Venn Glossă/ Glosă în metru Eminescian

57-58	naționale și general-umane.	3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță.	9. Sinteză: genul liric, specii și particularități. Prezentarea portofoliilor		2		Test complex.	
59	4. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate. 5. Aplicarea normelor limbii române literare (gramaticale, ortografice, punctuaționale și stilistice) în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	4.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale, imaginative în bază de algoritmi și scheme. 5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal. 5.3. Respectarea normelor în textele redactate în stiluri funcționale diferite.	10. Surse lexicografice de documentare pentru evitarea greșelilor de exprimare. 11. Evitarea carențelor de stil.	DOOM 3	1		Autoanaliza carențelor.	
60				„ <i>Dicționar de greșeli</i> ” <i>de Valentin Guțu</i>	1		Exerciții de cultivare a limbii.	
61				„ <i>Cuvintele limbii române între corect și incorect</i> ” <i>de Mioara Avram</i>			Exerciții de cultivare a limbii.	

62-63	6. Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în vederea dezvoltării personale pe parcursul vieții, demonstrând interes axiologic și estetic.	6.1. Aplicarea experiențelor literare în diferite circumstanțe ale comunicării orale și scrise.	12-13. Experiențe lingvistice și de lectură: dimensiune inter/pluri/transdisciplinară. Atelier de scriere: Textul liric – pretext pentru deschidere spre artele frumoase.		2		Întâlniri cu persoane-resursă.	
64	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.3. Analiza specificului de gen și de specie a textului literar.	14. Probă de evaluare sumativă: teză de iarnă. Analiza tezei	DOOM 3	2		Exerciții de argumentare scrisă a genului și speciei literare. Portofoliul.	

Semestrul II

Nr. d/o	Competența specifică	Unitatea de competență	Unitatea de conținut/ tema lecției	Textul	Nr. ore	Data	Activități de predare/ învățare	Note
Unitatea V: 16 de ore								
65	4. Producerea textelor scrise de diferit tip și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate. 5. Aplicarea normelor limbii române literare în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	4.1. Scrierea textelor funcționale, în bază de algoritmi și scheme; 4.2. Respectarea rigorilor grafice la elaborarea textelor scrise.	1. Scrierea funcțională. Cererea. 2. Scrierea funcțională. Anunțul. Avizul. 3. Scrierea funcțională. CV-ul. 4. Apozitia. Nume de profesii, funcții, demnități etc. și respectarea egalității de gen.		2		Exerciții de redactare a textului în funcție de tipul acestuia.	De scris : Cerere. Anunț. . CV-ul. conform legendei
66								
67								
68							Comentarea faptelor de limbă observate/ atestate.	
69	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal; 5.3. Respectarea normelor în textele redactate. 3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură; 3.2. Rezumarea unui text literar; 3.3. Analiza specificului de	5. Genul epic. Particularități. Elemente de structură.Specii.	<i>„Tema pentru acasă” de Nicolae Dabija</i>	2		Prezentarea în diferite forme grafice a termenilor / noțiunilor.	Creativitate Alege o variantă :a) Rescrie un fragment scurt din roman din perspectiva unui alt personaj ;b) Alcătuiește un jurnal (½ pagină) al personajului ales, într-un moment-cheie al acțiunii;c) Realizează o scemă

	gen și specie a textului literar; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar; 3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță; 3.6. Explicarea funcției cognitive, educative și estetice a textului literar.						conceptuală (hartă mentală) a genului epic, folosind exemple din roman.
70		6. Epica populară: specii (actualizare), teme dominante.	„ <i>Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> ” <i>cules de Petre Ispirescu</i>	1		Lectura independentă și dirijată a textelor.	Ex.18,19,21
71		7. Basmul popular. Specificul narațiunii. Idealuri etico-spirituale.		1		Discuții asupra lecturilor.	
72		8. Basmul cult. Tipar narativ. Formule specifice.	„ <i>Povestea lui Harap-Alb</i> ” <i>de Ion Creangă</i>	1		Analiza compoziției textului literar.	
73		9. Personajele basmelor. Fantasticul și fabulosul.		1		Caracterizarea personajului literar.	
74		10. Atelier de lectură. Proza cultă: schița. Actualizare și aprofundare.	„ <i>Bacalaureat</i> ” <i>de Ion Luca Caragiale</i>	1		Discursul argumentativ.	
75		11. Proza cultă: nuvela. Momentele subiectului nuvelei.		1		Algoritmizarea.	
76		12. Redactarea rezumatului nuvelei.		1		Redactarea rezumatului.	
77		13. Personajele. Modalități de caracterizare a personajelor.	„ <i>Alexandru Lăpușneanul</i> ” <i>de Constantin Negruzzi</i>	1		Compunerea de caracterizare a personajului literar.	

78-79			14-15. Proza cultă: Povestirea. Caracteristici. Elemente de cronotop.	<i>„Lostrîța” de Vasile Voiculescu</i>	2		Discuții asupra lecturilor.	
80			16. Sintează.					
81			17. Probă de evaluare sumativă: compunere de caracterizare a personajului literar.		1		Compunere de caracterizare a personajului literar.	
82			18. Analiza probei de evaluare.		1		Exerciții de cultivare a limbii.	
Unitatea VI: 14 ore								
83	5. Aplicarea normelor limbii române literare în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	5.1. Perceperea normei drept standard al limbii și model de reglementare a activității verbal; 5.2. Rezolvarea cazurilor dificile de ortografiere. 5.3. Respectarea normelor în textele redactate.	1. Stilurile funcționale ale limbii: oficial- administrativ. 2. Stilurile funcționale ale limbii: științific. 3. Stilurile funcționale ale limbii: publicistic. 4. Stilurile funcționale ale limbii: beletristic (al literaturii artistice).		2		Elaborarea tabelor sinoptice pentru identificarea stilurilor funcționale. Redactarea textelor în diferite stiluri funcționale.	
84								
85								
86								
87								3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile
88		3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură; 3.2. Rezumarea unui text literar;	6. Acordul în limba română. Cazuri dificile de acord.		1		Comentarea faptelor de limbă observate/ atestate.	
89			7. Romanul. Particularități. Tipologie: romanul obiectiv, romanul		1		Lectura independentă și dirijată a textelor.	

	naționale și general-umane.	3.3. Analiza specificului de gen și specie a textului literar; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar; 3.6. Explicarea funcției cognitive, educative și estetice a textului literar.	istoric, romanul psihologic etc.								
90	2. Racordarea discursului la diverse situații de comunicare personală și publică, dovedind atitudine constructivă și bunăvoință.	2.1. Elaborarea unei comunicări orale pe o temă dată; 2.2. Realizarea unei dezbateri pe o temă de interes general; 2.3. Susținerea unei prezentări multimodale în fața unui public.	8. Caracteristicile de gen și specie a lucrării. Prezentare generală a romanului. Geneza.	„Maitreyi” de Mircea Eliade	1		Lectura extra muros a textelor de proporții.				
91			9. Instanțele narative. Perspectiva narativă. Tipuri de naratori.		2		Discuții asupra lecturilor.				
92			10. Tipologii de personaje.				Compunere de caracterizare a personajului literar.				
93			11. Modalități/procedee de caracterizare.								
94			12. Motivele, formularea temei, problematica, mesajul.							Comentarea motivului literar.	
95			13. Moduri de expunere. Originalitatea operei.							Analiza lingvistică și literară.	
96	14. Dezbateră argumentată a unei probleme. Negocieri de sens și semnificații.		1		Exersarea capacității de a dezbate o problemă. Construirea de argumente pentru susținerea unui punct de vedere. Dezbateră a unei idei/probleme de interes general.						
97	15. Ascultarea activă și empatică într-o dezbateră.	În baza romanului „Ora 25” , pornind de la o afirmație a protagonistului.	1								
98	16. Atelier de discuție. Comportamentul verbal corect în interacțiunea comunicativă.		2								

99			17. Probă de evaluare sumativă: eseu structurat.		1		Redactarea eseului structurat.	
100			18. Analiza probei de evaluare.		1		Exerciții de cultivare a limbii.	
Unitatea VII: 18 ore								
101	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură; 3.2. Rezumarea unui text literar; 3.3. Analiza specificului de gen și specie a textului literar; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar; 3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță; 3.6. Explicarea funcției cognitive, educative și	1. Caracteristicile romanului psihologic. Prezentare generală. Geneza.	<i>„Pădurea spânzuraților” de Liviu Rebreanu</i>	1		Lectura independentă și dirijată a textelor.	
102			2. Instanțele narative. Perspectiva narativă. Tipuri de naratori.		1		Lectura extra muros a textelor de proporții.	
103			3. Subiectul și structura lui: acțiunea, sistemul de personaje, cronotopul.		1		Discuții asupra lecturilor.	
104			4. Modalități de investigație psihologică în roman. Introspecția, monologul interior, obsesiile personajului.		1		Compunere de caracterizare a personajului literar.	
105			5. Motivele, formularea temei, problematica, mesajul romanului.		1		Comentarea motivului literar.	
106			6. Scrierea metaliterară: Comentarea unui fragment de text epic.		1		Comentariul unui fragment de text.	
107			7. Textul de graniță: eseu literar.		<i>Eseul „Poezia, între tăcere și păcat” de Ana Blandiana</i>	1		Analiza compoziției textului literar și de graniță.

108		estetice a textului literar.	8. Textul de graniță: jurnalul.	<i>„Jurnal pe sărite” de Paul Goma</i>	1			
109	6. Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în vederea dezvoltării personale pe parcursul vieții, demonstrând interes axiologic și estetic.	6.1. Aplicarea experiențelor literare în diferite circumstanțe ale comunicării orale și scrise.	9. Experiențe lingvistice și de lectură: dimensiune inter/ pluri/ trandisciplinară. Textul epic și arta cinematografică.		1		Jurnalul de lectură. Analiza comparativă. Elaborarea proiectului transdisciplinar.	
110			10. Sinteza: genul epic, specii și particularități.		1		Tabel sinoptic.	
111	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură; 3.3. Analiza specificului de gen și specie a textului literar; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar; 3.6. Explicarea funcției cognitive, educative și estetice a textului literar.	11. Genul dramatic. Particularități. Specii.		1		Lucrări de portofoliu.	
112			12. Drama. Compoziția textului dramatic: acțiune dramatică, conflict dramatic, didascalii.	<i>„Apus de soare” de Barbu Ștefănescu Delavrancea</i>	1		Prezentarea în diferite forme grafice a termenilor / noțiunilor.	
113			13. Structura textului dramatic poetic: cânturi.		1		Discuții asupra lecturilor.	
114			14. Personajele dramei. Modalități de caracterizare.		1		Compunere de caracterizare a personajului literar.	
115-116			15-16. Atelier de discuție: <i>B. P.-Hasdeu – personalitate notorie a literaturii române, model de om de cultură.</i>		2		Discuții de grup, Brainstorming-ul. Prezentarea argumentată. Prezentarea orală.	
117			17. Probă de evaluare sumativă: eseu argumentativ.		2		Redactarea eseurilor.	
118			18. Analiza probei de evaluare.				Autoevaluarea.	

Unitatea VIII: 12 ore								
119	3.Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.3. Analiza specificului de gen și specie a textului literar; 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar; 3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță;	1. Comedia. Particularități. Compoziția comediei: acțiune dramatică, conflict dramatic, didascalii.	<i>„O scrisoare pierdută” de Ion Luca Caragiale</i>	2		Fișă de lectură.	
120			2. Structura textului dramatic în acte, scene.		1		Structurarea informației.	
121			3. Itinerarul lexematic al comediei.		1		Comentariul expresivității limbajului unui text.	
122			4. Varietatea tipurilor umane din comedie.		1		Compunere de caracterizare a personajului literar.	
123			5. Sursele comicului. Semnificația numelor proprii.		1		Agendă de lectură.	
124			6. Timp și spațiu în comedie.					
125	6. Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în vederea dezvoltării personale pe parcursul vieții, demonstrând interes axiologic și estetic.	6.1. Aplicarea experiențelor literare în diferite circumstanțe ale comunicării orale și scrise.	7-8.Experiențe lingvistice și de lectură: dimensiune inter/ pluri/ trandisciplinară. Textul dramatic și arta spectacolului.		1		Montarea unui minispectacol în baza scenariului.	
126-127							Agenda de lectură.	
128			9. Sinteza: genul dramatic, specii și particularități.		1		Tabel sinoptic.	
129-130			5.1. Perceperea normei drept standard al		10-11. Evaluare sumativă: test complex.	2		Test sumativ.

131	române literare în exprimarea orală și scrisă, demonstrând discernământ și cultură lingvistică.	limbii și model de reglementare a activității verbal.	12. Analiza probei de evaluare.				Exerciții de cultivare a limbii.	
132		5.3. Respectarea normelor în textele redactate.	13. Prezentarea portofoliilor.		1		Portofoliul.	
133	3. Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.	3.3. Analiza specificului de gen și de specie a textului literar. 3.4. Utilizarea noțiunilor de teorie literară la analiza textului literar.	14. Recapitulare: Textul literar/ nonliterar. Genuri și specii literare. Sugestii de lectură pentru vacanța de vară.		1		Tabel conceptual. Procesarea informației. Portofoliul de cultivare a vorbirii.	

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova

Colegiul de Medicină Bălți

Discutat la ședința catedrei Discipline terapeutice și chirurgicale cu NS Proces verbal nr. din _____ Șefă de catedră _____	Evaluat la Consiliul Metodico-științific Proces verbal nr. _____ din _____ Metodistă _____	„Aprobat” Directoare adjunctă pentru instruire și educație _____
--	--	--

PROIECT DIDACTIC DE LUNGĂ DURATĂ

Disciplina: Semiologia bolilor interne și pneumologie cu nursing specific

Anul de studii

Pentru anul de studii **III**

Specialitatea ***Îngrijirea bolnavilor***, Calificarea ***Asistent medical***

Durata studiilor 5 ani; Sem. V, ore teorie **45**, ore practică 30, ore stud. individual **15** (tarificate 3)

Profesoară:

Elaborat conform Curriculumului modular, anul de ediție _____

I. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE UNITĂȚII DE CURS

CS1. Abodarea holistică a pacientului/bolnavului cu afecțiuni respiratorii conform prevederilor actelor legislative și normative naționale/internaționale.

CS2. Examinarea complexă a pacientului/bolnavului terapeutic cu identificarea simptomelor și sindroamelor în afecțiunile respiratorii.

CS3. Realizarea îngrijirilor individualizate specifice autonome și delegate conform etapelor procesului de nursing.

CS4. Acordarea asistenței medicale de urgență delegate și independente conform algoritmului în diverse situații medicale în patologia sistemului respirator în limita competențelor profesionale.

CS5. Comunicarea eficientă în diverse situații socio-profesionale și școlarizarea pacientului terapeutic/membrilor familiei în pregătirea pentru investigațiile paraclinice și promovarea modului sănătos de viață în afecțiunile respiratorii.

I. ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Codul unității de curs	Anul de studiu	Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Total (ore)	Contact direct		Lucrul individual (ore)		
				Teorie	Practică			
S.05 O. 018	3	V	90	45	30	15	examen	3

Nr. d/r	Unități de competență	Unități de conținut	Nr. Ore teorie	Activități de predare-învățare-evaluare	Data	Notă
1.	<p>1.1 Identificarea rolului Medicinii interne în formarea competențelor și abilităților profesionale specifice.</p> <p>1.2 Expunerea semnelor patologice conform schemei de examinare a pacientului terapeutic și comunicarea eficientă în situații socio-profesionale</p>	<p>- Noțiuni generale ale Medicinii interne. -Schema medicală de examinare a pacientului terapeutic. Examenul subiectiv, obiectiv.</p> <p>1. Noțiuni generale ale meicinii interne 2. Sarcinile MI cu nursig specific. 3. Noțiuni de bazaa în MI: sănătate, boală, etiologie, patogenie, simptom, sindrom, diagnostic, tratament, profilaxie. 4. Schema de examinare a pacientului terapeutic. 5. Examenul subiectiv:date generale, acuzele bolnavului, istoricul bolii și vieții 6. Examenul obiectiv: inspecția, palpația, percuția, auscultația 7. Cerințele față de examenul obiectiv, succesiunea examinarii 8.Fișa de observație clinică</p>	2 2	<ul style="list-style-type: none"> - Brainstormingul, brainsketchingul - GPP-găndește singur-discută în perechi-prezintă colegilor. - Explozia stelară, Grafiti, linia valorii, SINELG, mazaic, - Graficul T - Discuția ghidată, acvarium, algoritmizarea, situație problematizată, Revizuirea circulară. 		
2.	<p>2.1.Pregătirea pacientului și necesarului pentru investigații paraclinice de laborator conform standartelor/protocoalelor ale deprinderilor practice.</p> <p>2.2 Școlarizarea pacientului în investigațiile de laborator.</p>	<p>- Metodele investigațiilor de laborator ale pacientului terapeutic</p> <p>1. Relevarea impactului metodelor de laborator 2. Examenul sângelui: hemoleucograma, examenul biochimic(proteinele, practii proteice, glicemia, colesterol, lipoproteidele, protrombina, probele hepatice, reumatice, ureea, creatinina), coagulograma. 3. Examenul urinei:sumar, proba Zimnițchi, Neciporenco, urocultura, urina la glucoză.</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Brainstormingul, - Explozia stelară, - Algoritmizarea - 6 de ce? - discută în perechi 		

		<p>4. Examenul sputei: general, citologic, bacteriologic, la BAAR, metoda geneXpert MTB/RIF</p> <p>5. Examenul conținutului biliar.</p> <p>6. Examenul maselor fecale: coprocultura, la sângele ocult, ouă de helminți</p>				
3.	<p>3.1 Pregătirea pacientului și necesarului pentru investigațiile funcționale conform standardelor deprinderilor practice</p> <p>3.2 Efectuarea investigațiilor funcționale conform standardelor</p> <p>3.3 Inregistrarea ECG</p>	<p>- Metodele funcționale de examinare ale pacientului terapeutic</p> <p>1. investigațiile funcționale: ECG, monitorizarea Holter ECG, veloergometria, spirometria, spirografia, Peak-flowmetria.</p> <p>2. Însemnătatea diagnostică a investigațiilor funcționabile</p> <p>3. Rolul a/m în pregătirea pacienților către aceste investigații conform standardelor/protocoalelor ale deprinderilor practice</p> <p>4. Respectarea tehnicii securității</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Explozia stelară, brainstormingul, brainsketchingul - Grafiti, linia valorii, SINELG, mazaic, algoritmizarea. - 6 de ce? - Discuția ghidată, acvarium, situație problematizată, Revizuirea circulară. - Graficul conceptual, diagrama cauzelor și a efectelor 		
4.	<p>4.1 Pregătirea pacientului și necesarului pentru investigațiile instrumentale conform standardelor /protocoalelor ale deprinderilor practice.</p> <p>4.2 Efectuarea investigațiilor instrumentale conform standardelor /protocoalelor ale deprinderilor practice.</p>	<p>- Metodele instrumentale de examinare ale pacientului terapeutic.</p> <p>Metode instrumentale:</p> <p>1. Radiologice (radiografia cutiei toracice, radioscoopia, microradiofotografia medicală - MRF, bronhografia, radiografia stomacală baritată, irigografia, colecistografia, urografia intravenoasă, tomografia computerizată);</p> <p>2. Endoscopice (bronhoscopia, fibro gastroduodenoscopia, colonoscopia, rectoromanoscopia, cistoscopia)</p> <p>3. Ecografice (ecocardiografia, ultrasonografia organelor interne și a glandei tiroide),</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Explozia stelară, brainstormingul, brainsketchingul - Grafiti, linia valorii, SINELG, mazaic, algoritmizarea. - 6 de ce? - Discuția ghidată, acvarium, situație problematizată, Revizuirea circulară. - Graficul conceptual, diagrama cauzelor și a efectelor 		

		<p>4. Medicina nucleara (rezonanța magnetică nucleară, scintigrafia, Tomografia cu Emisie de Pozitroni)</p> <p>-Importanța diagnostică a investigațiilor instrumentale</p> <p>-Rolul asistentei medicale în pregătirea pacienților către aceste investigații conform standardelor/protocoalelor ale deprinderilor practice.</p> <p>-Respectarea tehnicii securității</p>				
5.	1.1 Identificarea performanțelor dobândite.	Schema medicală de examinare, investigațiile de laborator și funcționale. Activitate de evaluare 1.	2	<ul style="list-style-type: none"> - Test scris - Situații probleme - Activitate în echipă 		
6.	<p>1.1 Examinarea complexă a pacientului/bolnavului terapeutic cu recunoașterea semnelor și sindroamelor patologice ale afecțiunilor respiratorii.</p> <p>1.2 Identificarea problemelor de sănătate, prioritizarea lor, și realizarea planului de nursing în afecțiunile respiratorii.</p> <p>1.3 Algoritmizarea etapelor asistenței medicale de urgență în accesul de astm bronșic și status astmatic, sindromul febril conform PCN.</p> <p>1.4 Realizarea îngrijirilor în afecțiunile digestive conform etapelor procesului de nursing, consilierea pacientului și instruirea membrilor familiei.</p> <p>1.5 Promovarea modului sănătos de viață în afecțiunile respiratorii.</p>	<p><i>Semiologia sistemului respirator.</i></p> <p><i>Bronșita acută și cronică.</i></p> <p><i>Astmul bronșic.</i></p> <p><i>Astmul bronșic.</i></p> <p><i>Pneumonia franc- lobară și bronhopneumonia.</i></p> <p><i>Afecțiunile sistemului respirator.</i></p> <p><i>Acrivitate de evaluare 2.</i></p> <p><i>Particularitățile pneumoniilor virale.</i></p> <p><i>Pneumonia cauzată de coronavirus SARS-CoV-2.</i></p> <p><i>Bronhopneumopatia cronică obstructivă.</i></p> <p><i>Afecțiunile supurative pulmonare.</i></p> <p><i>Bronșiectaziile</i></p> <p><i>Afecțiunile supurative pulmonare.</i></p> <p><i>Abcesul pulmonar, Gangrena pulmonară.</i></p> <p><i>Afecțiunile sistemului respirator.</i></p> <p><i>Acrivitate de evaluare 3.</i></p> <p><i>Cancerul bronhopulmonar.</i></p> <p><i>Insuficiența respiratorie cronică.</i></p> <p><i>Pneumoconiozele.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brainstormingul, brainsketchingul - GPP-găndește singur- discută în perechi- prezintă colegilor. - Explozia stelară, Grafiti, linia valorii, SINELG, mozaic, - 6 de ce? - Discuția ghidată, acvarium, algoritmizarea, situație problematizată, Revizuirea circulară. Graficul conceptual, diagrama cauzelor și a efectelor 		

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni de semiologie a sistemului respirator. 2. Definiție, etiologie, manifestări clinice subiective și obiective. 3. Investigații paraclinice: de laborator, instrumentale și funcționale. 4. Principii de tratament, algoritmul stărilor de urgență și profilaxie. 5. Nursing-ul specific în afecțiunile respiratorii. 6. Educația pentru sănătate. 				
7.	<p>1.1 Algoritmizarea etapelor asistenței de urgență în accesul de astm bronșic și status astmaticus, sindromul febril conform PCN</p> <p>1.2 Acordarea a/u în afecțiunile respiratorii</p>	<p>Stările de urgență în afecțiunile respiratorii. Nursing-ul specific.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Criza de astm bronșic, status astmaticus</i>(definiție, etiologie, manifestări clinice, managementul asistenței de urgență la etapa prespitalicească) - <i>Sindromul hipertermic</i>(definiție, etiologie, manifestări clinice,managementul a/u și îngrijire conform perioadelor febrei) - <i>Hemoragia pulmonară</i>(definiție, etiologie, manifestări clinice,managementul a/u la etapa prespitalicească) <p>1. Nursing-ul specific în stările de urgență respiratorii.</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Explozia stelară, brainstormingul, brainsketchingul - Linia valorii, algoritmizarea, - Discuția ghidată, acvarium, situație problematizată. - Revizuirea circulară, graficul conceptual. 		
8.	1.1 Identificarea performanțelor dobândite.	<p>Afecțiunile sistemului respirator. Activitate de evaluare 4.</p>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Test în scris - Situații de caz - Joc de rol 		
9.	1.1 Identificarea problemelor de sănătate, prioritizarea lor, elaborarea și realizarea planului de nursing în afecțiunile respiratorii;	<p>Educația pentru sănătate în afecțiunile respiratorii,</p> <p>1. Educația pentru sănătate în stările de urgență respiratorii.</p>	1	<ul style="list-style-type: none"> - Joc de rol - Problematizarea - Asalt de idei 		

	1.2 Promovarea măsurilor de profilaxie în afecțiunile respiratorii	2. Particularitățile de nursing în afecțiunile respiratorii				
--	--	---	--	--	--	--

STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR, 15 ore (tarificate 3 ore)

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Nr. de ore	Data
<i>1. Semiologia bolilor interne.</i>				
1.1 Fișa clinică de observație	Algoritm	Structura, completitudinea Gradul de originalitate și noutate, creativitatea Calitatea informației, atractivitatea expunerii	2 ore	
1.2 Metodele instrumentale de examinare a pacientului terapeutic 1.3 Pregătirea pacienților către aceste examinări instrumentale 1.4 Complicațiile posibile în metodele instrumentale de examinare, asistența de urgență și îngrijirea pacientului.	Algoritm Pliant	Creativitatea și imaginația, simplitatea, profesionalismul Respectarea algoritmului de pregătire a pacienților către aceste examinări instrumentale	2 ore	
<i>2. Pneumologia cu nursing specific</i>				

2.1 Nursing-ul specific în afecțiunile respiratorii	Harta conceptuală Plan de nursing	Gradul de oraginilitate și noutate, creativitatea	2 ore	
2.2 Particularitățile pneumoniilor virale și nosocomiale	Diagrama Venn	Elaborarea și argumentarea planurilor de nursing	2 ore	
2.3 Școlarizarea pacientului cu astm bronșic		Identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre pneumoniile virale și nosocomiale	2 ore	
2.4 Particularitățile îngrijirii paliative în cancerul bronhopulmonar				
2.5 Insuficiența respiratorie cronică.	Proiectul	Modul de tratare asubiectului (utilizarea resurselor, selecția informației, organizarea însușirii logice) Realizarea proiectului (structura, acuratețea, originilitatea, design-ul, tipul și eficiența elementelor înserate pe pagini) Prezentarea proiectului (captarea atenției, comunicarea și limbajul utilizat, măiestria comunicării, folosirea termenilor de specialitate).	2 ore	
3. Stările de urgență în afecțiunile respiratorii. Educația pentru sănătate în afecțiunile respiratorii				
3.1 Stările de urgență în afecțiunile respiratorii	Algoritm	Creativitatea și imaginația, simplitatea, profesionalismul	2 ore	
3.2 Promovarea activităților de profilaxie în patologia respiratorie.	Poster informațional	Respectarea algoritmului de urgență în afecțiunile respiratorii	1 oră	
TOTAL			15 ore	

Planul tematic

TEORIE

<i>Nr.d/o</i>	<i>Subiectul</i>	
1.	Noțiuni generale ale Medicinii interne.	2
2.	Schema medicală de examinare a pacientului terapeutic. Examenul subiectiv și obiectiv.	2
3.	Investigațiile de laborator ale pacientului terapeutic.	2
4.	Metodele funcționale de examinare ale pacientului terapeutic.	2
5.	Metodele instrumentale de examinare ale pacientului terapeutic.	2
6.	Schema medicală de examinare a pacientului terapeutic. Investigațiile de laborator, funcționale și instrumentale de examinare a pacientului terapeutic. Activitate de evaluare 1.	2
7.	Semiologia sistemului respirator.	2
8.	Bronșitele acute și cronice.	2
9.	Astmul bronșic.	2
10.	Astmul bronșic.	2
11.	Pneumonia comunitară (franc-lobară) și bronhopneumonia.	2
12.	Afecțiunile sistemului respirator. Activitate de evaluare 2.	2
13.	Particularitățile pneumoniilor virale. Pneumonia cauzată de coronavirus SARS-CoV-2.	2
14.	Bronhopneumopatie cronică obstructivă. Nursing-ul specific.	2
15.	Afecțiunile supurative pulmonare. Bronșiectaziile	2
16.	Afecțiunile supurative pulmonare. Abcesul pulmonar, Gangrena pulmonară.	2
17.	Afecțiunile sistemului respirator. Activitate de evaluare 3.	2
18.	Cancerul bronhopulmonar. Nursing-ul specific.	2
19.	Insuficiența respiratorie cronică.	2
20.	Pneumoconiozele.	2
21.	Stările de urgență în afecțiunile respiratorii.	2
22.	Afecțiunile sistemului respirator. Activitate de evaluare 4.	2

23.	Educația pentru sănătate în afecțiunile respiratorii,	1
	TOTAL	45 ore

Studiu individual ghidat de profesor

Nr.	Unități de conținut	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Nr. ore
1.	<i>Semiologia bolilor interne.</i>	Algoritm Pliant	Structura, completitudinea, gradul de originalitate și noutate, calitatea informației Respectarea algoritmului de pregătire a pacienților către diferite investigații	1 oră
2.	<i>Pneumologia cu nursing specific</i>	Plan de nursing Diagrama Venn Ciorchinele	Identificarea asemănărilor și deosebirilor dintre pneumonia virală și nosocomială Calitatea informației, corespunderea cu subiectul vizat	1 oră
3.	<i>Stările de urgență în afecțiunile respiratorii. Educația pentru sănătate în afecțiunile respiratorii</i>	Rezumat Pliant Graficul T Pliant Algoritm	Calitatea și accesibilitatea informației în limbajul pacientului, utilizare terminologiei de popularizare. Actualitatea informației, structurat (erarhic și logic)	1 oră
	TOTAL			3 ore

V. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

Denumirea resursei

1. Negrean M., Tomulescu L., Carp L și alți autori, *Medicina internă cu nursing specific*, suport de curs pentru studenții colegiilor de medicină, ediția a II-a Chișinău, 2017
2. Babciuc C., Dumbrava Vlada-Tatiana, *Medicina internă*, Chișinău 2008
3. Borundel C., *Medicina internă pentru cadre medii*, București 2004
4. Butorov I., Negrean M., și alți autori, *Gastroenterologia, Curs de lecții*, Chișinău, 2007
5. Crivceanschi L., *Urgențe medicale*, Chișinău 2003
6. Gherasim L., *Medicina internă, vol. II*, București 1999
7. Negrean M., *Standartele/protocoalele deprinderilor practice*, Chișinău 2008
8. Titircă L., *Ghid de nursing- vol.I și tehnici de evaluare vol. II*, București 2011
9. *Politica națională de sănătate a RM anii 2017-2021*

www.ms.gov.md

www.sfatulmedicului.ro

Clasa: a X-a

Data:

Grupa:

Unitatea de învățare: Limbajul textului poetic

Tema lecției: Imaginea artistică și figurile de stil în poezia „Variantă posibilă” de Vasile Romaniuc

Tipul lecției: Lecție de formare și consolidare a competențelor (analiză literară)

Durata: 90 de minute

Competențe specifice

- Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context european și global, demonstrând empatie și deschidere față de diversitatea lingvistică și culturală.
- Lectura și interpretarea textelor literare și de graniță, demonstrând gândire critică și atașament față de valorile naționale și general-umane.
- Producerea textelor scrise de diferite tipuri și pe suporturi variate, manifestând comportament lingvistic autonom și originalitate.
- Valorificarea experiențelor lingvistice și de lectură în vederea dezvoltării personale pe parcursul vieții, demonstrând interes axiologic și estetic.

Unități de competență

4.1. Scrierea textelor metaliterare, reflexive, funcționale și imaginative, în baza unor algoritmi și scheme.

4.2. Respectarea rigorilor grafice la elaborarea textelor scrise.

3.1. Aplicarea diverselor strategii de lectură.

3.5. Comentarea elementelor lexicale, stilistice și semiotice din texte literare și de graniță.

Obiective operaționale

La finalul lecției, elevii vor fi capabili să:

- O1 – identifice imaginile artistice din textul poetic;
- O2 – recunoască și să clasifice figurile de stil (epitet, metaforă, comparație, personificare etc.);
- O3 – explice rolul expresiv al figurilor de stil în construirea mesajului poetic;
- O4 – formuleze un punct de vedere argumentat privind semnificația titlului „Variantă posibilă”;
- O5 – redacteze un scurt paragraf analitic, utilizând concepte literare adecvate.

Strategii didactice

Metode: conversația euristică, lectura expresivă, problematizarea, analiza textuală, învățarea prin cooperare, metoda cubului.

Forme de organizare: frontală, individuală, pe grupe.

Mijloace: manualul, fișa de lucru, textul multiplicat, tabla interactivă/proiectorul.

Etapele lectiei	Timp	Obiective	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Strategii didactice		
					Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare
Evocare		O1	Stabilește ordinea în rândul elevilor. Se pregătește pentru lecție. Sugerează elevilor să se gândească la un cuvânt, care după părerea lor are o importanță deosebită și să-și argumenteze obțiunea. Numește propriul termen venind cu argumente.	Î-și pregătesc lucrurile necesare . Numesc cuvântul , lansează argumente .	Conversația	Manual	Oral
		O2	Propune comentarea aforismului: „Omul nu trebuie să aibă cuvinte, ajunge să aibă suflet, dar cum mulți nu au, au inventat dicționarul” (Victor Rechitian) Incurajează elevii, corectează eventualele erori.	Comentează aforismul.			Individual
Realizarea sensului		O3	Anunță tema nouă: Valoarea textului literar. „Varianta posibilă” de Vasile Romanciuc. Prezintă fotografia poetului. Împarte elevilor fișe cu poezia. Recită poezia, cere elevilor să atragă atenția la cât de frumos autorul egalează cuvintele, căci nu există cuvinte mai frumoase unele decât altele și că noi suntem proprietarul acestora și ne permitem astfel să le clasificăm. Cuvântul este indispensabil omenerii, acesta reprezintă instrumentul comunicării. Nu în zadar, Evanghelia după Ioan începe cu binecunoscuta frază: „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era Dumnezeu, iar Dumnezeu era Cuvântul”.	Își notează tema.	Expunerea	Fotografia Poetului	Frontal
				Citesc, urmăresc de pe fișe			Conversația

		O4	<p>Cu toate acestea, precum peștele nu poate trăi fără apă, așa și oamenii nu pot exista fără cuvinte, la figurat.</p> <p>Incepe a doua lectura, in lant.</p> <p>Observarea sistematică a activității elevilor.</p> <p>Menține implicarea și interesul elevilor, cere comentarea versurilor:</p> <p>„mi-ar fi plăcut să fiu un cuvânt/în afară de lupta cuvintelor pentru existență”, care sunt cuvintele care exprimă lupta pentru existență, după parerea lor.</p> <p>Sugerează elevilor să argumenteze de ce autorul insistă asupra faptului că cine are ochi de văzut-vede/cine are inimă de înțeles-înțelege... De ce autorul spune că: cuvântul filozof nu se consideră mai deștept? ce cunosc ei despre Filosofie.</p> <p>Întreabă care este tema și mesajul acestei poezii? Ce valori cultivă Vasile Romanciuc prin poezia sa”?</p> <p>Solicită realizarea Tehnicii Citate: 1.</p> <p>Afișează câteva citate selectate de dânsul, în diferite locuri din clasă.</p> <p>Citatele vor fi plasate la distanță considerabilă unul de altul, în locuri accesibile. II. Se parcurg toate citatele și elevii trebuie să aleagă unul pe care ar vrea să-l ia în discuție. III. Are loc votarea cu picioarele: fiecare merge la citatul ales, iar cei adunați sub un citat îl analizează și formulează o opinie în privința lui. Aria de discuție este acord - dezacord; argumente pro - contra: exemple care îl confirmă.</p>		Lectura în lanț.	Tabla	Individual
		O5		<p>Discută despre importanța cuvântului în situații diferite .</p> <p>Realizează indicațiile profesorului, explică situațiile.</p> <p>Parcurg fiecare citat, își aleg unul pe care-l vrea să-l ia în discuție.</p>	<p>Observația</p> <p>Explicația</p> <p>Lucrul cu sursele scrise .</p>		<p>Frontal</p> <p>Oral</p>

			<p>IV. La expirarea timpului afectat, fiecare grup are cuvântul Citate: „Ochiul minții vede cel mai bine atunci când ochii simțurilor răman închisi”. (J. Swift); „Pe pământ nu există subiect neinteresant, singurul lucru care poate exista este o persoană neinteresată”: (J. K. Chesterton); „Viziunea ta va fi clară doar atunci când te vei putea uita în inima ta” (L. Brown); „Când o ușă a fericirii se închide, o alta se deschide, dar deseori ne uităm atât de mult la ușa închisă încât nu o mai vedem pe cea care s-a deschis pentru noi” (H. Keller); „Libertatea înseamnă posibilitatea de a te îndoii, posibilitatea de a face o greșeală, posibilitatea de a căuta și experimenta, posibilitatea de a refuza orice autoritate - literară, artistică, filozofică, religioasă, socială și chiar politică.” (I. Silone). Dirijează discuția, evaluează activismul elevilor.</p>	<p>Analizează citatul și își formulează o părere referitoare la el, își argumentează punctul de vedere : acord/dezacord.</p>	<p>Tehnica Citate</p>		<p>În grup</p>
<p>Reflexie</p>		<p>O6</p>	<p>Propune realizarea Tehnicii Piramida narațiunii, așa cum Vasile Romanciuc a scris despre ceva, așa și noi o putem face. Profesorul călăuzește îndeaproape pașii tinerilor scriitori, dând indicații doar pentru treapta următoare a textului narativ și rezervând timp pentru lectura reciprocă, în perechi. după fiecare etapă. Algoritm: I. Scrieți un cuvânt care numește personajul principal, de ex. clopoțelul. II. Adăugați 2 cuvinte care sunt caracteristicile de bază ale personajului (vârstă, aspect, calități. trăsături de caracter).</p>	<p>Acultă indicațiile profesorului</p> <p>Îndeplinesc fiecare sarcina, conform algoritmului .</p>	<p>Exercițiul</p> <p>Tehnica Piramida Narațiunii</p>	<p>Caiet</p>	<p>Frontal cu raportare individuală.</p>

		<p>III. Formulați, în limita de trei cuvinte, circumstanțele de spațiu unde se desfășoară acțiunea (țară, localitate, locuri, localuri).</p> <p>IV. Descrieți în patru cuvinte semnificative, problema sau problemele pe care le abordează această narațiune. V. Expuneți, în cinci cuvinte semnificative, primul episod al narațiunii - situația inițială.</p> <p>VI. Indicați, în șase cuvinte semnificative, acțiunile din episodul 2 al narațiunii (cum procedează personajul, ce i se întâmplă). Segmentul coincide cu desfășurarea acțiunii în cadrul textului narativ.</p> <p>VII. Prezentați, în limita de 7 cuvinte semnificative, episodul al treilea, echivalent cu punctul culminant al acțiunii. Remarcați aici ce se întreprinde pentru soluționarea problemei. VIII. Descrieți în limita de opt cuvinte semnificative, soluționarea problemei, egală cu deznodământul textului narativ.</p> <p>Ascultă răspunsurile, apreciază relevanța conținutului.</p>	<p>Colaborează.</p> <p>Ascultă prezentările</p>	<p>Conversația</p>	<p>Fișe</p>	<p>În scris</p> <p>Oral</p>
Extindere		<p>Face aprecieri pozitive și negative, generale și individuale. Oferă indicii referitoare la tema pentru acasă: să scrie o pagină de jurnal, împărtășindu-și experiența personală la tema: Cum am învățat să citesc literatură, ținând cont de reperele sugerate (itemul 1. pagina 36).</p>	<p>Își notează tema pentru acasă .</p>	<p>Explicația</p>	<p>Manual</p>	<p>Oral</p>

Profesorul:

Grupa –

Data –

Disciplina – A/m în boli interne

Subiectul – Sclerodermia

Durata lecției – 90 min.

Tipul lecției – lecție mixtă

- I. Competența generală:** *Recunoașterea și evaluarea situațiilor de îngrijire a persoanelor cu patologii ale țesutului conjunctiv conform vârstei, genului, nevoilor de sănătate în baza cunoștințelor științific argumentate.*
- II. Unități de competență:**
1. Examinarea complexă a pacientului cu identificarea semnelor patologice al sclerodermiei.
  2. Identificarea problemelor de sănătate și stabilirea diagnosticului de îngrijire la pacienți cu sclerodermie.
  3. Determinarea necesităților de îngrijire, planificarea și evaluarea intervențiilor proprii și delegate în baza standardelor profesionale.
- III. Obiectivele operaționale:**
- O₁ . Să caracterizeze factorii etiologici, manifestările clinice, principiile de diagnostic, complicațiile și tratamentul în sclerodermie.
- O₂ . Să stabilească problemele de dependență cu formularea diagnosticului de nursing, obiectivelor și intervențiilor asistentei medicale.
- O₃ . Să identifice persoanele din grupul de risc de îmbolnăvire cu sclerodermie.

- O₄ . Să explice participarea asistentei medicale în conduita pacienților conform Protocolului Clinic Național „Sclerodermia”.
- O₆ . Să proiecteze o convorbire privind profilaxia sclerodermiei.

IV. Strategia didactică

Metode și procedee: conversația, observația, discuția, organizatorul grafic, problematizarea, utilizarea TIC, demonstrația, prezentarea power point.

Forme de activitate: frontală, în perechi, în grup, individuală.

Resurse educaționale: plan de lungă durată, plan tematic, proiect didactic, fișe de lucru, mini-planșe, desene, tabele, lap-top, manual.

Tipuri de evaluare: evaluare orală și scrisă, observativă, formativă, normativă, rezolvarea problemelor.

Bibliografie:

- 1.M.Negrean: „Medicina internă cu nursing specific” Tipografia centrală 2014
- 2.Șt.Șuteanu: „Clinica și tratamentul bolilor reumatice” Editura medicală 2004
- 3.Lucreția Titirca: „Îngrijiri speciale acordate pacienților de către asistenții medical” Editura Viața Medicală Românească 2003
- 4.Lucreția Titirca: “Urgențele medico-chirurgicale” Editura Viața Medicală Românească 2002
- 5.PCN”Sclerodermia”
- 6.E.Ungureanu: “Diagnostic nursing în practica clinică” Chișinău 2008

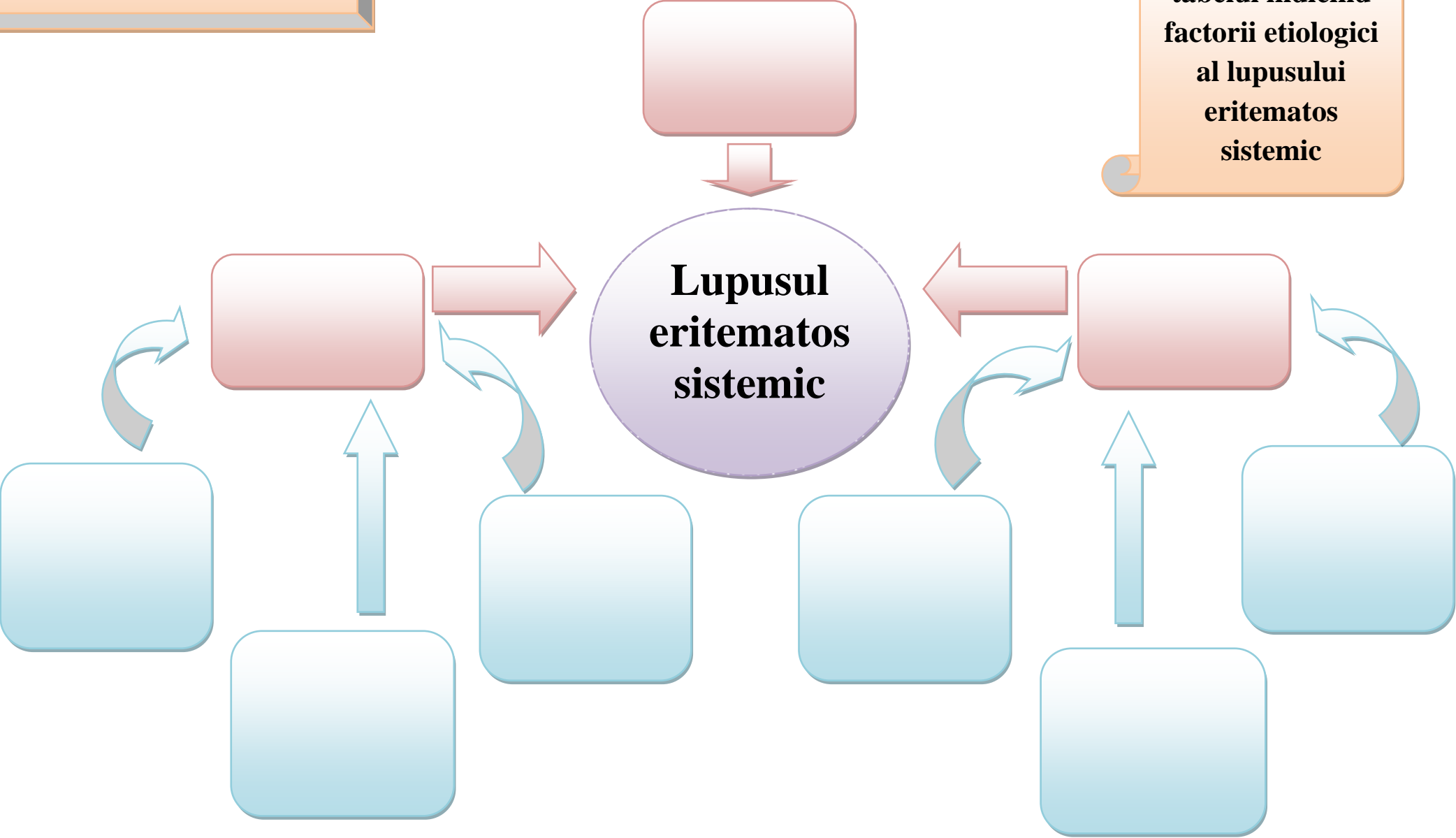
N. d/o	Etapetele lecției	Obiective	Elemente de conținut		Strategia didactică		Evaluare
			Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metode, procedee	Resurse educaționale	
1.	Evocarea		<p>1)~Verifică pregătirea grupei, sălii și necesarului pentru desfășurarea lecției; ~Asigură un climat psihopedagogic favorabil pentru desfășurarea lecției; ~Răspunde la întrebările elevilor, face unele precizări.</p> <p>2)~ Elevii sunt repartizați în 3 echipe; ~Propune elevilor un joc captivant „Ghicește”;</p> <p>3) Pentru verificarea cunoștințelor de la tema anterioară, ~ Repartizează la doi elevi câte o fișă de lucru: „Factorii etiologici al lupusului eritematos sistemic”, „Tratamentul lupusului eritematos sistemic”, oferă indicații referitor la sarcina didactică; ~ Propune joc interactiv „Răspunsuri care le caut atunci când am lupus.”: doi elevi pe rând selectează la sorț întrebări la temă prezentate pe monitor; ~Invită câțiva elevi să prezinte tema pentru acasă</p>	<p>~Își pregătesc agendele de lucru; ~Îndiplinesc indicațiile profesorului.</p> <p>~Elevii ascultă, se implică în discuție</p> <p>~Elevii pe rând prezintă hărțile conceptuale</p> <p>~Formulează oral răspunsuri</p> <p>~Elevii pe rând prezintă tema pentru acasă în formă de eseu la</p>	<p>Conversația</p> <p>Activitate orală</p> <p>Pânza de păianjen Harta conceptuală lineară</p> <p>Activitate orală</p> <p>Activitate orală</p>	<p>Prezenta-re Power Point</p> <p>Fișe de lucru Anexa № 1 Anexa № 2</p> <p>Prezenta-re Power Point Anexa № 3</p>	<p>Se evaluează respectarea obligațiilor elevilor</p> <p>Evaluare orală</p> <p>Evaluare în scris</p> <p>Evaluare orală</p> <p>Evaluare orală Se apreciază aptitudinea de educare a pacientului</p>

				subiectul „Cuvinte de susținere pentru un pacient cu lupus eritematos sistemic”			
2.	<u>Realizarea sensului</u>	Se realizează O ₁ O ₂ O ₃ O ₄ O ₅ O ₆	1)Anunță subiectul lecției, actualizează tema, solicită ca elevii să participe la motivarea importanței studierii subiectului, să argumenteze actualitatea lui; 2)Explică materialul temei noi; -Mobilizează elevii în discuții prin întrebări frontale;	-Ascultă; -Participă în discuție -Fac înregistrări în agendele de lucru; -Participă activ la discuție;	Conversația euristică Demonstrarea	Anexa № 4 Prezentare Power Point	Observația Expunerea opiniilor proprii Observația Aprecieri verbale
3.	<u>Reflecție</u>	Se realizează O ₁ O ₂ O ₃ O ₄ O ₅ O ₆	1)Se prezintă imagini diverse, se propune elevilor să identifice corelația imaginilor cu subiectul lecției. 2)Rezolvarea situației de caz: propune ca elevii să reflecteze asupra celor învățate și să completeze „ciorchinele” cu cuvântul cheie „Nevoile și problemele prioritar perturbate în sclerodermie” în baza studiului de caz.	-Prezintă explicațiile necesare; - Lucrează în grup, rezolvă sarcinile propuse;	Activitate orală Ciorchinele	Prezentare Power Point Anexa № 5 Anexa № 6 Prezentare Power Point	Abilitatea de a argumenta Evaluare reciprocă Capacitatea elevilor de a identifica trăsăturile specifice sclerodermiei Evaluare orală Evaluare orală

			3)Jocul interactiv „Ce știu despre sclerodermie?”. Se explică regulile jocului.	-Elevii selectează o cifră și răspund la întrebarea cifrei respective.	Activitate orală		
4.	<u>Extinderea</u>		<ul style="list-style-type: none"> - Autoevaluarea conform desenului „Cercul”; -Analizează activitatea elevilor, ; -Notează și motivează notele; -Numește sarcinile pentru acasă; -Oferă unele explicații; -Numește bibliografia; -Finalizează lecția cu o „galerie de artă” pictorului Paul Klee bolnav de sclerodermie sistemică. <p>Propune ca sarcină pentru acasă alcătuirea unui eseu din zece propoziții cu subiectul „Stilul de viață a pacientului cu sclerodermie sistemică”.</p>	-Elevii se autoapreciază în corespundere cu nivelul de participare la oră	Sinteza Explicația	Anexa № 7 Prezentare Power Point	<p>Capacitatea elevilor de a avea o poziție autocritică și a se autoevalua</p> <p>Competența de a gândi logic, de apreciere a unor gânduri.</p>

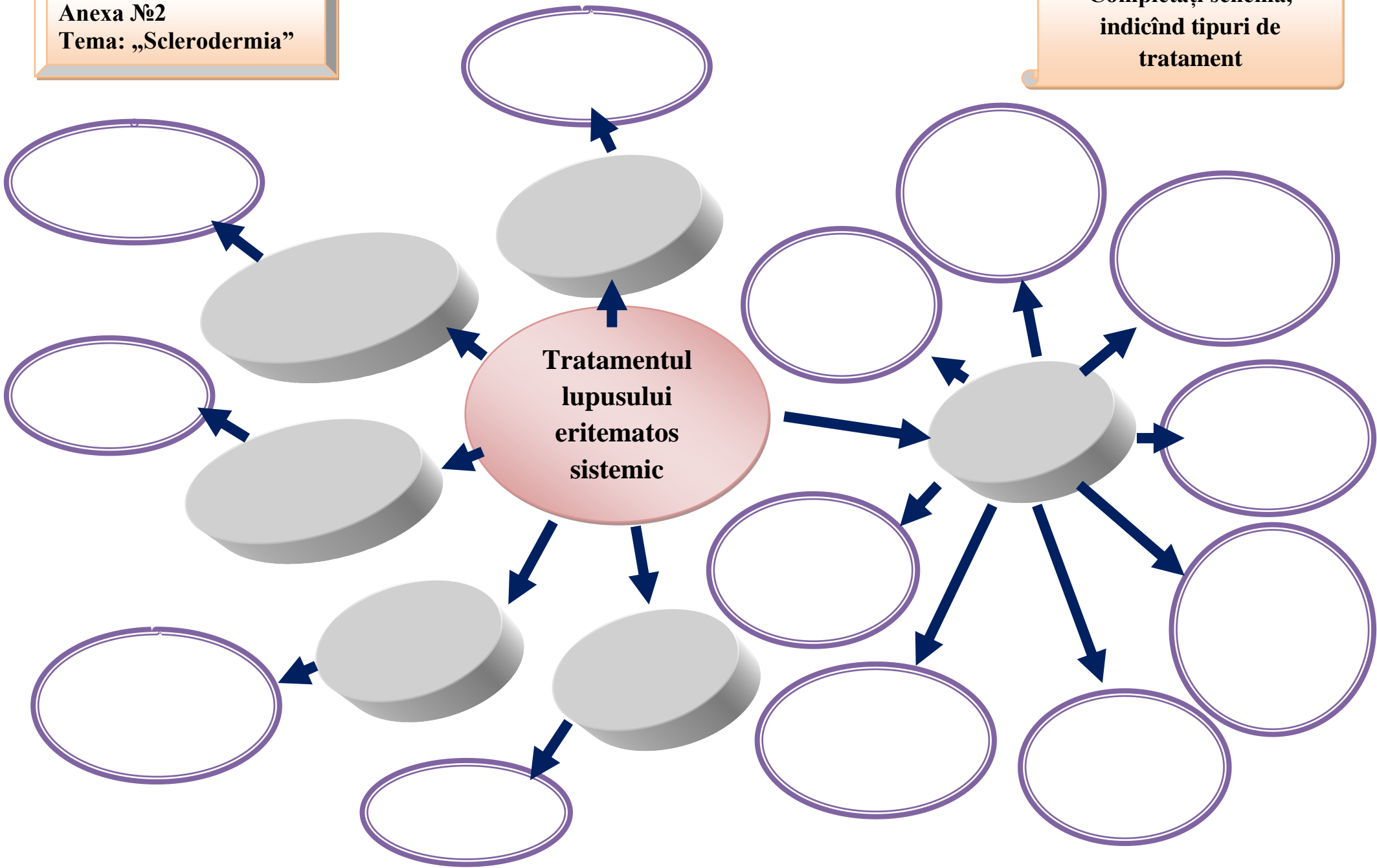
Anexa № 1
Tema: „Sclerodermia”

Completați
tabelul indicînd
factorii etiologici
al lupusului
eritematos
sistemic

Anexa №2
Tema: „Scleroderma”

Completați schema,
indicând tipuri de
tratament

Anexa №3

Tema: „Sclerodermia”

Întrebările pentru jocul interactiv „Răspunsuri care le caut atunci când am lupus”

1. Ce este Lupusul?
2. Mă pot vindeca de lupus?
3. Este contagios?
4. Ce speranță de viață are un bolnav cu lupus?
5. De ce se numește lupus?
6. Ce analize se fac pentru a diagnostica lupusul?
7. Mă pot vaccina?
8. Pot lua anticoncepționale?
9. Pot să mai am copii dacă am lupus?
10. Ce medicamente nu am voie să iau?
11. Trebuie să mă feresc de soare?
12. Cum afectează lupusul sistemul cardio-pulmonar?
13. Cum afectează lupusul sistemul gastrointestinal?
14. Cum afectează lupusul sistemul renal?
15. Cum afectează lupusul sistemul nervos central?
16. Cum afectează lupusul tegumentele?

1. Ce este Lupusul?
În mod normal, sistemul imun are rolul de a apăra organismul împotriva factorilor externi (virusuri, germeni, bacterii). Atunci când ai lupus, sistemul imun nu mai funcționează corect și atacă celulele și țesuturile sănătoase ale organismului. Astfel, pot fi afectate aproape oricare dintre părțile organismului precum: articulațiile, pielea, rinichii, vasele de sânge, creierul, plămânii, ochii, etc. Faptul că imunitatea are o activitate anormală, în sensul că se îndreaptă împotriva propriului organism, caracterizează lupusul ca fiind o afecțiune autoimună.
2. Mă pot vindeca de lupus?
Lupusul este o afecțiune cronică. Până în prezent nu a fost descoperit un tratament care să vindece lupusul definitiv
3. Este contagios?
Lupusul NU este o boală infecțioasă și deci NU este contagios!
4. Ce speranță de viață are un bolnav cu lupus?
Manifestările lupusului pot varia de la forme ușoare la forme severe, de la forme strict cutanate la forme de lupus sistemic. Evoluția acestei afecțiuni este foarte diferită de la o persoană la alta. Această evoluție poate fi influențată de modul de tratare, de modul în care pacientul înțelege să acorde atenție acestui aspect, dar și de factori care nu pot fi controlați. Cu toate acestea, în general, datorită experienței acumulate în tratarea lupusului, persoanele cu această afecțiune se pot bucura de o speranță de viață apropiată de cea normală.
5. De ce se numește lupus?
Nu se cunoaște cu siguranță de unde provine denumirea acestei afecțiuni. Se pare că ea a fost determinată de aspectul leziunilor cutanate de la nivelul feței cauzate de lupus, care ar semăna cu mușcătura lupului. Altă teorie este că leziunile provocate de această afecțiune se asemănau cu semnele pe care le au lupii pe față.
6. Ce analize se fac pentru a diagnostica lupusul?
Analize de sânge: hemograma, în cazul lupusului, numărul de celule roșii, celule albe sau trombocite din sânge poate fi scăzut. Determinarea anticorpilor, celulelor lupice, factorului reumatoid, proteinei C-reactive în sânge. Testele serologice fals pozitive pentru sifilis. Analize de urină: Lupusul poate afecta rinichii: se determină hematuria, proteinuria.
7. Mă pot vaccina?
În general, pacienții cu lupus trebuie să evite vaccinările. Totuși, se pot face vaccinări folosind însă germeni morți și nu vii atenuați. Decizia de administrare a vaccinului trebuie luată numai după ce ați discutat această decizie cu medicul curant.
8. Pot lua anticoncepționale?
Având în vedere că s-a observat existența unei strânse legături între activitatea bolii și activitatea hormonală, orice influență asupra acesteia din urmă trebuie evitată. Ca metode anticoncepționale se preferă metodele locale cu bariere fizice și/sau spermicide alături de metoda calendarului. Anticoncepționalele orale și locale pe baza de hormoni trebuie evitate.

9. Pot să mai am copii dacă am lupus?
Deși prezintă anumite riscuri, sarcina nu mai este considerată imposibilă în cazul persoanelor cu lupus. Dacă sarcina este planificată în mod adecvat, atunci când lupusul se află în remisie, și monitorizată de către doctorul reumatolog și ginecolog, șansa unei sarcini reușite este mare.
10. Ce medicamente nu am voie să iau?
Trebuie știut, de la bun început, că orice medicament sau tratament care are ca rezultat „creșterea imunității” trebuie evitat! Există și tratamente sau suplimente alimentare care au ca rol reglarea imunității (imunomodulatoare). Acestea sunt permise, dar este bine să consultăm medicul atunci când dorim să le luăm. Totodată, este bine să citim prospectul medicamentelor pentru a vedea dacă acestea nu sunt contraindicate în cazul bolilor autoimune sau al lupusului, în particular.
11. Trebuie să mă feresc de soare?
Da! Indiferent de forma de lupus pe care o avem și de modul în care se manifestă, lupusul impune protecție împotriva razelor solare, fotosensibilitatea fiind unul dintre simptomele cele mai frecvente.
12. Cum afectează lupusul sistemul cardio-pulmonar.
Afectare inimii este una dintre complicațiile cele mai grave pe care le cauzează lupusul. • Pericardita • Miocardita • Endocardita • Persoanele cu lupus sunt supuse unui risc crescut de a dezvolta ateroscleroză . Din partea sistemului pulmonar: pneumonita lupică, pleurezia exudativă
13. Cum afectează lupusul sistemul gastrointestinal.
Lupusul poate afecta oricare dintre părțile sistemului gastrointestinal, precum și organele învecinate, așa cum sunt ficatul, pancreasul și vezica biliară.. • Tulburări de motilitate gastroesofagiană (reflux gastroesofagian cu disfagie). • Dificultăți digestive – greață, vărsături, diaree sau constipație, • Pancreatita • Afectarea ficatului
14. Cum afectează lupusul sistemul renal
• Nefrita lupică . Netratată, nefrita lupică poate duce la afectarea permanentă a rinichilor și insuficiență renală, fiind necesară dializa sau transplantul renal. Simptomele nefritei lupice sunt: - umflarea bruscă și inexplicabilă în mod special a extremităților sau a ochilor; - sânge în urină; - tensiune crescută; - aspect spumos al urinei; - urinare frecventă, mai ales noaptea.
15. Cum afectează lupusul sistemul nervos central?
Când lupusul afectează sistemul nervos central, se pot manifesta diferite simptome - migrene, stare de confuzie, oboseală, depresie, atacuri cerebrale, probleme de vedere, modificări bruște ale stării psihice, dificultăți de concentrare. • Disfuncția cognitivă - Aproape jumătate dintre persoanele cu lupus acuză senzații de confuzie, oboseală, pierderi de memorie și dificultate în exprimarea ideilor.
16. Cum afectează lupusul tegumentele? 1. Rash malar – eritem facial fix plan/elevat la nivelul proeminențelor malare cu respectarea santului nazolabial 2. Lupus discoid – placi eritematoase cu cruste keratozice aderente. 3. Fotosensibilitate – rash cutanat după expunere la radiații ultraviolete. 4. Ulceratii mucoase (orale, nazofaringiene) nedureroase observate de medic.

Anexa №4
Tema: „Sclerodermia”

Sclerodermia sistemică este înregistrată în toată lumea, fără preferințe geografice. Incidența și prevalența bolii este în creștere. Incidența este de 3-20 de cazuri la 1 milion de populație anual. Prevalența este de aproximativ de 100-300 la un milion de populație.

Studiul sindromul Raynaud în Carolina de Sud și în Marea Britanie a demonstrat existența unui număr substanțial de indivizi previos nediagnosticsați. Aceste date sugerează că prevalența veridică poate fi mult mai mare decât cea raportată.

Letalitatea constituie 1,1-5,3 cazuri/1 mln populație. Femeile sunt mai frecvent afectate, raportul între femei și bărbați fiind de 4-7:1, femeile gravide fiind la apogeul afectării posibile. Vârsta cea mai afectată este 30-50 de ani, dar modificările inițiale apar, de obicei, la vârsta mai tânără.

Incidența și prevalența bolii în Republica Moldova este similară cu cea mondială.

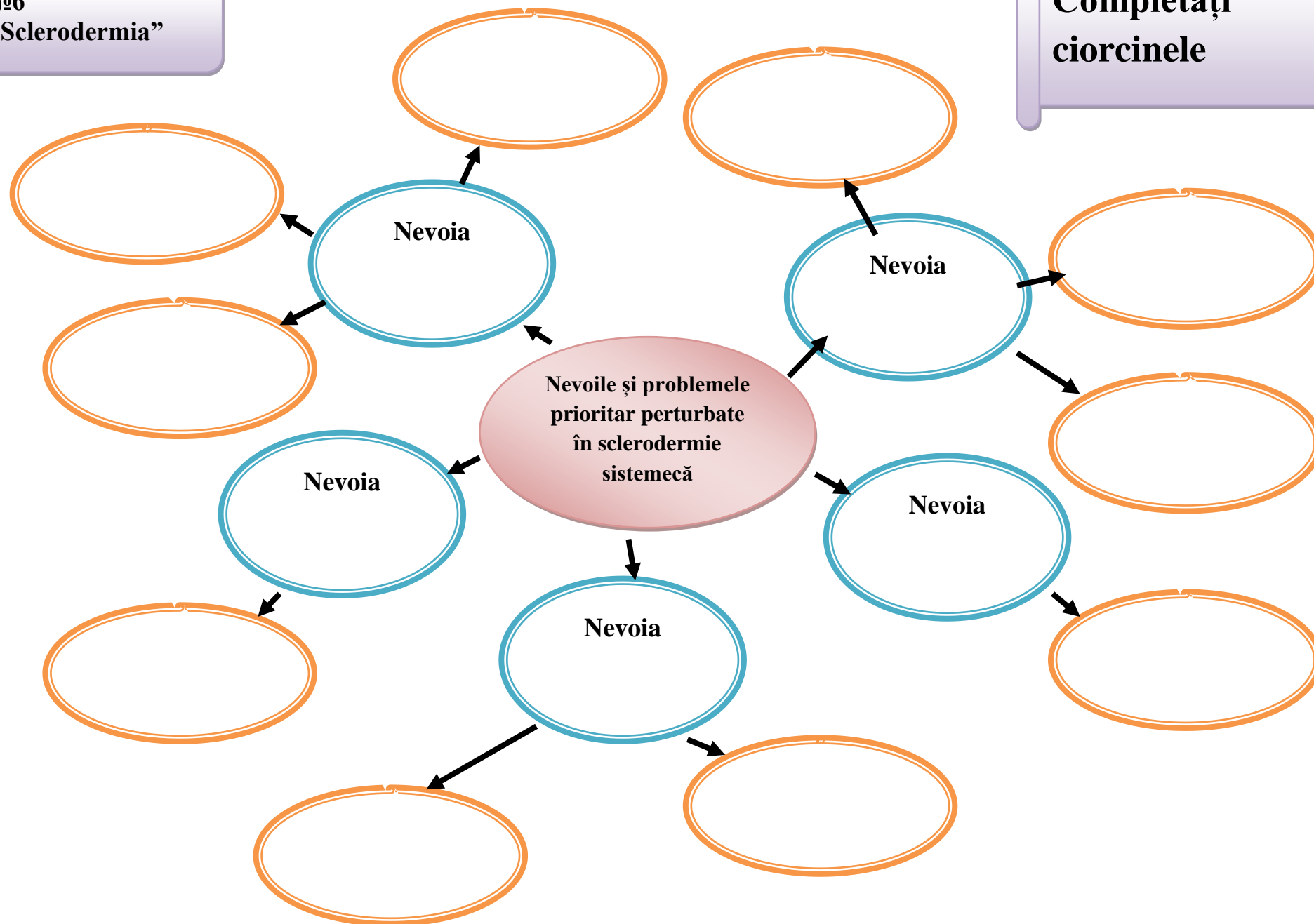
Anexa № 5
Tema: „Sclerodermia”

Studiul de caz:

Pacienta aflată în evidență din 1998 cu diagnosticul de Sclerodermie sistemică se internează în secție reumatologică pentru reevaluare. Prezintă artralгии la nivelul articulațiilor radiocarpiene bilaterale, articulațiilor mici ale mâinilor, umerilor, gleznelor (predominant în dreapta), picioarelor, însoțite de impotența funcțională, fenomen Raynaud, disfonie accentuate de aproximativ un an (a efectuat bronhoscopie și CT toracic la Craiova care au exclus o cauză tumorală a disfoniei).

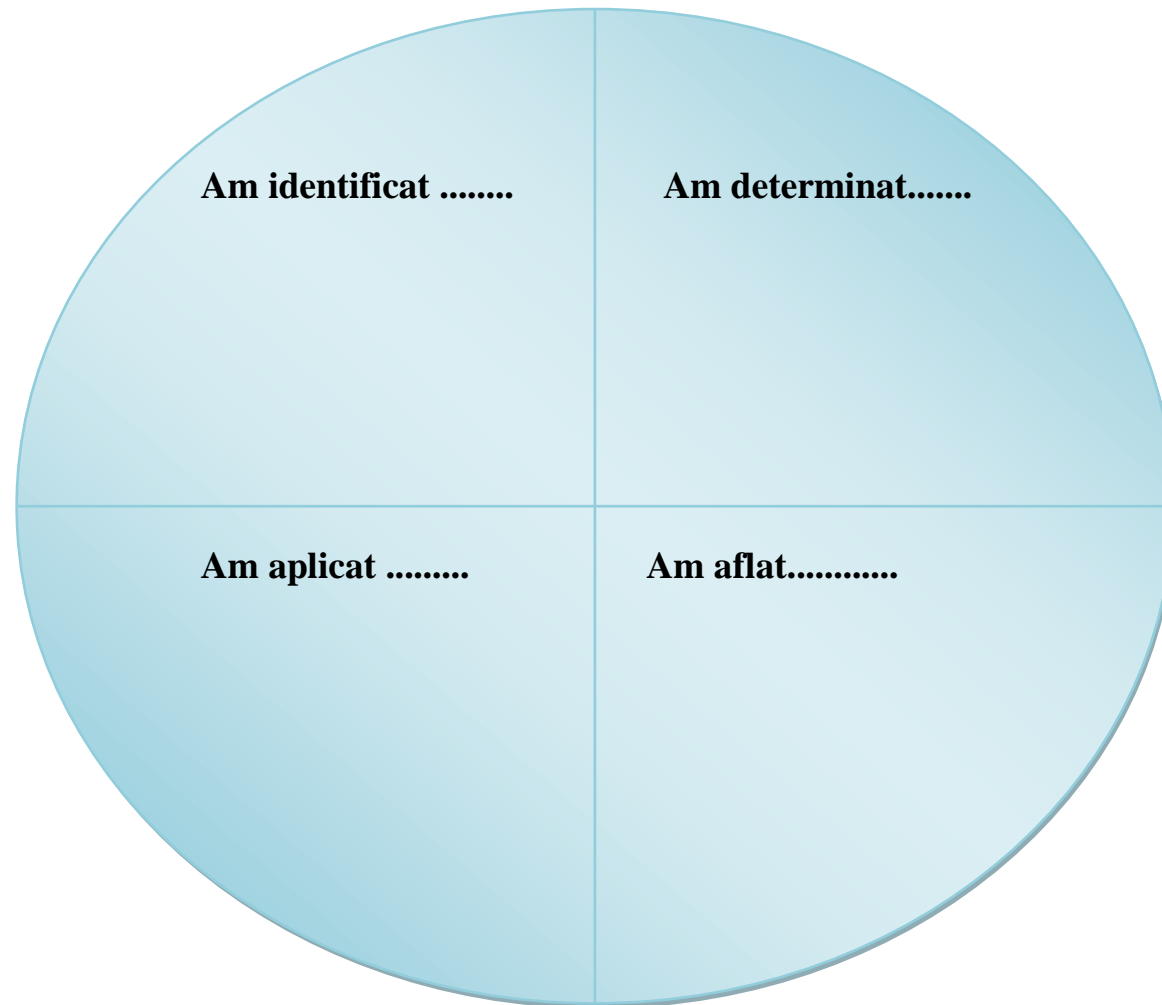
EXAMEN OBIECTIV: Facies cu aspect imobil, cu ștergerea pliurilor tegumentare de pe frunte, nas subțiat, pliuri radiale în jurul buzelor, tegument cu aspect ceros, rigid, elasticitate pierdută, cu pliuri șterse și aderente la nivelul planurilor profunde la nivelul mâinilor, brațe, antebrațe iar la celelalte nivele cu diferite grade de îngroșare, anomalii ale pigmentării (tegumente în “sare și piper” la nivelul gâtului, cefei, regiunea decolteului și la nivelul membrelor superioare), teleangiectazii la nivelul feței și trunchiului, hipotonie și hipotrofie musculară generalizată, reducerea mobilității articulațiilor mici ale mâinilor datorită sclerozei tegumentare, cicatrici stelate la nivelul pulpei degetelor cu semnul “ muscaturii de sobolan” la nivelul degetului III drept.

Determinați nevoile și problemele prioritare perturbate.

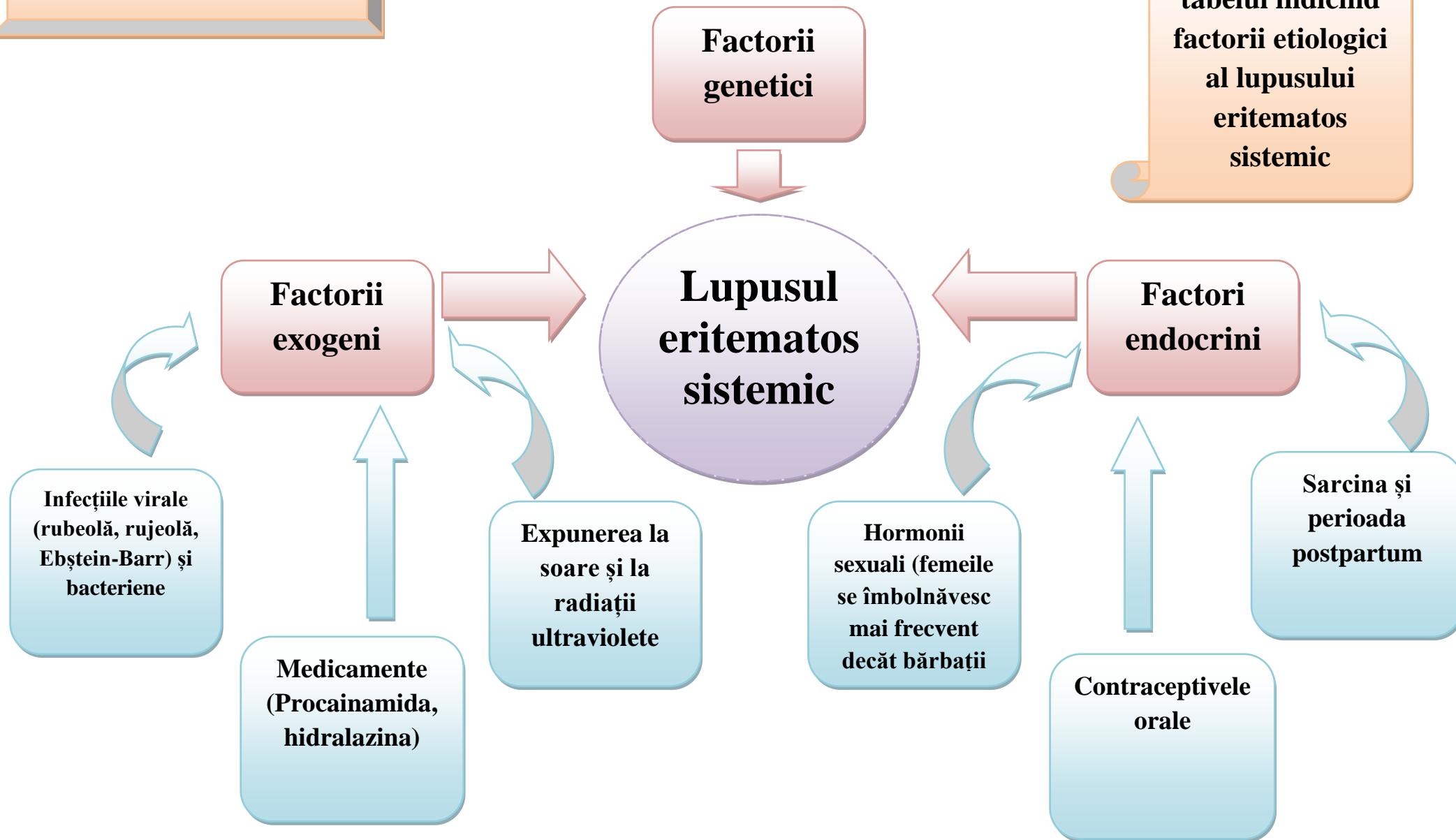
Anexa № 7
Tema: „Scleroderma”

Fișa de
autoevaluare

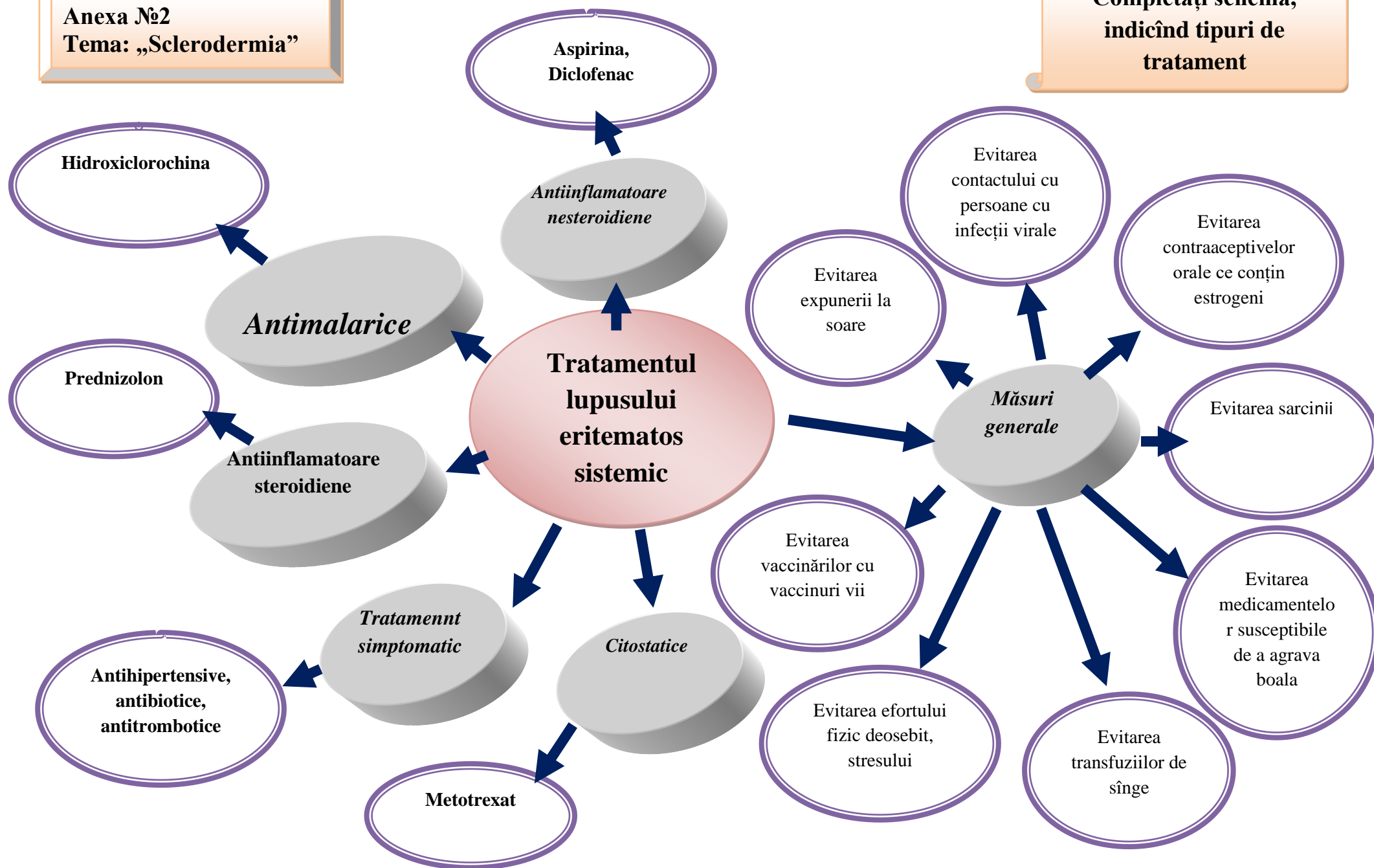
Anexa № 1
Tema: „Sclerodermia”

Completați
tabelul indicând
factorii etiologici
al lupusului
eritematos
sistemic

Anexa №2
Tema: „Sclerodermia”

Completați schema, indicând tipuri de tratament

Colegiul de Medicină Bălți

***Proiect didactic
al lecției practice la tema:***

”Nursing-ul specific în obezitate, gută. Sindromul X metabolic”

***Naghirneac Marina,
profesor la disciplina medicina internă
grad didactic superior***

Proiect didactic al lecției practice

I. Date generale

Profesor:

Disciplina: Hematologie, Endocrinologie și Reumatologie cu nursing specific

Grupa:

Data:

Subiectul: "Nursing-ul specific în obezitate, gută. Sindromul X metabolic." "

Tipul lecției: **lecție de formare a competenței de aplicare a cunoștințelor.**

Nivelul capacității de învățare al elevilor: ritm mediu de învățare

Durata: 160 minute

Desfășurarea lecției – în format online platforma Google Meet

II. Competența generală: *Examinarea complexă a pacientului cu patologii metabolice în scopul acordării îngrijirilor medicale individualizate și de calitate conform procesului de nursing, cât și consilierea lui și a familiei în abordarea îngrijirilor.*

III. Abilități:

- *Examinarea complexă a pacienților cu afecțiuni metabolice conform etapelor procesului de nursing.*
- *Identificarea problemelor de sănătate cu prioritizarea lor și elaborarea planului de nursing.*
- *Realizarea planului de nursing.*
- *Informarea și educarea pacienților privitor la stilul de viață în afecțiuni metabolice.*
- *Comunicarea eficientă cu scopul realizării măsurilor de profilaxie în afecțiuni metabolice.*

III. Obiectivele operaționale:

O₁ – Să culeagă date subiective de la pacienți;

O₂ – Să realizeze examenul obiectiv (inspecția, palparea);

O₃ – Să identifice problemele de sănătate și complicațiile posibile la pacienți;

O₄ – Să proiecteze planul de nursing;

O₅ – Să realizeze intervenții de nursing conform planului de nursing;

O₆ – Să demonstreze modalități de instruire a pacienților;

IV. Strategia didactică

Metode și procedee: explicația, conversația euristică, sinteza, explicația, Cinquain-ul, discuție ghidată, discuție în plen, utilizarea TIC - prezentare Power Point, platforme educaționale: learningapps, jamboard, YouTube, testarea, brainstorming, chestionarea, activitate practică, câmp asociativ, exercițiul, problematizarea.

Modalități de activitate: orală, în scris, individuală, în grup.

Resurse educaționale: ghidul pentru lecții practice, planificarea didactică de lungă durată, proiect didactic, manualul de studiu, fișe cu material didactic, utilaj medical, calculator, mini – planșe, imagini, televizor.

Tipuri de evaluare: chestionarea orală, testarea, observația, autoevaluare, evaluarea reciprocă.

V. Bibliografie:

1. Mariana Negrean, «Medicina internă cu nursing specific». Suport de curs F.E.P, «Tipografia Centrală», Chișinău, 2014.
2. E. Ungureanu, «Diagnostice nursing în practica clinică», Chișinău, 2008.
3. «Standarde de îngrijiri nursing pentru asistenți medicali și moașe», Ediția a II-a, Chișinău, 2010.
4. Protocol Clinic Național «Guta la adult».
5. Protocol Clinic Național «Osteoporoza la adult».
6. PCS pentru medici de familie PEN 1 și PEN 2.

N. d/o	Etapetele lecției		Obiective	Elemente de conținut		Strategia didactică		Evaluare
				Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metode, procedee	Resurse educaționale	
1.	<u>Evocarea</u>		<p>Se realizează</p> <p>O₁</p> <p>O₂</p> <p>O₃</p>	<p>1)~Verifică pregătirea grupei și necesarului pentru desfășurarea lecției;</p> <p>~Asigură un climat psiho-pedagogic favorabil pentru desfășurarea lecției;</p> <p>~Răspunde la întrebările elevilor, face unele precizări.</p> <p>2) ~Propune elevilor să alcătuiască un text utilizând cuvintele – cheie propuse, respectând cerințele indicate;</p> <p>3)Anunță subiectul lecției pentru discuție;</p> <p>~Solicită ca elevii să participe la motivarea importanței studierii subiectului, să argumenteze actualitatea lui;</p> <p>~ Propune elevilor întrebări fulger;</p> <p>~ Solicită ca elevii să realizeze sarcina nr.1 din agendă și să prezinte rezultatele activității individuale;</p>	<p>~Își pregătesc agendele de lucru;</p> <p>~Îndiplinesc indicațiile profesorului.</p> <p>~Elevii ascultă, îndeplinesc sarcinile din fișe, se implică în discuție</p> <p>~Prezintă și argumentează părerea, notează în agendă</p> <p>~Răspund la întrebări, se completează reciproc</p> <p>~Îndeplinesc sarcina, notează în agendă, prezintă rezultatele activității</p>	<p>Conversația</p> <p>Cinquain-ul</p> <p>Brainstorming</p> <p>Conversația euristică</p> <p>Activitate individuală</p>	<p>Fișe de lucru Anexa № 1</p> <p>Aplicația Jambord Anexa № 2</p>	<p>Se evaluează respectarea obligațiilor elevilor</p> <p>Chestionare individuală</p> <p>Chestionare frontală</p> <p>Chestionare individuală</p> <p>Chestionare individuală</p> <p>Evaluare reciprocă</p>
2.	<u>Realiza-rea sensului</u>		<p>Se realizează</p> <p>O₁</p> <p>O₂</p> <p>O₃</p> <p>O₄</p> <p>O₅</p> <p>O₆</p>	<p>1) Inițiază o discuție succintă folosind următoarele întrebări: „Care sunt cauzele obezității?”, „Care persoane sunt mai predispuși să devină supraponderali?”</p> <p>2) Propune elevilor să numească în baza imaginii semnele clinice și tipurile obezității</p>	<p>~Răspund la întrebări, se completează reciproc, notează în agendă</p> <p>~Analizează imaginea, discută, notează în agendă</p>	<p>Discuție ghidată</p> <p>Discuție ghidată</p>	<p>Anexa № 3</p>	<p>Chestionare frontală</p> <p>Chestionare frontală</p>

			<p>3) Solicită ca elevii să-și determine IMC - folosind formula greutate (kg)/înălțime (m²) - folosind tabelul din PCS pentru medici de familie PEN 1 și PEN 2 - să compare rezultatele obținute</p> <p>4) Solicită ca elevii să-și măsoare circumferința taliei folosind instrucțiunile din PCS pentru medici de familie PEN 1 și PEN 2, să compare rezultatele obținute cu valorile normale</p> <p>5) Propune elevilor să îndeplinească individual sarcina nr. 7 din ghidul pentru lecțiile practice „Complicațiile obezității”</p> <p>6) Propune elevilor să alcătuiască un set de recomandări terapeutice pentru un pacient cu obezitate, folosind recomandările din PCS pentru medici de familie PEN 1 și PEN 2.</p>	<p>~Determină IMC, compară rezultatele obținute</p> <p>~Determină circumferința taliei, compară rezultatele obținute</p> <p>~Îndiplinesc sarcina propusă, prezintă explicațiile necesare, notează în agendă</p> <p>~Îndiplinesc sarcina propusă, prezintă explicațiile necesare, notează în agendă</p>	<p>Activitate practică</p> <p>Activitate practică</p> <p>Activitate individuală</p> <p>Discuție în plen</p> <p>Discuție ghidată</p> <p>Problematizarea</p>	<p>PSN pentru medici de familie</p> <p>PSN pentru medici de familie</p> <p>Ghidul pentru lecțiile practice PSN pentru medici de familie Anexa № 4</p> <p>Ghidul pentru lecțiile practice</p>	<p>Evaluarea abilităților și deprinderilor practice</p> <p>Evaluarea abilităților și deprinderilor practice</p> <p>Chestionare individuală Evaluare reciprocă</p> <p>Observația Chestionare frontală</p> <p>Chestionare frontală</p> <p>Chestionare frontală</p>
			<p>11) Inițiază o discuție succintă folosind întrebarea: „Care sunt cauzele gutei?”</p>	<p>~Răspund la întrebări, se completează reciproc, notează în agendă</p>			
			<p>12) Propune elevilor în baza situației problematizate și PCN Guta la adult, să identifice și să caracterizeze manifestările clinice, complicațiile,</p>	<p>~Analizează situația problematizată, discută, se completează</p>			

				principiile de diagnostic, tratament și îngrijire a gutei 13) Solicită ca elevii în baza criteriilor Federației Internaționale de Diabet să identifice etiologia, manifestările clinice, principiile de diagnostic, tratament și profilaxie a sindromului metabolic.	reciproc, notează în agendă ~Analizează criteriile Federației Internaționale de Diabet, prezintă explicațiile necesare, notează în agendă	Discuție în plen	Anexa № 5 Anexa № 6	Observația Evaluarea reciprocă Chestionare frontală
3.	Reflecție		Se realizează O ₁ O ₂ O ₃ O ₄ O ₅ O ₆	1) Propune elevilor să îndeplinească individual sarcina nr. 2 din ghidul pentru lecțiile practice 2) Propune elevilor să rezolve itemi de test tip complement simplu. 3) - Solicită elevilor să rezume activitățile derulate și să exprime opinia proprie referitor la celea studiate prin cuvintele-cheie. - Notează toate ideile prezentate de elevi pe tablă. - Solicită elevilor să facă concluzii 4) Solicită de la elevi feedbackul	~ Lucrează individual, identifică, dacă afirmațiile sunt adevărate sau false, prezintă explicațiile necesare ~Rezolvă itemii ~ Lucrează individual, prezintă rezultatul și explicațiile necesare, fac concluzii. ~ Completează fișele	Exercițiul Itemi de test Cămp asociativ Chestionar	Aplicația Learnin gapps Anexa № 7 Aplicația Jamboard	Observația Chestionare frontală, se evaluează abilitatea de a argumenta Evaluare reciprocă Observația Evaluare reciprocă Observația Chestionare individuală
4.	Extinderea			1) – Propune elevilor să se autoevalueze conform modelului; * Eu știu * Eu pot * În ce situații de viață am să aplic celea studiate -Analizează activitatea elevilor;	-Elevii se autoapreciază în corespundere cu nivelul de participare la oră, notează concluziile în agendă	Sinteza Explicația		Evaluarea observativă

				<p>-Notează și motivează notele; -Numește sarcina pentru acasă: Elaborarea unui plan de educație pentru sănătate în baza cunoștințelor acumulate a pacientului cu</p> <ul style="list-style-type: none"> * Obezitate * Gută * Sindromul metabolic <p>-Oferă unele explicații; -Numește bibliografia; -Finalizează lecția cu mottoul: “Unica modalitate de a-ți păstra sănătatea este să mănânci ceea ce nu-ți place, să bei ceea ce nu-ți place și să faci ceea ce nu vrei să faci”. M.Twain</p>				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

Anexa № 1

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută. Sindromul X metabolic”

Scrieți un text după următorul model:

- ~ substantivul propus:
- ~ două caracteristici (adjective) determinative pentru acest cuvânt
- ~ trei funcții (verbe), ce caracterizează acest cuvânt
- ~ patru cuvinte semnificative, din orice clasă morfologică, care încheagă într-o formulă imaginea generală și corelează cuvântului cu subiectul lecției
- ~ un sinonim sau metaforă echivalent cu cuvântul propus.

Model:

• Medicina
științifică, contemporană
descoperă, aplică și modernizează
metode de tratament tradiționale și netradiționale
Salvatoare

Bulemia

Sidentarismul

Anexa № 2

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

Întrebări fulger:

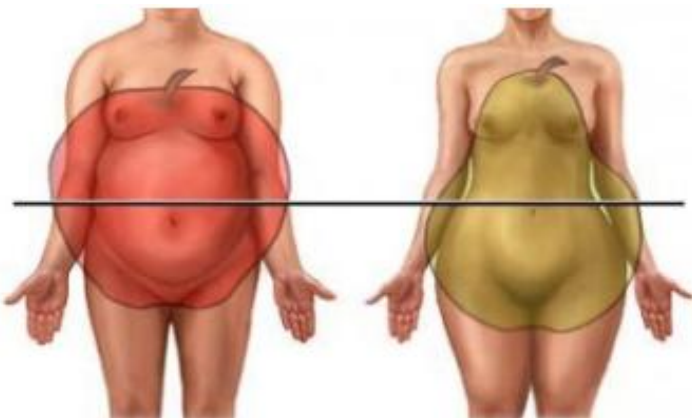
Definește noțiunile:

1. Obezitate de tip genoid
2. Obezitate de tip android
3. Guta
4. Tofi gutoși
5. Hiperruricemia
6. Osteoporoză
7. Scolioza
8. Sindromul metabolic
9. Hiperfibrinogenemia
10. Hiperglicemia
11. Dislipidemia

Anexa № 3

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

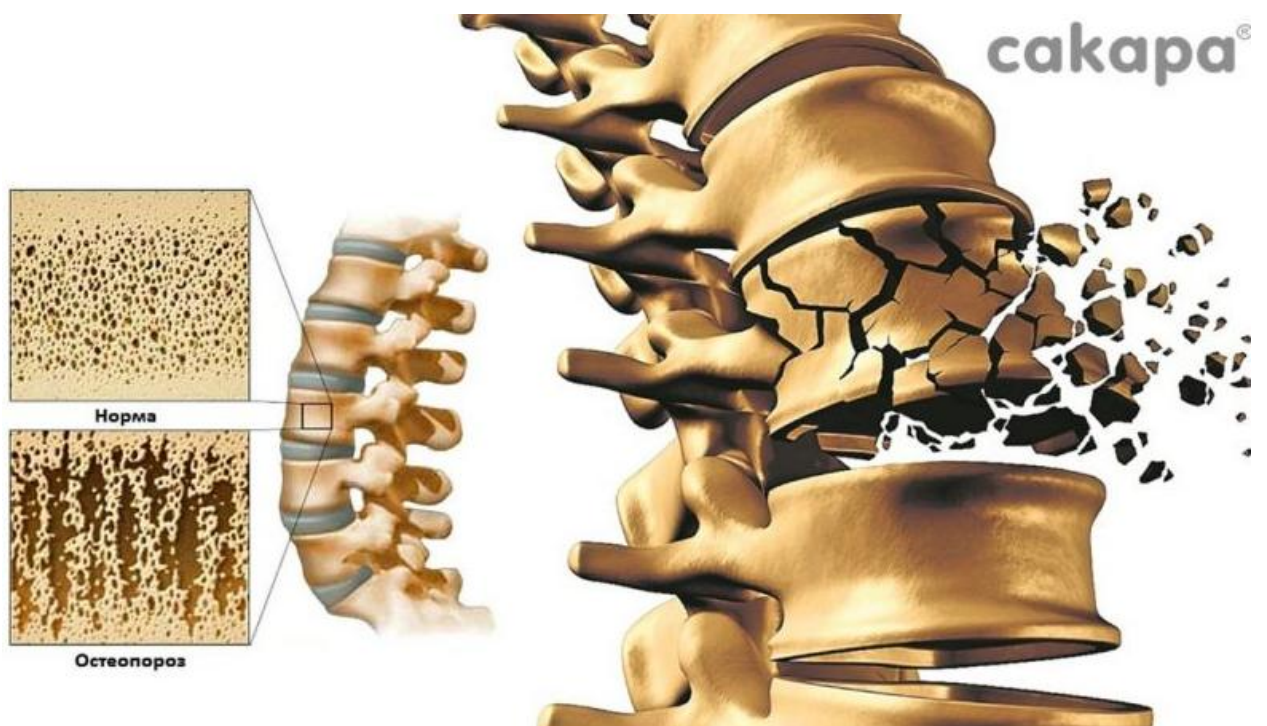
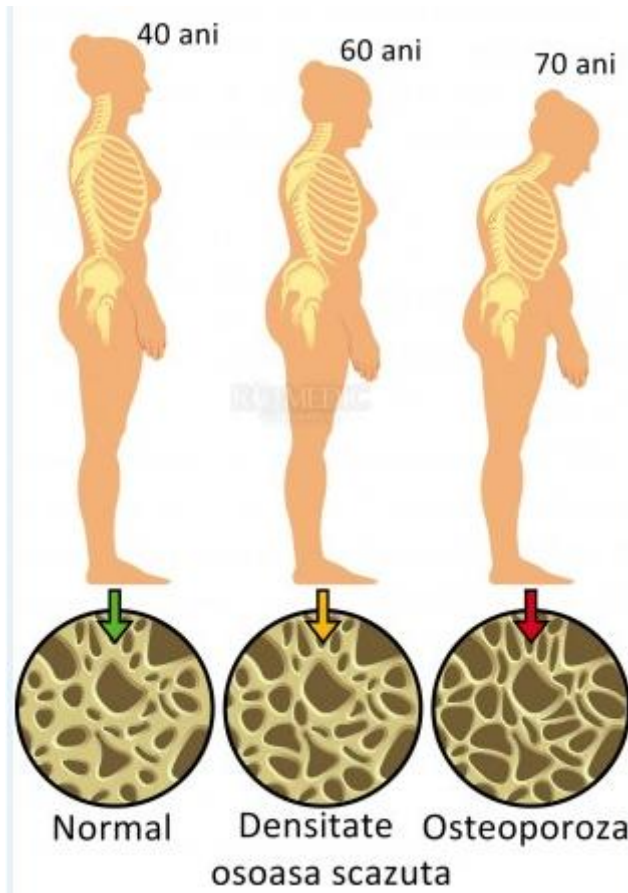
Sarcina: în baza imaginii numește semnele clinice și tipurile obezității.

Anexa № 4

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

Sarcina: numește și să caracterizează în baza imaginii semnele clinice osteoporozei

Anexa № 5

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

Extras din PCN Osteoporoza la adult

Continutul de calciu in diferite produse alimentare (mg de calciu pe 100 de g de produs)

Produs	Calciu, mg	Produs	Calciu, mg
Lapte pasteurizat (1,5%, 2,5%, 3,2%)	120	Sezam	1474
Smântâna 20%	86	Semințe de răsărită	367
Chefir gras	120	Halva	824
Chefir degresat	126	Ciocolată de lapte	199
Brânza grasă	150	Coacăză neagră	36
Brânza 5%	164	Zmeură	40
Iaurt (1,5%, 6%)	124	Portocale	34
Lapte condensat cu zahăr	304	Crupe de ovăz	64
Cașcaval rusesc, olandez	1000	Crupe de hrișcă	70
Caș, brânză din lapte de vaci	530	Orez	40
Cașcaval topit	760	Fasole	150
Înghețată plombir	159	Pâine din făină de grâu	37
Șprote în ulei (conserve)	300	Pâine de seară	44
Pește proaspăt atlantic	60	Caise uscate	166
Morcov	46	Stafide	80
Varză	48	Ouă	55
Pătrunjel verdeață	245	Sfeclă roșie	37
Frunze de salat	77	Amigdale	273

Caseta 4. Profilaxia osteoporozei pentru atingerea și menținerea picului masei osoase (Nivel IB)

- Se inițiază din copilărie
- Se recomandă alimentația adecvată cu aportul suficient de calciu.
  - Alimentația bogată în calciu și suplimentarea cu preparate de Calcium și cholecalciferolum în caz de consum insuficient alimentar (în mediu 500 de mg de carbonat de calcium și 200-400 UI de cholecalciferolum).
- Micșorarea consumului de alcool și evitarea fumatului, excesului de cofeină.
- Este benefică expunerea dozată la soare (maximum 15 minute pe zi), razele solare fiind indirecte.
- În copilărie trebuie de urmărit poziția școlărilor în bancă, pentru evitarea formării scoliozei adolescentului. Copiii trebuie sistematic să se ocupe cu gimnastica pentru a întări aparatul musculoligamentar.
- Persoanele cu dereglări de masa corporală, și în special persoanele cu hipostatura, în familiile cărora sunt bolnavi cu osteoporoză, trebuie să normalizeze masa corporală.
- Trebuie să îndeplinească exerciții fizice, în special se recomandă înotul, exerciții de forță, mersul regulat. Sunt benefice măsurile tonifiante – plimbări scurte cu perioade de odihnă, dușul matinal și fricționările uscate, care ameliorează microcirculația și metabolismul musculaturei.
- Persoanelor ce administrează glucocorticsteroidii se recomandă administrarea tratamentului medicamentos profilactic conform schemei recomandate
  - Calcularea anuală riscului fracurilor osteoporotice conform scorului FRAX
  - Testarea DXA în prezența indicațiilor – pentru diagnosticarea precoce
  - Efectuarea măsurilor pentru profilaxia căderilor la bătrâni – baston, corecția vederii, suporturi speciale în baie.

Anexa № 5

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

Extras din PCN Guta la adult

Caseta 4. Factori provocatori ai hiperuricemiei (acces tranzitor sau acut) [2, 10,15]:

1. Alimentație, cu exces de purine (drojdie, produsele de mare, carne animalilor salbatici)
2. Administrarea unor medicamente (diuretice tiazidice, furosemidul, citostatice)
3. Abuz de alcool (în special - berea și băuturi alcoolice tari)
4. Stări patologice, asociate de acidoza sau hipercalcemie
5. Pierdere ponderala rapida la hipoalbuminemie
6. Deshidratare la expunere la temperaturi înalte
7. Suprasolicitări fizice considerabile
8. Suprarăcirea organismului
9. Intervenții chirurgicale
10. Hemoragii masive
11. Traume, stres
12. Infecții acute

Simptomele accesului acut de guta:

1. Perioada prodromala (parestezii) - rar;
2. Debut subit, de obicei - noaptea;
3. Frecvent cu creșterea temperaturii corpului până la 40⁰ C ;
4. Instalarea rapida a modificărilor inflamatorii locale articulare - articulație tumefiata cu hiperemie, tegumente lucioase, tensionate, cu temperatura locala ridicata;
5. Durerea in articulația afectata - senzație de arsura, violenta, insuportabila;
6. Monoartrita>oligoartrita;
7. Inițial este afectata a. metatarsofalangiana a halucelui; La 20-40% din pacienți - articulația genunchiului, articulația gleznei, cotului, radiocarpiana - caracterul accesului – același;
9. Regresie rapida a artritei pe fonul tratamentului cu Colchicinum și AINS
10. In perioada intre accese - persoane sănătoase.

Simptoamele artropatiei cronice:

1. Se realizează pe fonul acceselor repetate de guta;
2. Intervalul dintre accese se reduce sau dispare;
3. Noduli gutoși subcutanați (tofi - îndolori, denși, configurații ovale, delimitați de țesuturile adiacente, de la 1 mm până la 10 cm, mai frecvente la nivelul pavilionului urechii);
4. Sindrom algic permanent;
5. Limitări funcționale - contracturi de flexie;
6. Diformități ale labei piciorului - „picior gutos”, a minei - „mina pseudoreumatoida”;
7. Accese trenante gutoase - „status gutos”;
8. Afectare renala (accese de tubulopatie urica acuta, urolitiaza, nefropatia uratica cronica).

Caseta 13. Administrarea dietei in guta [5,10,15].

Este recomandata la toți pacienții diagnosticați cu guta

1. Consumul a cel puțin 2 litri de apa pe zi.
2. Alcalinizarea urinei cu citrat de caliu (60 mEq/zi) in cazul formarii periodice a pietrelor
3. Obținerea unei mase corporale ideale.
4. Restricții la alimentarea cu produse bogate in purine

Caseta 25. Tratamentul profilactic a gutei [10]:

Regim alimentar echilibrat

1. Alimente foarte bogate in purine (150-1000 mg/100 g): drojdie (570-990 mg), momite (vițel) (496 mg), icre de hering (484 mg), extracte de carne (236-256 mg), hering (172 mg), barbun (168 mg), midi (154 mg).
2. Alimente bogate in purine (75-150 mg/100 g): bacon (slănină), ficat, rinichi, curcan, gășca, fazan, potârniche, porumbel, pulpa de berbec, vițel, vânat (cerb, căprioara), moluște, cod, macrou, somon, păstrăv, anșoa (anchiois).
3. Alimente cu conținut mediu de purine (15-75 mg/100 g): porc, vita, pui, șunca, iepure, cotlet de oaie, limba, creier, măruntaie, bulion de carne, pateu de ficat, creveti, crabi, homari, țipari, biban, plătica, icre, stridii, ciuperci, spanac, fasole, mazăre, linte, sparanghel.
4. Alimente sărace in purine sau fără purine (0-15 mg/100 g): băuturi (cafea, ceai, cacao, sucuri), unt și grăsimi, pâine, cereale, făinoase, oua, lapte și produse lactate, inclusiv brânzeturi, fructe vegetale (altele decât cele menționate), nuci și alune, zahăr și dulciuri.

Anexa № 6

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

Definițiile noțiunii „Sindromul metabolic”

	Federația Internațională de Diabet International Diabetes Federation (IDF)
Criteriile necesare	Obezitate centrală plus două sau mai multe din alte patru criterii
Obezitatea centrală (abdominală)	Circumferința abdomenului (etnic-specifică): Europoizi, Africani Sub-Saharieni, zona Mediteraneană de Est și din Orientul Mijlociu (Arabii): ≥ 94 cm (B), ≥ 80 cm (F) Proveniți din Asia de Sud, China, America Centrală/de Sud: ≥ 90 cm (B), ≥ 80 cm (F) Japonezi: ≥ 85 cm (B), ≥ 90 cm (F)
Hiperglicemia	Concentrația bazală a glucozei în plasmă $\geq 5,6$ mmol/l sau diagnosticul de diabet tip 2 stabilit anterior
Dislipidemia†	Concentrația trigliceridelor $\geq 1,7$ mmol/l sau tratament medicamentos pentru hipertrigliceridemie HDL-colesterol $< 1,03$ mmol/l (B), $< 1,29$ mmol/l (F) sau tratament medicamentos curent pentru nivelul redus de HDL-colesterol
Valorile tensionale sporite	Tensiunea arterială sistolică ≥ 130 mmHg, tensiunea arterială diastolică ≥ 85 mmHg sau tratament curent medicamentos pentru hipertensiune

Anexa № 4

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută, osteoporoză. Sindromul X metabolic”

TABEL DE COMPOZIȚIE A ALIMENTELOR MACRONUTRIENȚI (GRAME/100 GRAME ALIMENT CONSUMABIL) ȘI NIVEL CALORIC (KCAL)

Alimentul	Proteine	Lipide	Glucide	Calorii
1. lapte de vacă integral	3,5	3,5	4,5	65
2. lapte de vacă degreasat	3,5	1,8	4,9	50
3. lapte de bivolița	5	8	5,2	116
4. lapte bătut de vacă	3,2	2,9	5,5	63
5. iaurt	3,2	2,6	4	54
6. brânză grasă de vacă	13	9	4,5	155
7. brânză dietetică de vacă	18	-	4	90
8. brânză de oi	18,9	24	1	305
9. cașcaval	28,6	32,4	-	423
10. brânză topită	7	36	0,9	366
11. carne de vacă slabă	20,4	2,2	-	104
12. carne de vacă grasă	12	24,5	-	277
13. carne de porc slabă	20,4	6,3	-	142
14. carne de porc semigrasă	16	24,7	-	295
15. carne de porc grasă	15	30	-	340
16. carne de oaie	17	12	-	181
17. carne de miel	18	20	-	260
18. carne de pui	20	10,2	-	177
19. carne de curcă	24,5	8,5	-	179
20. carne de iepure	22	1	-	100
21. ficat de bovine	19,7	3	-	109
22. crenvușt,	13	26	-	295
23. salam	17	34,6	-	391
24. salam de vită	20	47	-	519
25. cîrnăciori	19,4	31,7	-	374
26. șuncă presată	24,9	20,7	-	294
27. mușchi de porc	21,6	26,3	-	333
28. pateu de ficat	19,6	19,5	-	261
29. crap slab	18,9	2,8	-	104
30. crap gras	16	10,1	-	160
31. șalău	19,4	0,4	-	83
32. știucă	19,1	0,4	-	82
33. somn	16,8	18,8	-	244
34. conservă de scrumbie	12,4	39,1	-	414
35. ou de găină integral	14	12	0,6	171
36. ardei gras verde	1,1	0,2	2,5	17
37. ardei gras roșu	1,3	0,4	7,3	39
38. cartofi noi	1,7	0,2	17,4	80
39. cartofi maturi	2	0,15	19	88
40. castraveți	1,3	0,2	2,9	19
41. ceapă verde	1	0,2	3,5	20
42. ceapă uscata	1,5	0,2	8	40
43. ciuperci	5	0,5	2,3	35
44. conopidă	2,8	0,3	3,9	30
45. dovlecei	0,9	0,1	3,2	18
46. fasole verde	2	0,2	5,7	33
47. morcovi	1,5	0,3	8,8	45

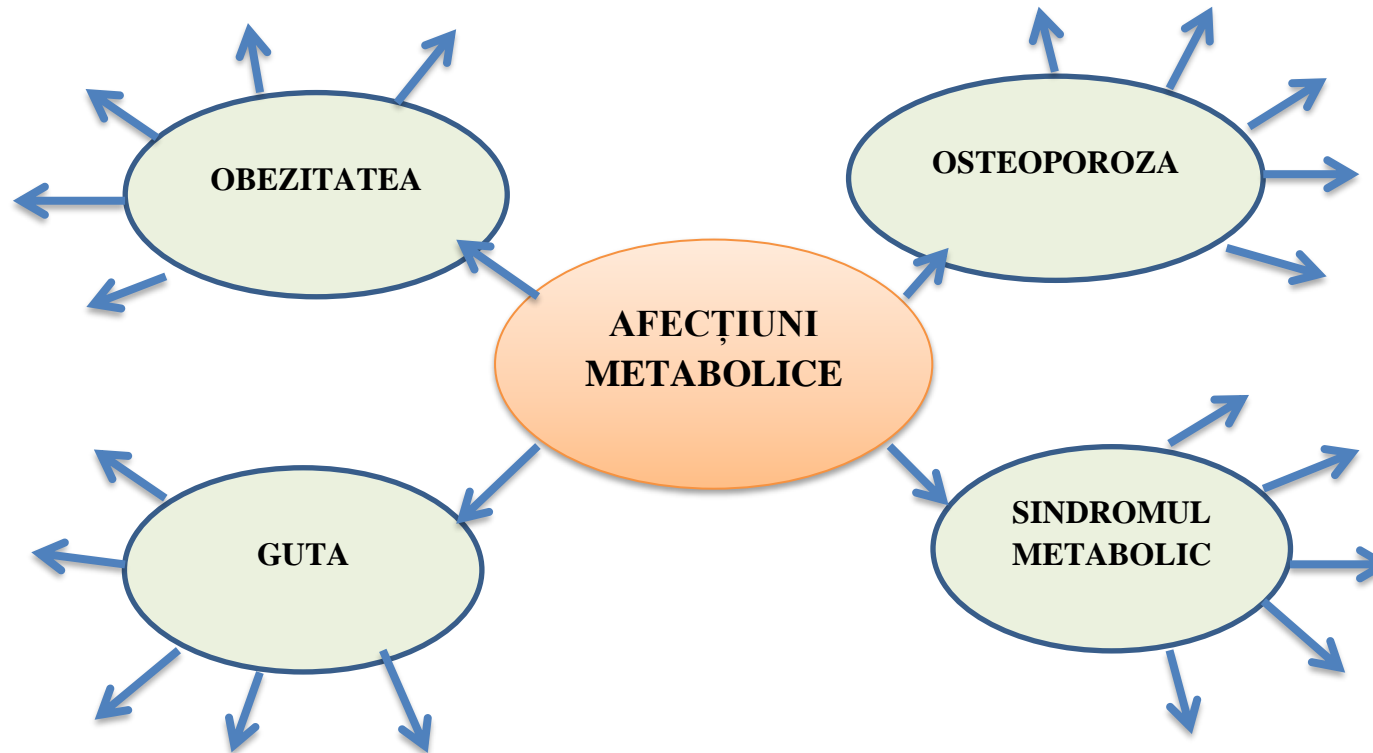
**CHELTUIELI ENERGETICE ÎN TIMPUL UNOR
ACTIVITĂȚI FIZICE,
ÎN FUNCȚIE DE GREUTATEA CORPORALĂ.**

Activitate Fizică	Tipic	50kg (kcal/h)	58kg (kcal/h)	68kg (kcal/h)	77kg (kcal/h)	85kg (kcal/h)	95kg (kcal/h)	105kg (kcal/h)
aerobic	acvatic	210	248	286	325	364	401	439
aerobic	general	263	310	358	406	455	501	549
aerobic	step	446	527	609	690	774	852	933
badminton	general	236	279	322	365	410	451	494
badminton	performanta	368	434	501	568	637	702	768
baschet	general	420	496	573	649	728	802	878
ciclism	16-20 km/h	315	372	430	487	546	602	658
ciclism	21-23 km/h	420	496	573	649	728	802	878
ciclism	24-26 km/h	525	621	716	812	910	1003	1097
ciclism	27-32 km/h	630	745	859	974	1092	1203	1317
ciclism	>32 km/h	840	993	1146	1299	1457	1064	1756
bicicleta ergometrica	50 Watt	158	133	215	243	273	301	329
bicicleta ergometrica	100 Watt	289	341	394	446	501	552	603
bicicleta ergometrica	150 Watt	368	434	501	568	637	702	768
bicicleta ergometrica	200 Watt	551	652	752	852	956	1053	1152
bicicleta ergometrica	250 Watt	656	776	895	1015	1138	1253	1372
ciclism	montan	446	527	609	690	774	852	933
box	general	315	372	430	487	546	602	658
golf	general	226	267	308	349	391	431	472
handbal	general	630	745	859	974	1092	1203	1317
fotbal	performanta	525	621	716	812	910	1003	1097
skateboard	general	263	310	358	406	455	501	549
snowboard	general	394	465	537	609	683	752	823
patinaj	rotile	656	776	895	1015	1138	1253	1372
yoga	general	131	155	179	203	228	251	274
înot	bras, usor	368	434	501	568	637	702	768
înot	bras, rapid	525	621	716	812	910	1003	1097
înot	spate	368	434	501	568	637	702	768
înot	craul	525	621	716	812	910	1003	1097
tenis	simplu	420	496	573	649	728	802	878
tenis	dublu	315	372	430	487	546	602	658
volei	general	158	133	215	243	273	301	329
volei	performanta	420	496	573	649	728	802	878
plimbare	<3,2 km/h	105	124	143	162	182	201	219
plimbare	3,2 km/h	158	133	215	243	273	301	329
plimbare	4,8 km/h	173	205	236	268	300	331	362
mars	5,6 km/h	200	236	272	308	346	381	417
mars	6,4 km/h	263	310	358	406	455	501	549
mars	7,2 km/h	331	391	451	511	574	632	691
polo	general	525	621	716	812	910	1003	1097
surf	wind surf	158	133	215	243	273	301	329

Anexa № 7

Tema: „Nursing-ul specific în obezitate, gută. Sindromul X metabolic”

Sarcina: rezumă activitățile derulate și exprimă opinia proprie, referitor la cele studiate prin cuvintele-cheie.

Afecțiunile sistemului respirator

Seminar nr. 2

Data _____ Grupa _____ N.P. _____

Punctaj _____ Nota _____

Varianta 1

№	Itemii	punctaj
1.	<p><u>Încercuiește litera răspunsului corect:</u></p> <p>Pneumonia franc-lobară se definește prin următoarele manifestări clinice cu excepția</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dispnee mixtă b) hemoptizie c) febră (39 -40°C) d) expectorație mucopurulentă <p>Sputa din astmul bronșic este</p> <ul style="list-style-type: none"> a) mucopurulentă b) ruginie c) alb-sidefie cu aspect perlat <p>Conduita de urgență in astmul bronșic vizează</p> <ul style="list-style-type: none"> a) administrarea de bronhodilatatoare b) administrarea de antitusive c) administrarea de antibiotice <p>Dispneea cu bradipnee expiratorie se întâlnește în</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bronșită cronică b) abces pulmonar c) astm bronșic d) pneumonie franc-lobară 	<p>0-1</p> <p>0-1</p> <p>0-1</p> <p>0-1</p>
2.	<p><u>Încercuiește literile răspunsurilor corecte:</u></p> <p>Pentru culegerea datelor și întocmirea planului de îngrijire, asistenta va observa la un pacient cu o afecțiune pulmonară</p> <ul style="list-style-type: none"> a) aspectul abdomenului b) culoarea tegumentelor c) aspectul toracelui, mișcările celor două hemitorace <p>În perioadele febrile din pneumonia pneumococica se recomanda</p> <ul style="list-style-type: none"> a) repaus la pat, regim hidro-zaharat bogat în vitamine b) regim alimentar desodat c) consum redus de lichide d) schimbarea lingeriei de corp și de pat <p>Modificările bronșice responsabile de declanșarea crizei de astm bronșic sunt</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bronhospazm b) edemul mucoasei bronșice c) bronhodilatare d) bronhoree 	<p>0-2</p> <p>0-2</p> <p>0-3</p>

3. Citește afirmațiile de mai jos. Încercuiește „A”, dacă afirmația este adevărată, și „F”, dacă ea este falsă. În cazul afirmațiilor false scrie în spațiul rezervat afirmația corectă.

0-5

A	F	Debutul crizei de astm este de obicei <u>lent, cu respirație tahipneică</u> .
A	F	BPOC este o patologie bronhopulmonară ce se caracterizează prin asociere între <u>bronșita cronică și emfizem pulmonar</u> .
A	F	Dispnea <u>bradipneică</u> se caracterizează prin dereglarea expirului.

4. Numiți cel puțin 3 simptome caracteristice pentru:

0-6

Astm bronșic

- _____
- _____
- _____

Bronșita cronică

- _____
- _____
- _____

5. Situație problematizată.

Pacientul C,47 ani, a fost internat în secția pulmonologie în baza îndreptării medicului de familie. La internare pacientul acuză febră, frison, transpirații, tuse cu expectorații mucopurulente, dispnee ușoară la efort fizic, slăbiciune generală, oboseală.

Din anamneză: pacientul consideră că s-a îmbolnăvit din cauza suprarăcirii, a fost supus curenților de aer rece. La medic nu s-a adresat. S-a autotratat cu alcool și piper, cu remedii populare. Starea s-a agravat și de aceea s-a adresat la medicul de familie.

Condițiile de muncă sunt satisfăcătoare, se alimentează neregulat, fumează timp de 20 de ani.

Ob-v: acrocianoză, T – 39,2⁰, FR – 20 r/min, Ps – 76 b/min, TA 120/70 mm Hg.

Numeste nevoile perturbate:

- _____
- _____
- _____

0-3

Numeste problema prioritară:

_____

0-1

Alcătuiește un plan de îngrijire pentru problema prioritară:

Diagnostic de nursing	Obiectivele	Intervențiile asistentei medicale	Evaluarea
P-			
E-			
S-			

0-12

Punctaj	0-2	3-5	6-9	10-12	13-16	17-21	22-26	27-31	32-35	36-38
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

PROBA PRACTICĂ
Stațiunea: Asistență medicală primară

Sarcina practică nr. _____

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citiți cu atenție sarcina probei practice.
- Respectați sarcinile de lucru.
- Lucrați independent.
- Respectați regulile de sănătate și siguranță în muncă.

Tema probei practice: Îngrijiri medicale specializate a bolnavilor cu afecțiuni a sistemului nervos .

Sarcina probei practice: Activați în AMT Centru. Sunteți în vizită activă la pacientul G., 72 ani, care s-a externat recent din IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie cu diagnosticul: BCVA. Accident vascular cerebral tip ischemic, cardioembolic, în bazinul arterei cerebrale medii stângi cu hemipareză severă pe dreapta. Escare a regiunii sacrale, gradul III-IV. Vizând starea generală gravă a pacientului, asigurați măsuri de îngrijire a tegumentelor prin **schimbarea pansamentului pe plaga, cauzată de escarele de decubit și aplicarea pansamentului cu unguent Chloramphenicolium+Methiluracillum**, respectând principiile îngrijirilor paliative conform PCN -136 „Îngrijiri paliative în escare” (2024).

Sarcini de lucru:	Criterii de evaluare a procesului de executare a sarcinilor de lucru și a rezultatelor acestuia:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificați pacientul și consiliați/ informați pacientul și rudele acestuia cu referire la procedura ce urmează a fi efectuată. 2. Pregătiți materialele necesare pentru schimbarea pansamentului pe plaga, cauzată de escarele de decubit cu aplicarea pansamentului cu unguent Chloramphenicolium+Methiluracillum respectând principiile îngrijirilor paliative. 3. Demonstrați și explicați tehnica schimbării pansamentului pe plaga, cauzată de escarele de decubit cu aplicarea unguentului Chloramphenicolium +Methiluracillum conform PCN -136 „Îngrijiri paliative în escare” (2024). 4. Respectați cerințele de supraveghere a pacientului după procedură. 5. Completați documentația după procedura efectuată. 6. Gestionați corect deșeurile și reorganizați locul de muncă. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corectitudinea identificării pacientului și corectitudinea consilierii pacientului și rudelor acestuia pentru procedură. 2. Corectitudinea pregătirii necesarului pentru realizarea manoperei. 3. Respectarea algoritmului schimbării pansamentului pe plaga, cauzată de escarele de decubit cu aplicarea unguentului Chloramphenicolium +Methiluracillum conform PCN -136 „Îngrijiri paliative în escare” (2024). 4. Respectarea cerințelor de supraveghere a pacientului. 5. Corectitudinea documentării manoperei. 6. Respectarea corectitudinii regimului sanitaro - antiepidemic.

N.P. elevului _____ Grupa _____

Scor total acumulat de elev _____ puncte Nota _____

Tema probei practice: Îngrijiri medicale specializate a bolnavilor cu afecțiuni a sistemului nervos .

Sarcina probei practice: Activați în AMT Centru. Sunteți în vizită activă la pacientul G., 72 ani, care s-a externat recent din IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie cu diagnosticul: BCVA. Accident vascular cerebral tip ischemic, cardioembolic, în bazinul arterei cerebrale medii stângi cu hemipareză severă pe dreapta. Escare a regiunii sacrale, gradul III-IV. Vizând starea generală gravă a pacientului, asigurați măsuri de îngrijire a tegumentelor prin **schimbarea pansamentului pe plaga, cauzată de escarele de decubit și aplicarea pansamentului cu unguent Chloramphenicolum+Methiluracillum**, respectând principiile îngrijirilor paliative conform PCN -136 „Îngrijiri paliative în escare” (2024).

Criteriile de evaluare	Indicatorii de realizare	Punctaj acordat	Punctaj acumulat
1. Corectitudinea consilierii pacientului pentru procedură. Punctaj maximal - 6	1.1 Prezentarea asistentului medical. Identificarea pacientului.	0-2	
	1.2 Consultarea documentației medicale vizând indicațiile prescrise de către medic.	0-1	
	1.3 Explicarea pacientului/rudelor pacientului tehnicii procedurii.	0-2	
	1.4 Solicitarea acordului pacientului/rudelor pacientului pentru realizarea procedurii, convingerea în caz de necesitate, obținerea consimțământul.		
	1.5 Pregătirea fizică a pacientului. Crearea pacientului unui climat de siguranță, asigurarea intimității pacientului dacă este cazul.	0-1	
2. Corectitudinea pregătirii necesarului pentru realizarea manoperei. Punctaj maximal - 11	<i>2.1 Pregătirea materialului:</i> foarfece, pensă porttampon, seringi 5-10 ml, mănuși sterile, materiale de pansament steril (tampoane, comprese mici și medii), sol. Natrii Chloridum 0,9%, sol. Peroxid de hidrogen 3%, unguent Chloramphenicolum +Methiluracillum, emplastru, tăviță renală, recipiente pentru deșeuri.	0-11	
3. Respectarea consecutivității procedurii efectuate. Punctaj maximal - 25	3.1 Ajutarea bolnavului să ocupe poziția comodă - decubit lateral sau ventral.	0-1	
	3.2 Spălarea pe mâini cu apă și săpun, ștergerea și prelucrarea lor cu soluție antiseptică. Îmbrăcarea mănușilor sterile de unică folosință.	0-2	
	3.3 Îmbibarea la distanță în jet (din seringă de 5-10 ml cu ac) a pansamentului cu sol. Natrii Chloridum 0,9% sau sol. Peroxid de hidrogen 3% în caz de risc major de sângerare din plagă/escară.	0-3	
	3.4 Scoaterea atentă a pansamentului de pe plagă prin desfacerea feșei sau prin tăierea cu foarfecele.	0-1	

	3.5 Examinarea plăgii: aspectul, dimensiunile, prezența granulațiilor, secrețiilor, mirosului.	0-2	
	3.6 Toaleta plăgii începe cu prelucrarea pielii din jurul plăgii prin spălarea la distanță în jet (din seringă de 5-10 ml cu ac) cu sol. Natrii Chloridum 0,9% de temperatura corpului, atent de la plagă spre exterior.	0-5	
	3.7 Apoi se prelucrează plaga la distanță în jet (din seringă de 5-10 ml cu ac) cu sol. Natrii Chloridum 0,9% sau sol. Peroxid de hidrogen 3% în caz de eliminări purulente sau sângerări din plagă	0-2	
	3.8 Tamponarea cu comprese sterile de tifon pielea în jurul plăgii/escarei.	0-2	
	3.9 Marginile plăgii se vor curăța și se vor usca cu mai multe comprese sterile de tifon uscate.	0-2	
	3.10 Pielea din jurul plăgii se va prelucra prin badijonare.	0-1	
	3.11 Pe o compresă sterilă se va aplica unguentul Chloramphenicolum +Methiluracillum. Dimensiunile depind de suprafața plăgii.	0-1	
	3.12 Compresa cu unguent se va aplica pe plagă.	0-1	
	3.13 Fixarea compresei cu o fașă de tifon prin bandaj sau prin aplicarea deasupra câtorva comprese sterile și fixarea cu emplastru.	0-1	
	3.6 Ameliorarea presiunii asupra plăgii prin diverse metode: plasarea colacului de cauciuc, folosirea anexelor patului, ect.	0-1	
4. Respectarea corectitudinii reorganizării locului de muncă. Punctaj maximal - 5	4.1 <i>Gestionarea deșeurilor conform criteriilor: tăioase (galben), deșeuri reciclabile (verde), deșeuri nepericuloase (negru), conform Hotărârei de Guvern nr. 696 din 11-07-2018 Regulamentul sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.</i>	0-3	
	4.2 Scoaterea mănușilor. Spălarea mâinilor.	0-2	
5. Respectarea cerințelor de supraveghere a pacientului Punctaj maximal - 2	5.1 Efectuarea schimbării pasive a posturii.	0-1	
	5.2 Supravegherea continuă a pacientului în timpul și după procedură.	0-1	
6. Respectarea cerințelor de documentare Punctaj acumulat - 1	6.1 Înregistrarea realizării procedurii în Fișa medicală a bolnavului ambulator.	0-1	
Punctaj maximal acordat		50	
Punctaj maximal acumulat de elev			

SCHEMA DE CONVERTIRE A PUNCTELOR ACUMULATE DE CANDIDAT ÎN NOTE

Ponderea procentuală a punctajului	100-95 %	94-88 %	87-78 %	77-63 %	62-48 %	47-33 %	32-21 %	20-10 %	9-5 %	4-0 %
Nota	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Punctajul acumulat	50-47	46-44	43-39	38-32	31-24	23-17	16-11	10-5	4-3	2-0

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova Colegiul de Medicină Bălți		
“DISCUTAT ” la ședința catedrei „Discipline terapeutice cu NS” Pr. verbal Șefă de catedră: M.Naghirneac _____	PROBE pentru teză semestrială la Cardiologie și Reumatologie cu NS Semestrul II, a.î Grupa AMG-304	“ A P R O B “ Directoare adjunctă pentru instruire _____

Varianta I

№	Itemii	Punctaj
	<i>Încercuiește litera răspunsului corect (CS):</i>	
1	În efectuarea ECG electrodul de culoare galbenă se aplică pe a) mâna stângă b) mâna dreaptă c) piciorul stâng d) piciorul drept	L 0 1
2	Afectarea tegumentelor în febra reumatismală acută se manifestă prin a) cianoză difuză b) eritem inelar c) steluțe vasculare d) peteșii	L 0 1
3	Pentru depistarea microorganismelor din sânge în Endocardita infecțioasă se va efectua a) hemocultura b) hemograma c) examenul serologic al sângelui d) examenul biochimic al sângelui	L 0 1
4	În poliartrita reumatoidă este caracteristică afectarea articulațiilor a) umerilor b) coloanei vertebrale c) coxofemorale d) metacarpofalangiene	L 0 1
5	Simptomul „mâna în ghiară” este caracteristic pentru a) Sclerodermie sistemică b) LES c) Poliartrita reumatoidă d) Febră reumatismală acută	L 0 1
6	Principală cauză a anginei pectorale este a) ateroscleroza mezenterială b) ateroscleroza cerebrală c) ateroscleroza aortei d) ateroscleroza coronariană	L 0 1
7	Caracterul clasic trifazic a Sindromului Rainaud se manifestă prin a) paliditate, cianoză, hiperemie a degetelor mâinii b) cianoză, paliditate, hiperemie a degetelor mâinii c) hiperemie, cianoza, paliditate a degetelor mâinii d) cianoză, hiperemie, paliditate a degetelor mâinii	L 0 1

8	Asistența de urgență în acces de angor pectoral va include a) administrarea nitroglicerinei b) administrarea morfinei c) administrarea heparinei d) administrarea captoprilului	L 0 1
	Încercuiește literile răspunsurilor corecte (CM):	
9	Pentru artrita lupică este caracteristic a) caracter migrator b) articulațiile nu se deformează c) tegumentele în jurul articulației afectate nu să-și schimbă culoarea d) articulațiile se deformează	L 0 1 2
10	Afectarea articulației temporomandibulare în poliartrita reumatoidă se va manifesta prin a) dureri la masticatie b) hiperemia tegumentelor în jurul articulației c) dificultate la închiderea gurii d) redoare matinală	L 0 1 2
11	Problemele potențiale în criza hipertensivă sunt a) infarctul miocardic acut b) accidentul cerebrovascular acut c) sincopa d) șocul cardiogen	L 0 1 2
12	Problema potențială care poate apărea la administrarea acidului acetilsalicilic este a) inapetență b) pierdere ponderală c) hipocoagulabilitate sanguină d) dureri în regiunea epigastrică	L 0 1 2
13	În diagnosticarea anginei pectorale se vor folosi următoarele investigații paraclinice a) electrocardiograma b) coronarangiografie c) bronhografia d) radiografia cutiei toracice	L 0 1 2
14	În tratamentul hipertensiunii arteriale pot fi folosite următoarele medicamente a) captopril b) metoprolol c) dopamina d) furosemida e) cofeina f) adrenalina	L 0 1 2 3
15	Pulsoximetria se efectuează a) pentru a determina saturația cu oxigen a țesuturilor periferice b) pentru a stabili necesitatea oxigenoterapiei c) pentru a măsura frecvența pulsului d) doar pacienților cardiovasculari e) exclusiv în condiții de spital	L 0 1 2 3
16	La apariția durerilor în regiunea retrosternală după efort fizic pot fi suspectate a) insuficiența cardiacă cronică b) criză de angor pectoral c) hipertensiunea arterială d) infarctul miocardic acut	L 0 1 2

17	<p>Asociază simptomele și semnele de decompensare a valvulopatiilor din coloana B, atribuindu-le circuitelor mare și mic din coloana A. Se admit mai multe variante de răspuns, trei sunt în plus.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">A</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td>a) circuitul mic _____</td> <td>1. edeme pe gambe</td> </tr> <tr> <td>b) circuitul mare _____</td> <td>2. dispnee</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. tusea seacă</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. hepatomegalie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. poliurie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. hemoptizie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. vome repetate</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. edeme periorbitale</td> </tr> </table>	A	B	a) circuitul mic _____	1. edeme pe gambe	b) circuitul mare _____	2. dispnee		3. tusea seacă		4. hepatomegalie		5. poliurie		6. hemoptizie		7. vome repetate		8. edeme periorbitale	L 0 1 2 3 4 5				
A	B																							
a) circuitul mic _____	1. edeme pe gambe																							
b) circuitul mare _____	2. dispnee																							
	3. tusea seacă																							
	4. hepatomegalie																							
	5. poliurie																							
	6. hemoptizie																							
	7. vome repetate																							
	8. edeme periorbitale																							
18	<p>Asociază obiectivele asistenței medicale de urgență în IMA din coloana A cu intervențiile prin care se realizează aceste obiective din coloana B. Se admit mai multe variante de răspuns.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">A</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td>A. Reducerea ischemiei</td> <td>1. regim la pat</td> </tr> <tr> <td>B. Suprimarea durerii</td> <td>2. administrarea nitroglicerinei s/l</td> </tr> <tr> <td>C. Suprimarea anxietății</td> <td>3. monitorizarea continuă</td> </tr> <tr> <td>D. Prevenirea complicațiilor tromboembolice</td> <td>4. Acid acetilsalicilic</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Diazepam</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. calmarea psihică</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Morfina i/v</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. administrarea heparinei</td> </tr> </table> <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 25%;">A -</td> <td style="width: 25%;">B -</td> <td style="width: 25%;">C -</td> <td style="width: 25%;">D -</td> </tr> </table>	A	B	A. Reducerea ischemiei	1. regim la pat	B. Suprimarea durerii	2. administrarea nitroglicerinei s/l	C. Suprimarea anxietății	3. monitorizarea continuă	D. Prevenirea complicațiilor tromboembolice	4. Acid acetilsalicilic		5. Diazepam		6. calmarea psihică		7. Morfina i/v		8. administrarea heparinei	A -	B -	C -	D -	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
A	B																							
A. Reducerea ischemiei	1. regim la pat																							
B. Suprimarea durerii	2. administrarea nitroglicerinei s/l																							
C. Suprimarea anxietății	3. monitorizarea continuă																							
D. Prevenirea complicațiilor tromboembolice	4. Acid acetilsalicilic																							
	5. Diazepam																							
	6. calmarea psihică																							
	7. Morfina i/v																							
	8. administrarea heparinei																							
A -	B -	C -	D -																					
19	<p>Completează:</p> <p>Propulsarea sângelui în circuitul mare este efectuată de camera inimii care se numește _____.</p> <p>Problema prioritară a pacientului cu șoc cardiogen este _____.</p> <p>Metoda de examinare a cordului prin aplicarea razelor ultrasonore se numește _____.</p> <p>În artrita reumatoidă, în membrana sinovială a articulațiilor se va depista autoanticorpul care se numește _____.</p>	L 0 1 2 3 4																						
20	<p>Citește afirmațiile de mai jos. Încercuiește „A”, dacă afirmația este adevărată, și „F”, dacă ea este falsă. În cazul afirmațiilor false scrie mai jos afirmația corectă.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%; text-align: center;">A</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">F</td> <td style="width: 90%;"> <p>Atriul stâng primește sânge din plămâni.</p> <p>_____</p> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">F</td> <td> <p>Pentru LES este caracteristică erupția cutanată "în formă de fluture" pe nas și obraji.</p> <p>_____</p> </td> </tr> </table>	A	F	<p>Atriul stâng primește sânge din plămâni.</p> <p>_____</p>	A	F	<p>Pentru LES este caracteristică erupția cutanată "în formă de fluture" pe nas și obraji.</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6																
A	F	<p>Atriul stâng primește sânge din plămâni.</p> <p>_____</p>																						
A	F	<p>Pentru LES este caracteristică erupția cutanată "în formă de fluture" pe nas și obraji.</p> <p>_____</p>																						

A	F	În stenoza orificiului valvei mitrale sângele trece cu dificultate <u>din ventricolul stâng în aorta.</u>		
A	F	Pentru febra reumatică acută este caracteristică afectarea <u>articulațiilor mici.</u>		
21	<p><u>Situație de caz problematizată:</u></p> <p>Pacienta E., în vârstă de 39 de ani, casnică, mama a trei copii. Plângerile la internare sunt: durere și tumefiere în articulațiile interfalangiene proximale și distale ale ambelor mâini, dureri în genunchi, mobilitate limitată în ele, rigiditate dimineața, ce durează câteva ore. Senzație permanentă de oboseală, dificultăți în realizarea procedurilor igienice, se deplasează folosind bastonul. Somn superficial, cu treziri frecvente din cauza durerilor.</p> <p>La examenul obiectiv se depistează degete fusiforme, deformări ale degetelor III, IV în „gât de lebedă” a mâinii stângi.</p> <p><u>Sarcini:</u></p> <p>a) <i>Stabilește denumirea diagnosticul medical prezent la pacientă.</i></p> <p>_____</p> <p>b) <i>Identifică investigația paraclinică, necesară pentru stabilirea gradului de afectare a articulațiilor.</i></p> <p>_____</p> <p>c) <i>Recomandă o grupă de medicamente (indicând și un medicament), ce pot fi aplicate pentru calmarea durerii în articulați</i></p> <p>_____</p> <p>d) <i>Identifică nevoile nesatisfăcute</i></p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>e) <i>Formulează cel puțin 3 diagnostice de nursing (PES).</i></p> <p>1) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3) _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>			<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p>

22	<p><u>Situație de caz problematizată:</u></p> <p>În timpul ridicării pe scări, pacienta M. de 70 ani a simțit o insuficiență acută de aer, palpitații, vertij, senzație de disconfort în regiunea cordului, anxietate. Din anamneză: suferă de insuficiența cardiacă cronică și fibrilație atrială. Serviciul AMU a determinat: la întrebări pacienta răspunde cu greu, „apucă aerul cu gura”. Tegumentele sunt palide, umede, acrocianoză. Respirație clocotitoare, saturația sângelui cu oxigen 82 %, FR-26 res/min; PS-108 b/min, aritmic; TA-140/90 mm col. Hg.</p> <p><u>Sarcini:</u></p> <p>1. Stabilește denumirea stării de urgență medicală ce a survenit la pacient.</p> <p>_____</p> <p>2. Identifică argumente în favoarea diagnosticului.</p> <p>a) _____</p> <p>b) _____</p> <p>c) _____</p> <p>d) _____</p> <p>3. Elaborează și scrie pașii conduitei de urgență.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>5) _____</p> <p>6) _____</p> <p>7) _____</p> <p>8) _____</p> <p>9) _____</p> <p>10) _____</p> <p>Barem de notare</p> <table border="1" data-bbox="223 1377 1300 1467"> <tr> <td>Nota</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Punctaj</td> <td>0-3</td> <td>4-7</td> <td>8-15</td> <td>16-25</td> <td>26-37</td> <td>38-51</td> <td>52-65</td> <td>66-74</td> <td>75-81</td> <td>82-85</td> </tr> </table>	Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Punctaj	0-3	4-7	8-15	16-25	26-37	38-51	52-65	66-74	75-81	82-85	<p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>L</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>2</p>
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10														
Punctaj	0-3	4-7	8-15	16-25	26-37	38-51	52-65	66-74	75-81	82-85														

Matricea de specificații
 Pentru teză semestrială la
 Cardiologie și Reumatologie cu nursing specific
 Anul de studii _____ semestrul II
 AMG 304

Conținuturile evaluate

	Unități de conținut	Nr. De ore	Ponderea %
1.	Cardiologie cu nursing specific	86	71,66
2.	Stările de urgență în afecțiunile cardiovasculare. Nursing-ul specific. Educația pentru sănătate în afecțiunile cardiovasculare	8	6,66
3.	Reumatologie cu nursing specific	26	21,66
	Total	120	100

Matricea testului

	Unități de conținut	Cunoaștere		Înțelegere		Aplicare		Total	
		Ponderea, %	Nr. de itemi	Ponderea, %	Nr. de itemi	Ponderea, %	Nr. de itemi	Ponderea, %	Nr. de itemi
1.	Cardiologie cu nursing specific	14	2	21	4	36	7	71	13
2.	Stările de urgență în afecțiunile cardiovasculare. Nursing-ul specific. Educația pentru sănătate în afecțiunile cardiovasculare	2	1	3	1	3	1	8	3
3.	Reumatologie cu nursing specific	4	1	6	2	11	3	21	6
	Total	20%	4	30%	7	50%	11	100%	22

Barem de corectare
 pentru teză semestrială la
 Cardiologie și Reumatologie cu nursing specific
 Anul de studii _____ semestrul II
 AMG

Nr.	Itemul	Specificări	Punctajul total
1.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
2.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
3.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
4.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
5.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
6.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
7.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
8.	Complement simplu	Un punct pentru răspuns corect	1 punct
9.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
10.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
11.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
12.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
13.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
14.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	3 puncte
15.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	3 puncte
16.	Complement multiplu	Un punct pentru fiecare răspuns corect	2 puncte
17.	Item de tip pereche	Un punct pentru fiecare asociere corectă	5 puncte
18.	Item de tip pereche	Un punct pentru fiecare asociere corectă	8 puncte
19.	Item cu răspuns de completare	Un punct pentru completare corectă	4 puncte
20.	Item de tip adevărat/fals	Un punct pentru identificarea corectitudinii enunțurilor Un punct pentru corectarea afirmațiilor false	6 puncte
21.	Item de tip întrebări structurate	Două puncte pentru starea patologică identificată corect	2 puncte
		Un punct pentru starea patologică identificată parțial corect	
		Un punct pentru investigația paraclinică identificată corect	1 punct
		Un punct pentru grupa farmacologică identificată corect Un punct pentru medicament identificat corect	2 puncte
		Un punct pentru nevoia fundamentală nesatisfăcută identificată corect	4 puncte
22.	Item de tip întrebări structurate	Un punct pentru problema pacientului identificată corect Un punct pentru factorii etiologici identificate corect Un punct pentru semne și simptome specifice problemei pacientului identificate corect	9 puncte
		Două puncte pentru starea patologică identificată corect Un punct pentru starea patologică identificată parțial corect	2 puncte
		Un punct pentru fiecare argument în favoarea diagnosticului identificat corect	4 puncte
		Un punct pentru fiecare etapă algoritmului asistenței de urgență numită corect	12 puncte
Două puncte pentru aranjarea etapelor asistenței de urgență în consecutivitatea corectă Un punct pentru aranjarea etapelor asistenței de urgență parțial corectă (sunt aranjate în consecutivitate corectă cel puțin 5 etape)			
Total			85 puncte

Colegiul de Medicină Bălți

Barem de convertire a punctelor în note

pentru evaluarea sumativă la
desfășurată pe data de

Limba română

Numărul total de puncte: **55**

Nota	Punctaj	Procentaj	Marja
1	0,0 - 1,7	0% - 3%	3%
2	1,8 - 5,0	3% - 9%	6%
3	5,1 - 9,9	9% - 18%	9%
4	10,0 - 16,5	18% - 30%	12%
5	16,6 - 24,8	30% - 45%	15%
6	24,9 - 33,6	45% - 61%	16%
7	33,7 - 41,8	61% - 76%	15%
8	41,9 - 48,4	76% - 88%	12%
9	48,5 - 52,8	88% - 96%	8%
10	52,9 - 55,0	96% - 100%	4%

100%

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova Colegiul de Medicină Bălți		
“DISCUTAT” la catedra Discipline terapeutice Pr. Verb. . Șef catedră <hr/>	Bilet de examinare Nr.	“APROB” Dir.adjunct pentru instruire <hr/>
	Probe de evaluare pentru examenul semestrial la Gastroenterologie și hepatologie cu nursing specific	
<p>1. Gastrita cronică:</p> <p>1.1 Definește noțiunea de gastrită cronică. 1.2 Identifică factorii etiologici a gastritei cronice. 1.3 Clasifică gastritele cronice după criteriu etiopatogenetic. 1.4 Caracterizează simptomele și semnele specifice gastritelor cronice.</p> <p>2. Radiografia și radiosopia abdominală simplă.</p> <p>2.1 Definește noțiunea de radiografie simplă. 2.2 Definește noțiunea de radiosopie simplă. 2.3 Caracterizează valoarea diagnostică radiografiei/radiosopiei abdominale simple. 2.4 Enumeră etapele pregătirii pacientului pentru radiografie/radiosopie abdominală simplă.</p> <p>3. Situație problemă.</p> <p>Un pacient de 47 ani s-a adresat la secția de internare cu acuze la dureri în formă de centură în regiunea superioară al abdomenului, care se intensifică după alimentație, vome repetate care nu ameliorează starea pacientului. Din anamneză: starea s-a agravat cu o zi în urmă după consumarea alcoolului. Obiectiv: abdomenul la palpație moale, dureros în regiunea superioară.</p> <p>Sarcini:</p> <p>1) Ce afecțiuni presupuneți? Argumentați răspunsul. 2) Enumerați investigațiile paraclinice necesare la acest caz. 3) Alcătuiți un plan de îngrijire pentru problema prioritară.</p>		

Barem de corectare

Nr.	Itemul	Nr.	Specificări	Punctajul total
1.	Întrebare structurată	1.1	Două puncte pentru definiție corectă.	2 puncte
		1.2	Trei puncte pentru 6 - și mai mulți factori etiologici identificați corect Două puncte pentru 3-5 factori etiologici identificați corect Un punct pentru 1-2 factori etiologici identificați corect	3 puncte
		1.3	Trei puncte pentru 3 forme etiopatogenice a gastritelor cronice identificate corect Două puncte pentru 2 forme etiopatogenice a gastritelor cronice identificate corect Un punct pentru 1 formă etiopatogenică a gastritelor cronice identificată corect	3 puncte
		1.4	Teri puncte pentru 3 – și mai mult manifestări clinice subiective specifice gastritelor cronice caracterizate corect Două puncte pentru 2 manifestări clinice subiective specifice gastritelor cronice caracterizate corect Un punc pentru 1 manifestare clinică subiectivă specifică gastritelor cronice caracterizate corect Teri puncte pentru 3 – și mai mult manifestări clinice obiective specifice gastritelor cronice caracterizate corect Două puncte pentru 2 manifestări clinice obiective specifice gastritelor cronice caracterizate corect Un punc pentru 1 manifestare clinică obiectivă specifică gastritelor cronice caracterizate corect	6 puncte
2.	Întrebare structurată	2.1	Două puncte pentru definiție corectă	2 puncte
		2.2	Două puncte pentru definiție corectă.	2 puncte
		2.3	Două puncte pentru caracterizarea valorii diagnostice a radiografiei/radioscopiei abdominale simple descrise corect. Un punct pentru descrierea valorii diagnostice a radiografiei/radioscopiei abdominale simple descrise incomplet	2 puncte
		2.4	Patru puncte pentru enumerarea de 8 etape a pregătirii pacientului pentru radiografia abdominală simplă Trei puncte pentru enumerarea de 6-7 etape a pregătirii pacientului pentru radiografia abdominală simplă Două puncte pentru enumerarea de 4-5 etape a pregătirii pacientului pentru radiografia abdominală simplă Un punct pentru enumerarea de 1-3 etape a pregătirii pacientului pentru radiografia abdominală simplă	4 puncte
3.	Studiu de caz	3.1	Două puncte pentru starea patologică identificată corect	4 puncte
			Două puncte pentru 4 argumente identificate corect	
			Un punct pentru 1-3 argumente identificate corect	
		3.2	Trei puncte pentru 5 investigații paraclinice identificate corect Două puncte pentru 3-4 investigații paraclinice identificate corect Un punct pentru 1-2 investigații paraclinice identificate corect	3 punct
			3.3	Două puncte pentru problema prioritară identificată carect
		Trei puncte pentru diagnosticul de nursing formulat corect Două puncte pentru diagnosticul de nursing formular parțial corect		
		Două puncte pentru obiectivul formulat corect Un punct pentru obiectivul formulat parțial corect		
Șase puncte pentru 8 intervenții identificate corect Cinci puncte pentru 6-7 intervenții identificate corect Patru puncte pentru 4-5 intervenții identificate corect Trei puncte pentru 3 intervenții identificate corect Două puncte pentru 2 intervenții identificate corect Un punct pentru 1 intervenție identificată corect Un punct pentru evaluarea descrisă corect				
Total			45 puncte	

VIII. Conținuturile ghidului

Data: _____

Subiectul: Nursing-ul specific și semiologia sistemului cardiovascular

Abilități:

1. Realizarea examenului clinic al pacientului cardiovascular și stabilirea problemelor de urgență.
2. Examenul obiectiv cu elemente de inspecție, palpare și ascultare la pacienții cu afecțiuni cardiovasculare.
3. Monitorizarea pacientului cardiovascular (culoarea tegumentelor, temperatura tegumentelor, valorile pulsului și TA , bilanțul hidric, pulsometria și cardiografia).
4. Aprecierea algoritmului pregătirii pacientului către investigații paraclinice în afecțiuni cardiovasculare.
5. Elaborarea măsurilor de profilaxie ale bolilor cardiovasculare.

Activitatea practică:

Actualitatea temei: _____

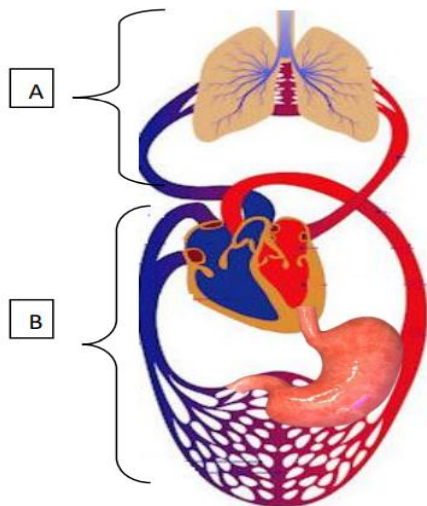
Sarcina nr 1. Analizează imaginea. Explică structura și funcțiile cordului. Notează denumirile structurilor în corespundere cu cifrele din imagine.

Sarcina nr. 2. Continuați fraza:

„ Cordul are 3 tunici: _____”

Sarcina nr. 3 Scrie, în spațiul rezervat, tipul de circulație sangvină A și B, care se realizează la nivelul organelor reprezentate în imaginea de mai jos.

A. _____

B. _____

Sarcina nr. 4 Notează, în casetele libere, denumirea structurilor/organelor care asigură circulația sangvină, indicată cu litera A în schema de mai sus.

Notează, în casetele libere, denumirea structurilor/organelor care asigură circulația sangvină, indicată cu litera B în schema de mai sus.

Sarcina nr. 5 Aranjați conceptele sub forma unui lanț logic.

- 1) aorta
- 2) atricul drept
- 3) arterele
- 4) ventriculul stâng
- 5) capilare
- 6) vena cavă superioară și inferioară
- 7) vene

--	--	--	--	--	--	--

- 1) ventriculul drept
- 2) capilare pulmonare
- 3) arterele pulmonare
- 4) trunchiul pulmonar
- 5) atricul stâng
- 6) venele pulmonare

--	--	--	--	--	--

- 1) capilarele cardiace
- 2) arterele coronare dreapta și stânga
- 3) aorta ascendentă
- 4) atricul drept
- 5) sinusul coronarian
- 6) venele inimii

--	--	--	--	--	--

Sarcina nr. 6 Rezolvați problemele.

Imaginează-ți că un eritrocit în acest moment se află în artera pulmonară și să deplasează înainte. Va reveni acest eritrocit în artera pulmonară? Dacă va reveni, de câte ori va trece acest globul roșu prin inimă înainte de a se întoarce la punctul său de pornire? De ce?

În vase și în inimă, stratul mijlociu este reprezentat de țesut cu același nume. Cum se numește acest țesut?

Valvă prin care sângele trece din atricul stâng în ventriculul stâng se numește _____.

Sarcina nr 7 Enumerați manifestările afecțiunilor cardiovasculare, indicând pe cele subiective și obiective.

Subiective	Obiective
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Sarcina nr 8 Enumerați semnele afecțiunilor cardiovasculare, care pot fi depistate prin următoarele metode clinice.

Inspecție	
Palpație	
Percuție	
Auscultație	

Sarcina nr 9 Explicați mecanismul apariției următoarelor semne și simptome la un pacient cardiac.

Dispnea	
Acrocianoza	

Sarcina nr 10. Pacientul X., 55 ani stă la evidență cu valvulopatie și insuficiență cardiacă la medicul cardiolog. Prezintă acuze de edeme la nivelul membrilor inferioare, dispnee, oboseală exagerată. *Elaborați un chestionar pentru realizarea examenului subiectiv în conformitate cu schema de examinare a pacientului.*

Sarcina nr. 11

Asistentul medical a examinat un pacient în secția de internare, a determinat: acrocianoză, degete hipocratice, poziția ortopnoe, temperatura corpului 36,6⁰ C, FR 24 r/min, TA 165/110 mm Hg, Ps 110 b/min, aritmic. L-a auscultația cordului- zgomotele sunt atenuate, aritmice.

Interpretați datele obținute

Numiți nevoile perturbate la pacient

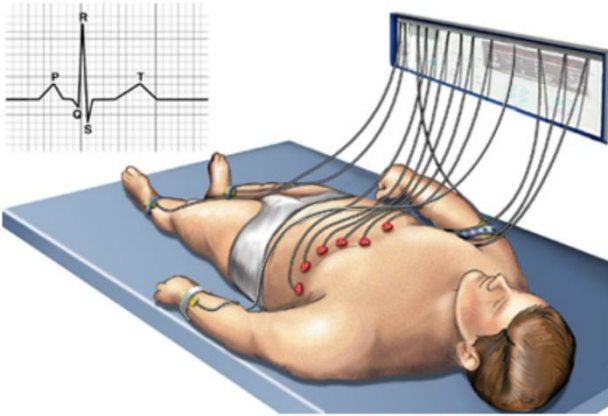

Sarcina nr 12. Stabiliți ce tip de investigație reprezintă imaginea. Numiți locurile aplicării electrozilor.

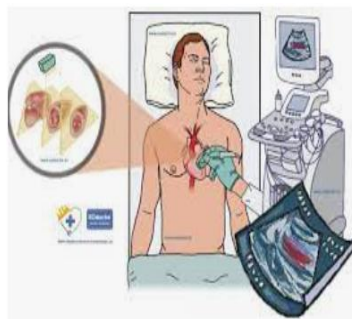
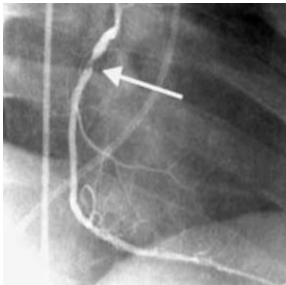

Sarcina nr 13. Stabiliți ce tip de investigații reprezintă imaginile de mai jos și explicați scopul efectuării la pacienți cu afecțiuni cardiovasculare.

Concluzie:

Semnătura profesorului _____

Data: _____

Subiectul: Nursing-ul specific în febra reumatică acută. Educația pentru sănătate.

Abilități:

1. Examinarea pacientului cu febră reumatică acută conform etapelor procesului de nursing
2. Stabilirea problemelor de sănătate și formarea diagnosticilor de nursing în FRA
3. Elaborarea obiectivelor și intervențiilor de nursing a pacienților cu febră reumatică acută.
4. Consilierea pacienților cu febră reumatică acută privitor la tratament și profilaxie.
5. Alcătuirea planului de nursing.

Activitatea practică:

Actualitatea temei: _____

Comentează afirmația: „ Reumatismul lunge articulațiile și mușcă inima.” (Academ. Nesterov)

Sarcina nr 1. Eliminati intrusul, încercuindu-l:

1. Diagnosticul paraclinic al Febrei Reumatismale Acute include
  - a) hemograma
  - b) examenul biochimic al sângelui
  - c) ECG, ecocardiografia
  - d) urograma, recoltarea exudatului laringian
2. Febra Reumatică Acută are următoarele complicații
  - a) valvulopatii (stenoza mitrală)
  - b) pneumonie
  - c) tulburări de ritm cardiac și conducere
3. Febra Reumatică Acută este
  - a) o afecțiune inflamatorie imunologic mediată
  - b) un proces purulent
  - c) este cauzată de o infecție
4. Focarul de infecție este localizat în
  - a) cavitatea bucală
  - b) faringe

- c) esofag
- d) laringe

Sarcina nr 2. Răspundeți prin litera „A”- dacă afirmația este adevărată și prin „F”- dacă este falsă:

_____ Bolnavii cu Febră Reumatismală Acută trebuie să respecte dieta nr. 10-normocalorică, hiposodată, legume, fructe.

_____ Profilaxia primară a Febrei Reumatismale Acute include tratamentul precoce al infecțiilor sistemului excretor.

_____ Febra Reumatismală Acută afectează sistemul cardiovascular, în special la persoanele de vârstă 5-15 ani.

_____ Dieta nr. 10 constă în alimentația hipercalorică și hipersodată.

_____ Profilaxia primară a FRA constă în preîntâmpinarea infectării primare cu streptococ.

Sarcina nr 3. Asociați indicii coloanei A cu indicii corespunzători din coloana B prin săgeți:

A

- 1) Tratament antibacterian
- 2) Tratament patogenetic
- 3) Tratament simptomatic

B

- a) Diclofenac, Voltaren
- b) Aspartat de Potasiu și Magneziu
- c) Prednisolon
- d) Benzilpenicilina, Eritromicina
- e) Furasemid, Spironolacton
- f) Sedative

Sarcina nr 4. Ionel are 10 ani, cu 3 săptămâni în urmă a suferit de faringoamigdalită. Mama s-a adresat cu el la medic, a fost tratat. Acum, mama e alarmată, deoarece copilul prezintă următoarele acuze: are febră, dureri musculare (miagii), îl dor articulațiile genunchilor și talocrurale. Obiectiv: temperatura corpului 37,6⁰ C, se observă în jurul articulațiilor menționate hiperemie, tumefiere, limitarea mișcărilor.

1) Ce maladie suspectați?

2) Care a fost factorul declanșator ?

3) Alcătuiți un plan de îngrijire pentru acest pacient.

DN	Obiective	Ingrijirile asistentului medical	Evaluarea

Semnătura profesorului _____

PORTOFOLIUL CADRULUI DIDACTIC

(fizic/digital)

Nr. crt.	Capitolul/Documente	
PREGĂTIREA DE SPECIALITATE ȘI METODICĂ		
1	Curriculum vitae (reactualizat în anul curent)	
2	Copia actului/actelor de studii	
3	Fișa postului	
4	Contractul individual de muncă	
5	Copia ultimului certificat de conferire/confirmare a gradului didactic și certificatului de formare continuă la didactica de specialitate în ultimii 5 ani de activitate, care se echivalează cu 10 de credite, precum și alte certificate	
ACTIVITATEA DIDACTICĂ		
1	Curricula la disciplinele predate	
2	Proiecte didactice model (cel puțin 2 proiecte) pentru anul current de studiu;	
3	Proiecte ale activităților extracurriculare (cel puțin 2 proiecte desfășurate);	
4	Instrumente de evaluare: a. Probe de evaluare/Teste ale evaluărilor inițiale, formative, finale sau Seminare/ b. Proiecte didactice ale Seminarilor; Modele de teze/bilete pentru examen	
5	Comunicări la seminarele metodologice/conferințe, mese rotunde, traininguri, sesiuni de formare la nivel raional/ municipal/ republican (în ultimii 5 ani de activitate)	
6	Publicații în ziare/reviste/materiale ale conferințelor (în ultimii 5 ani de activitate)	
7	Interasistențe	
ANEXE		
1	Materiale didactice – model;	
2	Certificate de participare; Diplome; Ordine Interne de participare, etc.	
3	Rezultatele elevilor la diferite concursuri/olimpiade	

4	Instrumente digitale utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare (linkuri plasate în tabel)	
----------	--	--